

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет перекладознавства

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ЕЛЕКТРОННОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ
(на матеріалі англо-українських паралельних корпусів
мас-медійного дискурсу,
представлених на офіційному веб-сайті <http://mova.info>)

Студента групи МПа 55-18
денної форми навчання
факультету перекладачів
спеціальності 035 Філологія,
спеціалізації 035.041 Германські
мови і літератури (переклад включно),
перша – англійська,
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
Позняк Людмили Володимирівни

Допущена до захисту
«_____» _____ 2019 року

Завідувач кафедри
_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Капранов Я.В.

Національна шкала
Кількість балів:
Оцінка: ЄКТС

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

School of Translation Studies

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Qualifying Paper in Translation Studies

NATIONAL AND CULTURAL CHARACTERISTICS
OF ELECTRONIC COMMUNICATION: TRANSLATION ASPECT
(case study of the English-Ukrainian Parallel Mass Media Corpus,
Represented on the Official Website <http://mova.info>)

Group MPa 55-18

Faculty of translation

Full-time student

Majoring 035 Philology,

Specialization 035.041 Germanic
Languages and Literature (including
Translation), English as the first
language, Educational Programme
Translation Studies: Specialized
Translation (English and Second Foreign
Language)

Liudmyla V. Pozniak

Research supervisor:

Yan V. Kapranov

Candidate of Philology,

Associate Professor

ВСТУП

Дипломну роботу присвячено дослідженню національно-культурних характеристик електронної комунікації в перекладацькому аспекті (на матеріалі англо-українських паралельних корпусів мас-медійного дискурсу, представлених на офіційному веб-сайті <http://mova.info>).

Вивчення мови в її динаміці припускає прогресуюче розширення синтагматичної бази дослідження, аж до звернення до завершених мовленнєво-мисленнєвих творів, текстів і їх складових – надфразових єдностей – зокрема у плані вивчення їх національно-культурні характеристик. Але в більшості своїй дослідження у сфері лінгвістики тексту спрямовуються на вивчення структури, семантики і функцій складних синтаксичних цілих, що представляють репліки електронної комунікації. *Діалоги* в цьому випадку розглядаються лише як своєрідне «вкраплення» в текст розповіді, опису або міркування, що слугує засобом репрезентації так званого «персонажного плану» цих функціональних різновидів мови.

Як самостійний предмет дослідження діалоги виступають у працях з розмовної мови та лінгвістики таких учених, як М. М. Бахтін, М. Я. Блох, З. В. Валюсінська, О. Є. Васьківська, В. Ю. Голубєв, Н. М. Дзюбак, Н. О. Заніздра, О. С. Клименко, Н. О. Коміна, Г. М. Кучинський, В. В. Лобашина, М. Л. Макаров, Л. М. Михайлов, Є. В. Падучева, І. В. Романюк та інші дослідники. Свого часу до поняття «електронна комунікація» звертаються Т. В. Абрамова, Н. Р. Григорян, Н. Є. Дьоміна, О. О. Єсеніна, І. П. Липко, А. В. Плотнікова, Т. О. Рогожина, С. В. Сковородіна. Зокрема, про репліціювання мовних жанрів мас-медіа говориться в працях А. І. Дубських, Л. Р. Дускаєвої, О. В. Каплія, В. О. Тиригіної, О. Г. Халліуліна, І. О. Шевельова.

Дослідження електронної комунікації як проблеми перекладу набуває особливого значення у працях Л. С. Бархударова, В. Д. Дєвкіна,

М. Р. Желтухіна, Ю. П. Кошій, А. О. Онопрієнко, С. І. Потапенко, В. В. Радкевич, А. В. Сітко, однак ці доробки не висвітлюють особливості перекладу електронної комунікації, представлених в засобах масової інформації, а присвячені здебільшого загальним ознакам відтворення простих діалогів.

Актуальність теми дипломного дослідження зумовлена, з одного боку, її зорієнтованістю на вивчення питань міжкультурної комунікації, які відображають комунікативний аспект – обмін інформацією, інтерактивний аспект – взаємодія співрозмовників, перцептивний аспект – сприйняття співрозмовниками один одного, а з іншого, необхідністю глибшого дослідження способів репрезентації електронної комунікації в засобах масової інформації.

Мета дослідження є вивчення національно-культурних характеристик електронної комунікації в електронних засобах масової інформації та способи її репрезентації українською мовою.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**:

– критично проаналізувати наукову літературу і сформулювати теоретичні положення щодо вивчення електронної комунікації в засобах масової інформації;

– окреслити національно-культурні характеристики електронної комунікації в мас-медійному дискурсі;

– схарактеризувати ключові моделі електронної комунікації в мас-медійному дискурсі;

– назвати способи репрезентації англійських національно-культурних характеристик електронної комунікації українською мовою в мас-медійному дискурсі;

– встановити ступінь вибору лексико-семантичних, граматичних і лексико-граматичних способів репрезентації англійських національно-культурних характеристик електронної комунікації українською мовою в мас-медійному дискурсі.

Об'єктом дослідження постає електронна комунікація як базова комунікативна одиниця діалогічного мовлення у сучасних текстах електронних засобів масової інформації, представлених на офіційному веб-сайті <http://mova.info>.

Предмет дослідження – типи та види перекладацьких трансформацій, які застосовуються при відтворенні національно-культурних характеристик електронної комунікації як базової комунікативної одиниці діалогічного мовлення у сучасних текстах електронних засобів масової інформації, представлених на офіційному веб-сайті <http://mova.info>.

Матеріалом дослідження слугують приклади реплік електронної комунікації, отримані методом суцільної вибірки з англо-українських паралельних корпусів мас-медійного дискурсу, представлених на офіційному веб-сайті <http://mova.info>. Загальний об'єм суцільної вибірки складає 100 реплік електронної комунікації, кожна з яких складається з ініціативної та реактивної репліки.

У ході дослідження використовувалися наступні **методи**: метод суцільної вибірки для добору фактичного матеріалу; методи структурного та семантичного, прагматичного та контекстуального аналізу для з'ясування особливостей функціонування електронної комунікації в засобах масової інформації; методи перекладацького аналізу для визначення способів відтворення національно-культурних характеристик електронної комунікації, а також методи кількісного аналізу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що в роботі *вперше*: встановлено типологічні класово-видові моделі електронної комунікації у дискурсі засобів масової інформації; *з'ясовано*, що основною метою електронної комунікації в засобах масової інформації є висловлення певного повідомлення; *виявлено* способи репрезентації національно-культурних характеристик засобів масової інформації; *встановлено*, що кожна із груп електронної комунікації в перекладі передбачає використання певного набору перекладацьких трансформацій, а отже, *доведено*, що вибір

способу відтворення національно-культурних характеристик залежить від їх структурно-функціональних та семантичних особливостей.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їхнього застосування у загальній теорії перекладу, теорії художнього перекладу та у курсах стилістики, лексикології та лінгвокультурології. Практична цінність дипломної роботи визначається тим, що здобуті результати дослідження зможуть знайти застосування у теорії художнього перекладу та лінгвокультурології, зокрема у таких навчальних дисциплінах, як «Комунікативна лінгвістика», «Зіставне мовознавство», «Лінгвокультурологія», «Лінгвокраїнознавство», «Стилiстика англійської мови», «Корпусна лінгвістика» та ін. Практичне значення дослідження полягає також у тому, що його результати можна використовувати в процесі вирішення проблем перекладу, в розробці питань теорії і практики перекладу, у процесі викладання нормативних курсів зі вступу до перекладознавства і теорії та практики перекладу. Практична цінність роботи визначається можливістю застосування її матеріалів і результатів у курсі перекладознавства (дисципліни «Загальна теорія перекладу», «Спеціальні теорії перекладу»), стилістики англійської мови (дисципліни «Функціональна стилістика», «Практична стилістика»), та ін.

Структура й обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (79 найменувань, із яких 5 – іноземними мовами), списку довідкової літератури (4 позиції), списку джерел ілюстративного матеріалу (10 найменувань). Повний обсяг роботи – 122 сторінки, основний зміст викладено на 85 сторінках.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дипломної, сформульовано мету, визначено основні завдання, об'єкт, предмет, наукову новизну одержаних результатів, методи дослідження, практичне значення одержаних результатів, указано форми апробації та структуру роботи.

Перший розділ роботи присвячено теоретичним засадам вивчення електронної комунікації у сучасній лінгвістиці і перекладознавстві. Надано

вигляду поняття «електронної комунікації» у сучасному мовознавстві. З'ясовано ключові перекладацькі стратегії і тактики при відтворенні характеристик електронної комунікації. Здійснено спробу розглянути електронну комунікацію крізь призму мас-медійного дискурсу.

Другий розділ роботи присвячено аналізу національно-культурних характеристик електронної комунікації в засобах масової інформації, де виділяються такі групи та моделі: повідомлення (моделі «повідомлення – повідомлення», «повідомлення – запитання»), спонукання (моделі «спонукання – згода», «спонукання – запитання»), запитання (моделі «запитання – відповідь на запитання», «запитання – контрзапитання»), репліки мовленнєвого етикету (моделі «привітання – привітання», «висловлювання вдячності – реакція на вдячність»).

Третій розділ присвячено аналізу особливостей відтворення англійських національно-культурних характеристик електронної комунікації в засобах масової інформації українською мовою. Проаналізовано лексико-семантичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації, що використовуються при відтворенні англійських національно-культурних характеристик електронної комунікації в засобах масової інформації українською мовою, після чого трансформації розподілено за видами електронної комунікації з метою визначення специфіки відтворення кожного виду окремо та отримання загальної картини.

У **загальних висновках** викладено здобуті у дослідженні наукові та практичні результати дослідження та визначені перспективи подальших пошуків у обраному напрямі.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК
ЕЛЕКТРОННОЇ КОМУНІКАЦІЇ
У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Витлумачення поняття «електронної комунікації» у сучасному мовознавстві

Сучасний етап розвитку лінгвістики направлений, за словами В. Агеєва, на розвиток систем комунікації в людському суспільстві. Тому дослідник виділяє чотири основні періоди (див. праці В. Агеєва): 1) уа початку людської історії, в довербальний період, комунікація між людьми здійснювалася за допомогою простих звуків, міміки, жестів; 2) протягом наступного етапу домінуюче положення займає усне спілкування; 3) з винаходом листа і друкарства людина вступає в тривалий період панування писемної культури; 4) протягом останніх ста років сталася ще одна комунікативна революція, яка змусила людство знову звернутися до невербальних знакових систем. Мова йде про поширення радіо, кіно, телебачення, а також комп'ютер і комп'ютерні мережі.

Необхідно зазначити про занадто категоричний характер зазначеної вище позиції. Дійсно, комп'ютер привносить у спілкування значну кількість принципово нових невербальних засобів передачі значень (піктограми, маніпуляції з візуальними об'єктами), проте в цілому позиція слова в комунікації, опосередкованої комп'ютером, залишається вельми міцною [31].

Комп'ютер – це продукт інтелектуальної творчості, який призначений для того, щоб подолати людські обмеження в роботі з інформацією. Тривалий період еволюції комп'ютера і всієї сфери інформаційних технологій призвів до парадоксальної ситуації. Комп'ютер починає впливати на найрізноманітніші аспекти діяльності людини: перетворює сферу

виробництва, трансформує соціальні структури, видозмінює взаємодію людей один з одним.

Розвиток технологій призводить до ідеї об'єднання комп'ютерів в єдину Мережу, що мало служити для суто прагматичних цілей. Як відомо, ідея народження Всесвітньої комп'ютерної мережі належить Міністерству оборони США, яке планувало створити надійний простір обміну даними, здатний пережити навіть ядерний удар. Надалі ініціатива в розвитку Інтернету переходить у руки вчених. До теперішнього часу американські університети зробили суттєвий внесок у сучасний вигляд Мережі. Багато цінності академічної науки, що характеризують атмосферу університетів, міцно увійшли в ціннісну систему користувачів Інтернету, серед яких: тенденція розглядати Інтернет як місце спілкування переважно інтелектуалів, як простір обміну досвідом між ученими, як безкоштовну галузь [31].

Новий етап розвитку був пов'язаний з вторгненням у наукову мережу комерційних компаній, виникненням «доткомів», поширенням у Мережі ідей підприємництва та матеріальної вигоди. Навіть короткий виклад основних етапів розвитку Мережі дозволяє стверджувати, що в результаті сформувалося унікальне утворення, часто визначається як кіберпростір.

Таким чином, з появою Інтернету є підстави говорити про комунікацію в Мережі як про окремий феномен, гідному найпильнішої уваги вчених. На сьогоднішній день спілкуванню, опосередкованого комп'ютером, присвячено значну кількість досліджень [31].

Грунтовний теоретичний аналіз місця комп'ютерної комунікації в системі спілкування зроблений у роботі О. Галічкіної «Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках (на материале жанра компьютерных конференций)», у якій автором здійснено фундаментальний аналіз трактування понять «спілкування» і «дискурс», а також виокремлено конститутивні ознаки комп'ютерного дискурсу.

У цьому дослідженні спробуємо зробити опору на такі положення, представлені в роботі О. Галічкіної:

1) визначення спілкування, запропоновані в лінгвістичній науковій літературі, дозволяють говорити про нього як про процес передачі чого-небудь кому-небудь; ключовою є ідея обміну.

2) поняття «спілкування» і «комунікація» можуть використовуватися один у значенні іншого.

3) дискурс – це складне явище, яке передбачає кілька ракурсів розгляду. У комунікативному аспекті дискурс постає як вербальне спілкування; в структурно-семантичному – як фрагмент тексту, що перевищує рівень пропозиції; в структурно-стилістичному – як нетекстова організація розмовної мови; в соціально-прагматичному – як текст, занурений у ситуацію спілкування.

4) під комп'ютерним спілкуванням розуміється комунікативна дія, що припускає обмін інформацією за допомогою комп'ютера.

У дослідженні використовується поняття «електронна комунікація», яке є синонімом до поняття «комп'ютерне спілкування (комунікація)» в трактуванні Е. Галічкіної. Звісно, що застосування терміну «електронна комунікація» буде більш точним з позиції характеристики спілкування, що здійснюється за допомогою комп'ютера. «Електронне спілкування» містить експліцитну вказівку на електронний канал передачі інформації. У той же час, «комп'ютерний дискурс», який в роботі О. Галічкіної визначається як «спілкування в комп'ютерних мережах», передбачає неоднозначне трактування. Наприклад, у дослідженні німецьких лінгвістів А. Буша і З. Віхтер цим терміном позначається частина дискурсу засобів масової інформації, що стосується питань інформаційних технологій. Акцент в цьому трактуванні зміщено з комп'ютера як засобу комунікації на комп'ютер як предмет комунікації.

У західній літературі простежується усталений термін – «комунікація, яка опосередкована комп'ютером» (англ. *computer mediated communication*). Це призводить до необхідності використовувати поряд з поняттям «електронна комунікація» також поняття «інтернет-спілкування». Обидва

поняття є дуже близькими, але не збігаються за своїм обсягом. Інтернет-спілкування обмежене виключно взаємодією комунікантів в Інтернеті, а електронна комунікація – ширше, оскільки може включати, наприклад, спілкування в локальних мережах.

Е. Галічкіна виділяє також такі конститутивні ознаки комп'ютерного дискурсу: 1) електронний сигнал як канал спілкування; 2) віртуальність; 3) дистантність, тобто розділеність у просторі і в часі; 4) опосередкованість (здійснюється за допомогою технічного засобу); 5) високий ступінь проникності; 6) наявність гіпертексту; 7) креолізованність комп'ютерних текстів; 8) переважно статусна рівноправність учасників; 9) передача емоцій, міміки, почуттів за допомогою «смайликів»; 10) комбінація різних типів дискурсу; 11) специфічна комп'ютерна етика.

Слід приєднатися до думки Е. Галічкіної, яка вважає електронний сигнал базовою ознакою комп'ютерного спілкування. Цілком обґрунтованим є також затвердження дослідниці про дистантність і опосередкований характер електронної комунікації. Інтернет дійсно об'єднує людей, віддалених один від одного в просторовому і часовому відношенні. Взаємодія між ними здійснюється за посередництвом цілого ряду технічних засобів. Не викликає заперечень щодо зазначеного використання гіпертексту в електронній комунікації, статусну рівноправність учасників і передачу емоцій за допомогою додаткового набору знаків – емотиконів (смайликів). Особливу важливість у контексті подальшого детального розгляду особливостей електронної комунікації має вказівку на поліфонічність характер інтернет-спілкування, яке поєднує в собі різні типи дискурсу. Поєднання вербальної та невербальної інформації (картинка, звуковий фрагмент), що характеризує креолізований текст, також є типовим для деяких жанрів електронної комунікації.

Важко погодитися з Е. Галічкіною в питанні про високу проникність Інтернет-спілкування. Вона розкриває таку особливість, говорячи про те, що співучасником або учасником спілкування в Мережі може виявитися будь-

яка людина. З позиції сучасних тенденцій розвитку Інтернету це твердження видається занадто оптимістичним. У процесі комунікації в Мережі в даний час залучено невеликий відсоток населення Землі. Якщо в розвинених країнах цей показник вже дозволяє робити будь-які висновки щодо впливу Інтернету на суспільство в цілому, то в ряді інших країн число користувачів Мережі є незначним. Інтернет сильно поступається традиційним засобам масової інформації за силою свого впливу і широтою охоплення аудиторії. Швидше за все, з великою часткою ймовірності можна стверджувати, що далеко не кожна людина може стати учасником (співучасником) електронної комунікації. Для цього вона повинна володіти відповідними технічними засобами, знаннями і світоглядом [31].

У підсумку можемо говорити про те, що «електронна комунікація» є синонімом до поняття «комп'ютерне спілкування (комунікація)». Застосування терміну «електронна комунікація» буде більш точним з позиції характеристики спілкування, що здійснюється за допомогою комп'ютера. «Електронне спілкування» містить експліцитну вказівку на електронний канал передачі інформації.

1.2 Перекладацькі стратегії і тактики при відтворенні характеристик електронної комунікації

Принципова новизна Інтернету полягає в об'єднанні в мережу значної кількості людей, які на новій технологічній основі змогли організувати людські спільноти, що функціонують за особливими законами. Примітно, що перетворення комп'ютерної Мережі в простір комунікації стало несподіваним ефектом, який не був інтенцією перших ідеологів. Засоби комунікації користувачів між собою не були самоціллю, а призначалися спочатку для суто утилітарних цілей. Щодо Інтернету, то можна говорити про еволюцію технологічного утворення, яке набуло рис соціального простору, заснованого на спілкуванні.

Цілком очевидно, що комунікація і засоби її здійснення набувають у Мережі провідну роль. Це твердження знаходиться у відповідності з теоретичними побудовами авторів концепції інформаційного суспільства, доповнює і уточнює його. Інформаційне суспільство, що відрізняють не тільки і не стільки розширюються можливості накопичення і переробки інформації, скільки нові форми комунікації.

Комунікація між користувачами Мережі здійснюється засобами природної мови, який в Інтернеті отримує низку додаткових функцій. Володіння мовою набуває для користувача Інтернету екзистенціальний сенс: за допомогою засобів мови знаходять своє вираження не лише думки, а й дії учасника комунікації. Позначити свою присутність у Мережі користувач може лише в процесі вербального спілкування з іншими. Координація спільних дій також базується виключно на мовному спілкуванні. На вербальний рівень повністю переходить вираз емоційних станів. Можна стверджувати, що вербальне спілкування, яке виражається засобами писемного мовлення, є системоутворюючою ознакою Інтернету як соціальної реальності [32].

Питання про значення спілкування в Мережі розглядається в цілому ряді публікацій. Інтернет постає як варіант віртуальної реальності, де на місце подібності фізичних образів поставлено подобу комунікації. Необхідно відзначити, що Інтернет утворює особливе комунікативне середовище, особливе місце реалізації мови, яке не має аналогів у минулому. Віртуальна реальність Інтернету в міру розвитку набуває ознак нового світу і стилю життя, який стимулює появу нових засобів комунікації. Саме Інтернет-простір – це живе людське мислення, виражене у формі тексту, що синтезує також графіку, звук, анімацію. Інтернет як новий комунікативний простір сприяє тому, що носії мови частіше замислюються над використовуваними мовними засобами. Мережа стимулює мовленнєву творчість комунікантів; мова стає не лише засобом комунікації, а й інструментом творчої самореалізації тих, хто спілкуються. Як відомо, не лише Інтернет-

спілкування провокує творче ставлення до мови. Так, мова є засобом творчої самореалізації для авторів немережевих літературних творів. Мабуть, електронна комунікація – додатковий спосіб самовираження засобами мови, більш доступний, порівняно з попередніми [41].

У зв'язку з цим, цілком очевидним є положення про те, що мова, що обслуговує комунікацію в Інтернеті, піддається трансформації в самих різних аспектах: на рівні лексики, правил побудови висловлювань і зв'язного тексту, жанрово-стилістичних норм, співвідношення усного та писемного мовлення, комунікативних стратегій і тактик. Про формування нового стилю – стилю Інтернет-спілкування – свідчить ціла низка особливостей, на які звертають увагу навіть звичайні користувачі Інтернету, не схильні до глибокої рефлексії над мовою. Найбільш значними з них є наступні: комп'ютерний сленг, елементи якого переходять у загальноживану лексику; відродження епістолярного жанру; ігрові умови комунікації в віртуальному просторі; інтертекстуальність, яка знаходить відображення в гіпертекстовій організації Мережі. Своєрідним каталізатором мовних змін під впливом Інтернету є онлайніві ЗМІ та мережева журналістика, які «експортують» традиції Інтернет-спілкування в інші сфери вживання мови [57].

Тенденція до вивчення живої мови в процесі його функціонування в сучасному мовознавстві набуває все більшої кількості прихильників, тому комунікативний аспект Інтернет-спілкування постає вельми привабливим об'єктом дослідження для лінгвістів.

Питання про мову Інтернету ускладнюється асинхронним характером поширення глобальної комп'ютерної мережі в різних лінгвокультурних спільнотах. Провідна роль США в розробці і надалі імпорту інформаційних технологій сприяла особливій ролі англійської мови в Інтернет-спілкуванні. Англійська мова стала не просто засобом мережевого спілкування англосовних користувачів. У процесі поширення Інтернету ця мова виступає як комунікативний стандарт для представників самих різних культур. Провідна роль англійської мови сприяє певній уніфікації свідомості масової

аудиторії. Необхідно відзначити, що ця уніфікація придбала чітко виражені риси в країнах Західної Європи. Яскравим прикладом європейської мови, яка останнім часом піддається значному впливу англійської в її американському варіанті, є німецька. Безумовно, засвоєння англійської мови сприяє формуванню у європейців ціннісних уявлень, характерних для американської культури. Тенденція до однаковості, яка знаходить своє вираження в поширенні англійської мови і численних запозиченнях, сприяє формуванню світоглядних стереотипів [32].

Очевидним наслідком домінуючого положення англійської мови став нерівномірний розвиток електронної комунікації в різних регіонах світу. Якщо безперечними флагманами цього процесу можна назвати США і країни Західної Європи, то Україна разом зі східноєвропейськими державами лише приступає до освоєння Інтернету. На Заході Інтернет переживає процес оновлення, викликаний стрімким зростанням числа користувачів. Покоління «New Net» відправляється в Мережу з ціннісними уявленнями, отриманими в реальній дійсності, при відсутності знань про особливості Інтернету і його традицій. Виникає питання про трансформацію Інтернету, яка супроводжується припливом нових користувачів, засвоєнням ними норм поведінки в Мережі, в тому числі норм мовної поведінки [41].

Зазначені процеси дозволяють говорити про виникнення в монолітному комунікаційному просторі Інтернету своєрідних просторових рубежів. З початку 90-х рр. XIX ст. простежується активний процес формування національних секторів Інтернету. *Національний сектор* – це ділянка єдиного інформаційного простору, який формується на базі національних мов. Наприклад, можлива проекція характерних особливостей електронної комунікації на українську дійсність, у якій вони набувають нової реалізацію. Ця проекція буде носити культурно-зумовлений характер; вона буде пов'язана з ментальністю, системою цінностей і світоглядом носіїв української мови.

Створювані національні сектори Інтернету відрізняють такі особливості: 1) міцні позиції англійської мови, яка виступає сполучною ланкою з англослов'янським ядром комунікативного простору Мережі; 2) конкуруюче прагнення користувачів до оформлення комунікації засобами рідної мови. Аналогічні процеси протікають у різних національних мовах, на яких спілкуються користувачі. Навіть у Великій Британії, де комп'ютерна термінологія не запозичується з іншої мови, спостерігається формування нового функціонального стилю «веблінг» (Трофимова, 2002: WWW).

Однозначне домінування англійської мови відрізняє лише етап зародження національного сектора. У цей період інфраструктура для ефективної комунікації рідною мовою є практично повністю відсутньою. У процесі спілкування формуються спільноти користувачів, які спілкуються рідною мовою, що сприяє швидкій інтеграції носіїв цієї мови в простір електронного спілкування. Примітно, що при цьому не відбувається ізоляції національних секторів від простору спілкування англійською мовою. Іншим важливим наслідком є те, що англійська мова виконує не просто роль допоміжної мови для знайомства з можливостями Інтернет-спілкування на початкових етапах. Вона виступає як базис, на який орієнтуються носії іншої мови при формуванні конвенцій електронного спілкування рідною для них мовою 57[.]

Ключовою особливістю електронної комунікації залишається її відтворення українською мовою, адже, як зазначає В. Демецька, *вдалий переклад* – це такий переклад, який виглядає або звучить немов оригінал, але з одним уточненням – **текст перекладу повинен бути комунікативно рівнозначним оригіналу** (див. праці В. Демецької).

Як зазначає М. Гарбовський, мовні та культурні відмінності оригіналу й перекладу призводять до того, що під час перекладу спостерігається деформація тексту-першоджерела, оскільки відбувається «вписування» оригіналу до чужого мовного та культурного середовища. Така деформація може здійснюватися або з формою оригіналу, або з його семантичним

рівнем. Дослідник підкреслює, що основою цієї деформації становить певна перекладознавча концепція, яка передбачає розуміння мети перекладу та відповідно до неї вибір генеральної лінії поведінки – стратегії перекладу. Ще в 1813 році німецький вчений Ф. Шлейєрмахер стверджував, що існує лише два методи перекладу: «Або перекладач залишає, наскільки це можливо, автора в спокої та переносить читача до нього. Або він залишає в спокої, наскільки це можливо, читача та переносить автора до нього» [70: 242]. На основі цієї опозиції дослідники виділяють дві перекладацькі стратегії – **форенізацію** й **доместикацію**. Все залежить від того, чи намагається перекладач зберегти лінгвістичні та культурні відмінності оригіналу, чи прагне зробити його доступним і зрозумілим у цільовій культурі. Поняття *форенізації* (від англ. *forenisation*) та *доместикації* (від англ. *domestication*) до наукового обігу ввів американський науковець Лоуренс Венуті.

Доместикація – це стратегія, яка передбачає наближення оригіналу до реалій цільового читача, «одомашнення» автора перекладачем, тобто мова перекладу асимілює іноземні елементи тексту, позбавляючи його характеристик, які притаманні культурі оригіналу, чим робить кінцевий продукт максимально наближеним й адаптованим до цільової культури. *Форенізація* є наближення цільового читача до контексту автора, спрямування його за кордони рідної етнічної культури (очужинення) з метою пізнання ним мовних і культурних відмінностей оригінального тексту. Ця стратегія підкреслює іноземну ідентичність тексту, за словами Л. Венуті, «читач відправляється за кордон».

До перекладацьких прийомів стратегії доместикації можна віднести: **дескриптивну парифразу, метод уподібнення та гіперонімічне перейменування**. *Дескриптивну парифразу* можна коротко охарактеризувати як описовий зворот, за допомогою якого явище, предмет, особа, реалія називаються не прямо, а описово, через характерні їх риси. Суть *уподібнення* полягає у відтворенні семантико-стилістичних функцій реалії мови-джерела іншомовним аналогом – реалією цільової мови. *Гіперонімічне*

перейменування – вид передачі реалій, пов’язаний із засадними поняттями лексичних трансформацій, категоризацією денотата, визнанням ізоморфізму частини й цілого, генералізацією.

Такі прийоми, як *транскрипція*, *транслітерація* та *калькування* відповідають стратегії форенізації, при якому акцент робиться на культурі оригіналу. При *транслітерації* передається графічна форма слова засобами мови-перекладу, а при *транскрипції* – його звукова форма. *Калькування* – особливий вид запозичення, коли структурно-семантичні моделі мови-джерела відтворюються поелементно матеріальними засобами цільової мови

Переклад електронної комунікації – це особливий вид перекладу, оскільки він є не точною передачею змісту, а відображенням думок і почуттів того, хто спілкується в Мережі. Попри те, що ключовою характеристикою відтворення електронної комунікації є збереження індивідуально-психологічного ідіостилу того, хто спілкується, тому увагу було зосереджено на перекладознавчому аспекті, який полягає у виборі перекладачем відповідних лексичних та синтаксичних одиниць у електронному тексті-перекладі, що залежить від декількох факторів.

1.3 Електронна комунікація крізь призму мас-медійного дискурсу

Сучасний мас-медійний дискурс – це та сфера функціонування мови, у якій спостерігається стійка тенденція до нових трансформаційних процесів та інтенсивного розвитку. Очевидним є той факт, що мас-медійний дискурс переважає над усіма іншими жанрами, оскільки саме у медіа проходить апробація переважної більшості новоутворень, які згодом набувають нормативного статусу. На думку Г. Нецименко, “мова засобів масової інформації одночасно поєднує у собі такі протилежні якості, як динамічність та консерватизм, еталонність та залежність від мовленнєвих пріоритетів свого часу, у тому числі і від різноманітного роду модних тенденцій” (див.

праці Г. Немищенко). Саме тому, узус ЗМІ є динамічним та відкритим до різних нововведень.

Окрім мовної компетенції, дискурс також включає низку екстра-лінгвальних факторів, які впливають на процес комунікації: інформацію про цільову аудиторію, її культурні цінності, ідеологію, специфіку сприйняття та розуміння пропонованого матеріалу. Зважаючи на той факт, що кількість англomовних медіа превалює над іншими, це стимулює продуцентів постійно шукати нові засоби для їхнього оновлення та наповнення, щоб утримати “свого читача” та завоювати популярність.

Останнім часом тенденції глобалізації зумовили виникнення поняття “мас-медійний дискурс”, а разом із тим, – й інтерес до його дослідження (М. Желтухін). Представники діяльнісного підходу вивчають останній як реальність, створену засобами масової комунікації, що опосередковують продукування, зберігання і поширення суспільно важливої інформації (О. Кубрякова).

Для електронної комунікації важливо окреслити ті характеристики, які притаманні мас-медійному дискурсу. На сьогодні гуманітарні дослідження Інтернету відрізняє одна важлива ознака: роботи в цьому напрямку носять *міждисциплінарний характер*. Представники різних наук, які обрали своїм об'єктом ті чи інші явища Мережі, відчувають, що не можуть в повній мірі розглянути обране явище, не звертаючись до даних або інструментарію суміжних наук. Так, значне число публікацій з різних аспектів психології Інтернету належить не психологам, які цілком ефективно застосовують психологічний інструментарій. З одного боку, це відповідає сучасній тенденції інтеграції наукового знання, появи нових галузей науки на стику традиційних (яскравим прикладом таких дисциплін є психолінгвістика і соціолінгвістика). З іншого боку, такий стан речей може бути пояснений специфікою Інтернету як явища, що інтегрує в собі досягнення людської думки в різних предметних галузях.

Є. Белінська виокремлює такі особливості гуманітарних досліджень Інтернету на сучасному етапі: 1) відсутність чіткої дисциплінарної приналежності; 2) переважно описовий характер; 3) інтерпретація даних, побудована для технологічних особливостей, на шкоду більш широкій інтерпретації; 4) різко оцінний характер висновків (Є. Белінська).

Однією з найважливіших психологічних особливостей Інтернет-спілкування є його *анонімний характер*. Як відомо, користувачі Інтернету не мають достовірних джерел для отримання інформації про своїх співрозмовників. Кожен з учасників електронної комунікації має можливість повідомити про себе будь-яку інформацію. Презентація неправдивих відомостей про себе є досить поширеним явищем, причому право учасника спілкування на анонімність належить, ймовірно, до базових норм кіберкультури. Публічне розвінчання образу, створеного користувачем в Інтернеті, сприймається іншими учасниками електронного спілкування, скоріше, негативно. Цілком очевидно, що анонімність як характеристика мас-медійного дискурсу чинить серйозний вплив на перебіг процесу комунікації в Мережі.

Зниження психологічного і соціального ризику в Інтернеті сприяє емоційній розкутості учасників спілкування. Цим можна пояснити активне використання нецензурних слів, образів, оскільки ризик викриття в цій ситуації виявляється мінімальним.

Велика кількість бажаючих розпочати спілкування, характерне для електронної комунікації, в значній мірі компенсується його недовгостроковістю, відсутністю зобов'язань і перешкод для швидкого припинення відносин у разі втрати інтересу.

Можна припустити, що причини такої ситуації криються в ускладненості будь-якого відбору партнера за іншими ознаками, окрім його мовних характеристик. В реальній дійсності людина може вибрати собі співрозмовника, виходячи, наприклад, із зовнішніх даних. Завдяки цій можливості, він часто позбавлений необхідності вступати в вербальну

комунікацію. В Інтернеті, навпаки, учасник спілкування змушений розглядати велику кількість «заявок на комунікацію», перш, ніж буде сформовано певне коло спілкування. Проте, і це коло спілкування буде відрізнятися значним динамізмом.

Наслідком цієї особливості є велика кількість в промові учасників електронної комунікації конструкцій, спрямованих на встановлення контакту і підтримання відносин (фатична функція мови). Прикладами є такі конструкції: привіт / hi, heу, як справи? / how are u doing?, побалакаємо / chat, все нормально / fine, great і т. ін. Стереотипність використовуваних засобів призводить до того, що зміст спілкування здається одноманітним. Яскравим прикладом комунікації, в якій фатичний аспект набуває провідного значення, є чат. Незважаючи на примітивний характер спілкування в чаті, він є досить привабливим для значної кількості людей. Слід приєднатися до думки В. Нестерова, який вважає, що убогість висловлювань у чаті зумовлена нерозвиненістю здібностей самовираження. Необхідно відзначити ще одну ознаку Інтернет-спілкування – **оригінальність, нестандартність, комуникативну новизну**. Добровільність контактів сприяє тому, що дійсно поміченими і залученими в сферу електронної комунікації виявляються ті носії мови, які можуть творчо підійти до вирішення навіть такого стереотипного завдання, як встановлення контакту.

Наступною найважливішою особливістю електронної комунікації є **прагнення до емоційного насичення мови** в умовах практично повної відсутності невербальних засобів передачі емоцій. Така особливість відзначена низкою дослідників [36]. Свого роду компенсаторною реакцією на відсутність того діапазону вираження емоцій, який доступний учаснику традиційного спілкування, стала поява смайликів (або емотиконів).

Смайлик – це знак, утворений комбінацією клавіатурних символів (цифр, букв, дужок та ін.), який служить для передачі міміки комуниканта в скороченій формі (посмішка, гримаса нудьги, сумний вираз обличчя тощо). Питання про емотікони буде більш детально розглянуто в контексті аналізу

комп'ютерного сленгу. Поки лише зазначимо, що в електронній комунікації смайлики можуть виконувати цілий набір функцій. Найважливіше значення має експресивна функція (вираз емоцій), проте можна виділити також комунікативно-регулятивну функцію (смайлики в поєднанні з традиційними привітаннями) і ритуально-фатичні (використання смайликів дозволяє створити доброзичливий тон спілкування). У синхронних жанрах Інтернет-спілкування емотикони можуть виконувати роль знаків, що пояснюють зміст попереднього висловлювання. Наприклад, в чаті вживання смайлика :-)) в якості пояснення до попереднього висловлення сигналізує співрозмовнику про те, що цей вислів не варто сприймати серйозно.

Як висновок зазначимо, що *сучасний мас-медійний дискурс* – це та сфера функціонування мови, у якій спостерігається стійка тенденція до нових трансформаційних процесів та інтенсивного розвитку. Для електронної комунікації важливо окреслити ті характеристики, які притаманні мас-медійному дискурсу: міждисциплінарний характер, анонімний характер, оригінальність, нестандартність, комунікативну новизну, прагнення до емоційного насичення мови.

Висновки до розділу 1

Поняття «електронна комунікація» є синонімом до поняття «комп'ютерне спілкування (комунікація)». Застосування терміну «електронна комунікація» буде більш точним з позиції характеристики спілкування, що здійснюється за допомогою комп'ютера. «Електронне спілкування» містить експліцитну вказівку на електронний канал передачі інформації. У той же час, «комп'ютерний дискурс» визначається як «спілкування в комп'ютерних мережах», передбачає неоднозначне трактування.

Конститутивні ознаки комп'ютерного дискурсу: 1) електронний сигнал як канал спілкування; 2) віртуальність; 3) дистантність, тобто розділеність у просторі і в часі; 4) опосередкованість (здійснюється за допомогою

технічного засобу); 5) високий ступінь проникності; 6) наявність гіпертексту; 7) креолізованність комп'ютерних текстів; 8) переважно статусна рівноправність учасників; 9) передача емоцій, міміки, почуттів за допомогою «смайликів»; 10) комбінація різних типів дискурсу; 11) специфічна комп'ютерна етика.

Переклад електронної комунікації – це особливий вид перекладу, оскільки він є не точною передачею змісту, а відображенням думок і почуттів того, хто спілкується в Мережі. Попри те, що ключовою характеристикою відтворення електронної комунікації є збереження індивідуально-психологічного ідіостилу того, хто спілкується, тому увагу було зосереджено на перекладознавчому аспекті, який полягає у виборі перекладачем відповідних лексичних та синтаксичних одиниць у електронному тексті-перекладі, що залежить від декількох факторів.

Доместикація – це стратегія, яка передбачає наближення оригіналу до реалій цільового читача, «одомашнення» автора перекладачем, тобто мова перекладу асимілює іноземні елементи тексту, позбавляючи його характеристик, які притаманні культурі оригіналу, чим робить кінцевий продукт максимально наближеним й адаптованим до цільової культури. *Форенізація* є наближення цільового читача до контексту автора, спрямування його за кордони рідної етнічної культури (очужинення) з метою пізнання ним мовних і культурних відмінностей оригінального тексту.

Сучасний мас-медійний дискурс – це та сфера функціонування мови, у якій спостерігається стійка тенденція до нових трансформаційних процесів та інтенсивного розвитку. Для електронної комунікації важливо окреслити ті характеристики, які притаманні мас-медійному дискурсу: міждисциплінарний характер, анонімний характер, оригінальність, нестандартність, комунікативну новизну, прагнення до емоційного насичення мови.

РОЗДІЛ 2

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМУНІКАЦІЇ В МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Громадянське суспільство є середовищем реалізації творчих ініціатив громадян у вирішенні соціальних, економічних, культурних проблем. Роль інструменту у цьому процесі, за допомогою якого здійснюється взаємодія між соціально активними громадянами і суспільством, відіграють *засоби масової інформації* (далі – ЗМІ). На сьогодні найважливішу роль у сфері масової інформації відіграє діяльність *електронних засобів масової інформації* (далі – ЕЗМІ), до яких належать *телебачення і радіомовлення*. Звичайно, їх значення для суспільства і функціонування держави важко переоцінити. Основне завдання ЗМІ полягає в інформуванні людей щодо різних питань життєдіяльності держави й суспільства, що зумовлено потребою забезпечення сталості влади. Неоцінною є роль ЕЗМІ як посередника в діалозі між різними соціально-політичними силами, між владою і суспільством.

Саме тому роль ЕЗМІ в конструюванні економічної, політичної і суспільної реальності виражено, насамперед, в інтерв'ю, де простежуються різні типи репліціювання, тобто обмін репліками, об'єднаними структурно-функціонально і семантично в електронні комунікації – взаємодії мовленнєвих дій різного змісту іншомовного оформлення.

Попередній аналіз ілюстративного матеріалу дав змогу окреслити чотири моделі відповідно до структурно-функціональних і семантичних критеріїв, виражених у національно-культурних характеристиках електронної комунікації в засобах масової інформації: 1) повідомлення; 2) спонукання; 3) запитання ; 4) репліки мовленнєвого етикету [70: 18].

2.1 Повідомлення як структурно-функціональне і семантичне репліціювання електронної комунікації

Академічний тлумачний словник «Словник української мови» в 11 т. (за ред. І.В. Бусел) витлумачує *повідомлення* як «те, що доводиться до чийого-небудь відома, сповіщається комусь; письмова чи усна інформація» [83]. У зв'язку з цим, попередній аналіз засвідчив про те, що повідомлення як структурно-функціональне і семантичне репліціювання електронної комунікації реалізується у двох моделях: 1) повідомлення – повідомлення; 2) повідомлення – запитання [70: 18].

2.1.1 Електронна комунікація за моделлю «повідомлення – повідомлення». Модель електронної комунікації «повідомлення – повідомлення» є найбільш розповсюдженою та складає 44 % від проаналізованих прикладів (див. Додаток Б).

Як ініціативна, так і реактивна, репліки в таких електронних комунікаціях є розповідними реченнями. Розглянемо це більш детально на прикладі:

(A, 3) BENNIS: *But it does go to this question of the unwillingness of the U.S. at that time to have recognized that there were possibilities for negotiations, that it was not necessary to militarize the situation as they did, that has been the root of so much of the crisis that's now underway.*

PERIES: *Right. And from what I understand at these talks the five permanent members of the Security Council actually had doubt in terms of, at least three of them he says had doubt whether they could actually bring about Assad to step down, that the Russians could actually fail in doing so (GR, IR).*

Наведений приклад – це фрагмент інтерв'ю з Філіс Бенніс. У цьому фрагменті учасники діалогу діляться знаннями. Відповідаючи на питання, Бенніс виражає свою думку. Інтерв'юер погоджується з нею, говорячи *Right*, після чого виражає власне розуміння проблеми, при цьому друга частина

його репліки *And from what I understand at these talks...* є на лише реактивною, а й ініціативною, яка ініціює продовження діалогу. Електронна комунікація «повідомлення – повідомлення».

Друга частина електронної комунікації також може носити суто реактивний характер, коли учасник комунікації надає, на його думку, досить вичерпну відповідь, що не потребує подальшого обговорення, як це відбувається в наступному фрагменті:

(A, 4) PERIES: *I understand Assad's a very steel man in terms of his entrenchment in Syria.*

BENNIS: *Well, I think that's certainly true now. Whether this would have been exactly the same back in 2012 three years ago, it's hard to know* (GR, IR).

У наведеній електронній комунікації перша репліка є ініціативною – інтерв'юер наводить свою думку щодо Башара Асада, тим самим викликаючи іншого учасника комунікації до діалогу з метою виразити власну думку. У другій репліці електронної комунікації Бенніс використовує вигук *Well*, що дозволяє продемонструвати роздуми. Відповідь є не повністю впевненою, оскільки наприкінці журналістка використовує фразу *it's hard to know*.

Розглянемо ще один приклад:

(A, 6) BENNIS: *So the notion that this was simply put aside as well, we don't think the Russians really could pull it off, and not follow it up is really a horrific reality to face.*

PERIES: *Not just followed up, they could have played a role in that pressure as well, for Assad to step down* (GR, IR).

У наведеній комунікації «повідомлення – повідомлення» репліки доповнюють одна одну, про що свідчить використання формулювання *Not just...*, а отже, співрозмовник погоджується з ініціативною реплікою та створює реактивну репліку – доповнення. Наведена електронна комунікація на цьому не закінчується, і автор ініціативної репліки створює реактивну репліку вже як доповнення репліки співрозмовника: (A, 7) BENNIS:

Absolutely. Absolutely. And now of course what we're seeing is that the, the rise of the hundreds of thousands of refugees that are now flooding capitals of Europe, along with the several million, four million refugees have now fled from the war in Syria and are finding refuge or seeking refuge in the surrounding countries (GR, IR). Погодження тут реалізується використанням слів *Absolutely. Absolutely.*

Репліки «повідомлення – повідомлення» вживаються не лише учасниками інтерв'ю, але й користувачами, що хочуть висловити свою думку про прочитане та / або побачене інтерв'ю, як у наступному прикладі:

(A, 10) SHEL_TR: *Per the many other posts, Bennis' argument is very weak. Unfortunately, the weakness distracted attention from what should be stated, and loudly: Our (The West's) current tepid response to the refugee crisis is absolutely shameful, and cannot be allowed to stand.*

BOBBY > SHEL_TR: *There is no refugee crisis anymore than normal. You're apparently unable to distinguish neo-liberal regime change propaganda from reality (GR, IR).*

Тут ініціююча репліка є повідомленням-реакцією на прочитане / побачене, вказуючи на те, що він не згоден з одним із співрозмовником, оскільки той не звернув увагу на важливе питання – кризи із біженцями та реакцію західного світу на нього: *Our (The West's) current tepid response to the refugee crisis is absolutely shameful, and cannot be allowed to stand.* Реактивна репліка виступає як незгода і ініціативною, оскільки її автор вказує на те, що проблеми з біженцями немає, а тому автор ініціативної репліки просто не розуміє сутності проблеми.

Незгода з ініціативною реплікою спостерігається і в наступному прикладі, при чому реалізується вона повторюванням початкових її слів:

(A, 36) FRANK MILHOUSE: *I am sure all who read, or watch the interview, fully believe that none of this was scripted and all of the questions were a complete surprise to the President. Surely he had no prior time to cancel questions, and/or prepare well thought out, well worded answers.*

REAP > FRANK MILHOUSE: *I'm sure the video is edited, but to suggest the questions were fed to him is a stretch. I'm pretty sure the President spends time preping for such interviews, such as he does for debates* (TPO, IR).

При цьому реактивна репліка частково копіює ініціативною, зберігаючи її семантичну структуру: *I am sure... Surely... → I'm sure... I'm pretty sure...* Таким чином, реактивна репліка містить елемент пародії, і тому непогодження з ініціативною реплікою реалізується в реактивній не лише прямим наданням протилежних фактів, а і формою репліки.

Окрім того, незгода з ініціативною реплікою може виражатися у прямому вигляді, як у наступному фрагменті:

(A, 14) ADAMS: *I suppose we have assumed that these habits would only become more ingrained among people who have grown up with them, but your work shows that is not necessarily the case.*

TURKLE: *Absolutely not. I was so impressed by kids who said: "I want to raise my children not the way I've been raised, but the way my parents think they have been raising me: in a house of conversation"* (ST, IR).

Використання фрази *Absolutely not* демонструє крайній ступінь незгоди та дозволяє перейти до вираження повідомлення абсолютно протилежного змісту.

Прямим способом висловлення незгоди з ініціативною реплікою також є використання певних фраз, що задають інтенцію реактивної репліки:

(A, 40) L L : *Sounds reasonable, pragmatic and better than what we have today. More information is better than no information. Walker and his like would have us thump our chest and say NO. For sure we hare headed to war if the GOP takes power in 2016. Its a guarantee.*

MIKADO CAT > L L: *Just the opposite, once the sanctions are gone the best chance for a peaceful resolution is gone* (TPO, IR).

Зокрема, прочитавши коментар, користувач одразу починає з того, що він хоче висловити своїм коментарем: *Just the opposite.*

З іншого боку, повторення слів з ініціативної репліки може свідчити і про згоду із співрозмовником, як у наступному прикладі:

(A, 16) TURKLE: *I believe we are wired to talk. It is a Darwinian thing.*

ADAMS: *I guess we are also wired for novelty and distraction...* (ST, IR).

Так, коли співрозмовниця вказує, що ми прив'язані до розмов, використовуючи фразу *we are wired*, співрозмовниця використовує цю саму фразу для того, щоб продовжити думку: *we are also wired*, при цьому використання прислівника *also* тут є маркером погодження із думкою співрозмовниці.

На цьому діалог не закінчується, і вже друга репліка стає ініціативною та викликає наступну реактивну репліку:

(A, 17) TURKLE: *Yes. But I feel we have now created an environment that will distract us to distraction* (ST, IR).

Використання слова *yes* свідчить про те, що людина, в якій беруть інтерв'ю, погоджується із журналістом, а початок наступного речення *but* – не про незгоду, а про бажання додати альтернативну думку, тобто, сказати, що, хоча в людей і є проблеми, загальна картинка є не такою вже й сумною.

Подібні ситуації погодження є досить типовими для інтерв'ю і часто є зв'язками між репліками. Розглянемо ще одну електронну комунікацію:

(A, 19) ADAMS: *Certainly when I think of teachers who inspired me I couldn't tell you precisely what they said, but I can certainly remember the tone and the circumstances in which they said it.*

TURKLE: *Exactly. It's the fact you were there and thought: could I someday be like them?* (ST, IR)

В аналізованому випадку ініціативна репліка спонукає гості до роздумів, спонукає згадати, що вона відчувала під час навчання. Результатом цього є погодження гості із інтерв'юером. Погодження тут виражається односкладним реченням, вираженим прислівником *Exactly*. Після цього гостя демонструє своє розуміння, додаючи подробиці: *It's the fact you were there and thought: could I someday be like them?* Риторичне питання наприкінці

реактивної репліки не можна вважати питанням-ініціативою, оскільки воно є не стільки питанням, скільки ілюстрацією думок гості в минулому, тому в теперішньому це питання фактично не потребує відповіді.

Спрощенням електронної комунікації є приватний випадок, коли ініціативна репліка провокує згоду / незгоду, що виражається лише одним словом:

(A, 25) INSKEEP: *Obviously, the tradeoff for the concessions on the nuclear program is the lifting of many sanctions against Iran.*

ОВАМА: *Yes* (TPO, IR).

Так, коли інтерв'юер говорить про санкції щодо Ірану, що накладаються через ядерну програму країни, Барак Обама коротко говорить *Yes*. Це є певною характеристикою діалогу, особливо, автора реактивної репліки. Таке коротке погодження як результат не може перетворитися на репліку ініціативну, тому воно є згодою безапеляційною, ствердженням, наче наведена тема і не потребує подальшого обговорення.

Подібна ситуація прослідковується і в наступному прикладі:

(A, 27) INSKEEP: *You raise a valuable point when you say that if Iranians are doing more business with the world, there will be Iranian business people who will not want sanctions to snap back.*

ОВАМА: *Exactly* (TPO, IR).

Тут інтерв'юер говорить про важливість питань, які піднімає Барак Обама, тобто, провокує його підняти ці питання вже в цьому інтерв'ю, однак гість не прагне до цієї розмови, тому коротко відповідає *Exactly*, на чому аналізована електронна комунікація «повідомлення – повідомлення» отримує своє логічне закінчення, оскільки інтерв'юер або повинен поставити уточнююче запитання, або ж підкоритися бажанню гостя інтерв'ю та почати розмову на іншу тему.

Ініціативна репліка – повідомлення може подавати такі факти, що спонукають співрозмовника до висловлення відповіді, наприклад:

(A, 21) ADAMS: *You came to some of this understanding quite prophetically. I mean you were writing about the lure of digital worlds back in the 1980s.*

TURKLE: *I wrote my first book really in an effort to get people like me, humanists and anthropologists and psychologists, to look at these things with an open heart* (ST, IR).

Інтерв'юер наводить факти із творчого спадку гості інтерв'ю. Зокрема, він вказує, що гостя багато в чому була права, коли говорила про цифровий світ: *You came to some of this understanding quite prophetically*. Після цього інтерв'юер надає факт із початку роботи гості: *I mean you were writing about the lure of digital worlds back in the 1980s*, і це дає гості й читачеві зрозуміти, що інтерв'юера цікавить її минуле, тобто, причина, чому вона почала писати книги про вплив цифрового світу на людей. Тому вона ніби «підхоплює» його думку, говорячи: *I wrote my first book really in an effort to get people like me, humanists and anthropologists and psychologists, to look at these things with an open heart*. Таким чином, зв'язок між ініціативною та реактивною репліками в цьому випадку є не лексичним, а семантичним, тобто, вони пов'язані не зв'язуючими словами, а спільністю смислів, що вкладаються в репліку.

Реактивна репліка може стати емоційною реакцією на репліку ініціативну, як і наступній електронній комунікації:

(A, 22) TURKLE: *Then they find themselves driving around the neighbourhood trying desperately to find an unlocked Wi-Fi signal. Knocking on doors.*

ADAMS: *The scary thing about that is that these people are adults. Children have much less opportunity for self-control* (ST, IR).

Так, коли гостя інтерв'ю говорить про те, як цифровий світ викликає певний ступінь залежності, та надає приклади цього у дорослих, інтерв'юер спочатку емоційно зазначає *The scary thing about that is that these people are adults*. Емотивна лексика тут (*the scary thing*) дозволяє продемонструвати

ставлення інтерв'юера до описуваного. Після цього він пояснює, чому ініціативна репліка викликає у нього таку реакцію: *Children have much less opportunity for self-control*, тобто, якщо цифровий світ викликає такі проблеми в дорослих, то дітям ще важче, оскільки вони ще не навчилися контролювати себе. Тут друга частина реактивної репліки стає ініціативою для гості інтерв'ю:

(A, 23) TURKLE: *Yes but the thrust of my argument is not that we have a device that has constant conversation on it (ST, IR).*

У цьому випадку реактивна репліка проявляється як реакція на спонування, виражене в ініціативній репліці. Гості інтерв'ю погоджується з інтерв'юером, про що свідчить використання частки *Yes*, однак ця згода лише часткова, про що свідчить використання в цьому ж реченні структури з *but*, тобто, гостя інтерв'ю каже, що інтерв'юер частково правий, але проблема не тільки і не стільки в тому, що говориться – не в тому, що *we have a device that has constant conversation on it*.

Ініціативна репліка не обов'язково може викликати згоду / незгоду співрозмовника. Іноді вона є стимулом до роздумів, оскільки співрозмовник не має готової думки щодо викладеного повідомлення:

(A, 28) INSKEEP: *There will be American business people and European business people who will be doing business with Iran, who will be making a lot of money, who will be very reluctant to have that happen.*

ОБАМА: *Well, that was true when we first imposed sanctions (TPO, IR).*

Так, коли Б. Обамі говорять, що можуть бути і бізнесмени, незадоволені санкціями, це спонукає його до роздумів, про що свідчить використання вигуку *well*, який виражає непевність. І лише після цього він згадує, що така проблема дійсно існувала, але раніше: *that was true when we first imposed sanctions*, тобто, гостю інтерв'ю довелося згадати певну інформацію для того, щоб адекватно зреагувати на ініціативну репліку.

Нарешті, один коментар на тему інтерв'ю в ЕЗМІ також постає частиною електронної комунікації, наприклад:

(A, 34) SOLOMON BEYENE: *A very interesting interview. I can understand where the people who are pro or against the president's actions on Iran come from, but one thing that is hard to question is, his fearlessness to pursue a goal that has a monumental consequence and fully knowing the powerful forces that are working against him: the Israelis, Republicans, Democrats, including Sunni countries. I find this very admirable in a leader* (TPO, IR).

Наведений коментар є реплікою реактивною, в той час, як ініціативною реплікою виступаю весь текст інтерв'ю, представлений на сайті. Фактично, користувач вступає в діалог із результатами інтерв'ю – він говорить про те, як він сприймає прочитане (*a very interesting interview*) та висловлює свою думку про теми, що обговорювалися. Наприкінці репліки він висловлює свою думку щодо учасника інтерв'ю (*I find this very admirable in a leader*).

Таким чином, електронні комунікації «повідомлення – повідомлення» дозволяють ініціативною реплікою непрямо провокувати співрозмовника на реакцію, а реактивні репліки дозволяють висловити згоду або незгоду мовця з автором ініціативної репліки, або ж показати повне порозуміння співрозмовників, коли вони ніби продовжують репліки один одного.

2.1.2 Електронна комунікація за моделлю «повідомлення – запитання». Електронної комунікації «повідомлення – запитання» використовуються в 14% від проаналізованих прикладів (див. табл. Б.2). Такі електронні комунікації дозволяють підтримати розмову, запитати уточнення інформації, тобто, дозволяють перетворити реактивну репліку в ініціативну для наступної електронної комунікації.

Зокрема, електронна комунікація «повідомлення – запитання» стає інструментом отримання додаткової інформації з певного питання, як у наступному фрагменті:

(A, 81) CLINTON: *They are now on notice if they invade the airspace of a NATO ally, there will be action taken. This is in the absence of a no-fly zone.*

WOODRUFF: *What do you mean “action taken”?* (OIH, IR)

Зокрема, коли Хіларі Клінтон говорить про дії, що можуть бути здійснені, якщо буде перетнуто повітряний кордон країн-союзників НАТО, вона не вказує, які саме це дії (*will be action taken*), і тому інтерв'юер питає в неї, які саме дії НАТО може здійснити в такому випадку (*What do you mean "action taken"?*).

Такі електронні комунікації вживаються найчастіше тоді, коли відповідь провокує питання або обумовлює форму попередньо підготовленого питання:

(A, 96) FIORINA: *Oh, I would have to go back and count, but many, let's say.*

HEWITT: *How often to Israel? How many times to Israel?* (CF, IR)

(A, 98) FIORINA: *I've been to Israel one time actually.*

HEWITT: *And Saudi Arabia and Egypt, have you managed to been to either of those?* (CF, IR)

Розглянемо ще один приклад:

(A, 44) MIC: – *the video on the left.*

OBAMA: *The video on the left. This one right here?* (MIO, IR).

Тут Баракі Обамі пропонується натиснути кнопку, щоб побачити відео запитання від глядача. Йому пояснюють, що це – кнопка на програвачі відео, розташованого в лівій частині екрану. Обама спочатку повторює те, що йому сказали (*The video on the left*), після чого питає, чи правильно він зрозумів (*This one right here?*).

Додаткова інформація може запитуватися не лише у випадках, коли автор ініціативної репліки говорить про щось, недостатньо конкретизуючи, а і коли у співрозмовника просто не вистачає знань для того, щоб підтримати розмову, коли він сумнівається, чи говорять вони про одні й ті ж предмети чи явища:

(A, 88) HEWITT: *Many people would say he's the most dangerous man in the world, and he runs the Quds Forces, which is their Navy SEALs.*

TRUMP: *Is he the gentleman that was going back and forth with Russia and meeting with Putin?* (DT, IR)

Тобто, коли Дональда Трампа питають про його ставлення до дій Касема Сулеймані, говорячи *Many people would say he's the most dangerous man in the world, and he runs the Quds Forces, which is their Navy SEALs*, він не може зорієнтуватися, про кого йде мова, тому ставить додаткове питання: *Is he the gentleman that was going back and forth with Russia and meeting with Putin?*

Реакційна репліка може виступати в формі псевдо питання, схожого на риторичне питання, яке саме передбачає відповідь на нього, як у наступному фрагменті:

(A, 11) BOBBY > SHEL_TR: *There is no refugee crisis anymore than normal. You're apparently unable to distinguish neo-liberal regime change propaganda from reality.*

SHEL_TR > BOBBY: *Alright, that's possible. But is such a glib response your only response?* (GR, IR)

Реакційна репліка може бути питанням у випадку, коли таким способом її автор хоче виразити свою незгоду з автором ініціативної репліки:

(A, 35) KLAATU_BARADA_NIKTO: *Thank you Mr. President for pursuing an American foreign policy that is in the best interest of the United States of America for a change rather than for a rogue, expansionist, foreign country that has managed to have a powerful influence in our government and media.*

STEVENNPR > KLAATU_BARADA_NIKTO: *Why don't you just come right out and say the Jews (oops, I mean the Israelis) control the government and the media?* (TPO, IR).

В аналізованій електронній комунікації ініціативною реплікою постає схвальний коментар користувача щодо інтерв'ю з Бараком Обамою. Реактивна репліка – риторичне питання, яке виражає непогодження зі схваленням, вираженим в ініціативній репліці. Зокрема, непогодження

виражається формулюванням *why don't you just...*, що традиційно вживається як «виклик», аналог українського *якщо ти такий розумний...*

Розглянемо наступну електронну комунікацію:

(A, 61) KALTE_LOKSHEN REMI: *The brilliant leadership is emphasized by Obama's making mockery of the US all over the Middle East and making the world a lesser safe place to live in. Only Liberals turn a blind eye to world.*

ANATTZANANI > KALTE_LOKSHEN: *How do you explain the fact that Obama remains the most popular leader in most of the world?* (FTF, IR)

Реактивна репліка в цьому випадку є вираженням незгоди з ініціативною реплікою, однак форма її відрізняється від представленої у попередній електронній комунікації. У наведеному прикладі один із користувачів засуджує політику Барака Обами, яка, на його думку, шкодить іміджу США на світовій арені. На цю ініціативну репліку інший користувач відповідає реактивною реплікою в формі питання, де маркером непогодження є фраза *how do you explain...*

Вираження незгоди може також виражатися цитуванням у питанні попередньо сказаного співрозмовником:

(A, 62) ICATE: *Egypt under the control of President Obama's choice, the Muslim Brotherhood, might have attacked Israel.*

RONNIE: *How was the Muslim Brotherhood "Obama's choice"?* (FTF, IR)

Зокрема, коли гості інтерв'ю говорять про те, що організація «Брати-мусульмани» користуються підтримкою Обами (*President Obama's choice, the Muslim Brotherhood*), гостя ставить інтерв'юєру запитання, частина якого дублює його слова: *How was the Muslim Brotherhood "Obama's choice"?* В таких випадках питальна частина електронної комунікації використовується для того, щоб співрозмовник або відмовився від своїх слів, або аргументовано довів свою думку.

Питальна репліка електронної комунікації може мати на меті і спонукання співрозмовника до здійснення певних дій або пояснення, чому він цих дій не здійснює:

(A, 68) OBAMA: *Well, I'll tell you when we announce it.*

HUFFPOST: *Why not now?* (ОІН, ІР)

Електронна комунікація «повідомлення – запитання» також спостерігається, коли ініціативною реплікою може вважатися попередньо опублікований текст, а реактивна репліка – коментар користувача щодо цього тексту:

(A, 84) G10011: *Here is a question you missed Judy – how do you get classified material on a non-classified email server?* (ОІН, ІР).

У наведеному прикладі реактивна репліка є відповіддю на інтерв'ю, при цьому користувач вважає, що не всі важливі питання були поставлені, а тому він хоче поставити це питання самостійно, хоча і розуміючи, що вже запізнився. Можливо, автор реактивної репліки хоче отримати питання від інших користувачів, тобто, хоче, щоб його репліка стала ініціативною.

Отже, електронні комунікації «повідомлення – запитання» характеризуються тим, що ініціативна репліка провокує у співрозмовника додаткові питання, які він і ставить після репліки. Автор реактивної репліки не обов'язково чекає, що на його питання хтось відповість, іноді це – просто риторичні питання, які дозволяють виразити його думку краще, ніж розповідні речення.

2.2 Спонування як структурно-функціональне і семантичне репліціювання електронної комунікації

Друга група електронної комунікації представлена такими видами:

1) спонування – згода; 2) спонування – запитання [70: 18].

2.2.1 Електронна комунікація за моделлю «спонукання – згода».

Електронна комунікація «спонукання – згода» не є частотною, вона використовується лише у 6% проаналізованих випадків (див. табл. Б. 2).

У дискурсі ЕЗМІ спонукання найчастіше є спонуканням до ментальних дій або до продовження діалогу на певну тему. Зокрема, в наступній електронній комунікації інтерв'юєр спонукає гостю студії згадати, з чого починалося існування організації «Ісламська держава»:

(А, 5) PERIES: *Do take us back and give us a history lesson in terms of that foreign policy that is responsible for this crisis now we're facing.*

BENNIS: *Well, the rise of ISIS of course, despite all of the efforts by Republicans and other warmongers in this country to rout the rise of ISIS in the withdrawal of U.S. troops from Iraq in 2011, the rise of ISIS began in 2004 (GR, IR).*

Спонукання в ініціативній репліці виражається, насамперед, використанням імперативу (*take us back and give us a history lesson*) та емпізи (*do take us back*). Відповіддю на спонукання є згода надати необхідну інформацію, що виражається вигуком *well*, після чого гостя програми надає ту інформацію, яка від неї вимагається.

Ще одним випадком електронної комунікації «спонукання – згода» є пропозиція звернутися з раніше поставленим питанням до іншої людини, як це відбувається в наступному випадку:

(А, 69) ОБАМА: *Well, I think that's probably a question better addressed to the prime minister.*

HUFFPOST: *That's our next sit-down, obviously (ОІН, ІР).*

Тобто, коли Б. Обамі поставили питання, яке не в його компетенції, він використовує ініціативну репліку – спонукання звернутися з цим питанням до прем'єр-міністра. Маркером спонукальності і наведеному фрагменті є конструкція *a question better addressed*, а також використання прислівника *probably*, що також є маркером упевненості. Згода у реактивній репліці виражається реченням *That's our next sit-down, obviously*.

Згода на спонукання також може виражатися у прямому вигляді, зокрема:

(A, 80) WOODRUFF: *So let's start with the big announcement from President Obama this week about a trade deal.*

CLINTON: *Right* (CTH, IR).

У цій електронній комунікації інтерв'юер створює ініціативну репліку – спонукання Б. Обама до обговорення торговельної угоди. Спонукання виражається прямо, а маркером спонукання тут є формулювання *let's*, яке є вступом до дії. Згода на виконання необхідних ментальних та вербальних дій також виражається в прямому вигляді – шляхом використання слова *right*.

Лексема *let's* постає маркером спонукальності в ініціативній репліці і в наступній електронній комунікації:

(A, 89) TRUMP: *You're asking me names that, I think it's somewhat ridiculous, but that's okay. Go ahead, let's go.*

HEWITT: *All right, good* (DT, IR).

У цьому випадку учасник інтерв'ю, Девід Трамп, говорить інтерв'юеру про те, що його не влаштовують питання (*you're asking me names that, I think it's somewhat ridiculous*), однак він згоден продовжити інтерв'ю (*but that's okay*). Ініціативною фразою *Go ahead, let's go* політик спонукає до продовження інтерв'ю, на що отримує згоду (*All right*) та схвалення (*good*).

Подібна ситуація спостерігається і в наступній електронній комунікації:

(A, 86) HEWITT: *I would thought that today, this is our sixth interview, I'd turn to some of the commander-in-chief questions.*

TRUMP: *Okay, fine* (DT, IR).

В аналізованому прикладі спонукальність ініціативної репліки реалізується фразами *I would thought*, *I'd turn* та вказівкою на важливість питань, які обговорюються, з використанням епітета *commander-in-chief questions*. Таким чином, інтерв'юер ставить акцент на тому, що не виконати цих дій буде ненормально, і, як результат, учасник інтерв'ю погоджується із

ним: *Okay, fine*, де згода є подвійною, оскільки як *okay*, так і *fine* можна розуміти як згоду ізольовано.

Спонування може також виражатися логічним порівнянням з іншою особою. Так, інтерв'юер пояснює своїй гості, Карлі Фіоріні, що вже ставив подібне питання Дональду Трампу, тому і вона має на нього відповісти:

(A, 94) HEWITT: *And so it was my way of bringing up with Donald – and I'll bring it up with you now, Carly – that Israel is surrounded by Iranian proxies and by terrorists.*

FIORINA: *Mm-hm. That's exactly right* (CF, IR).

Отримавши вичерпне пояснення необхідності виконання дії, гостя інтерв'ю погоджується зробити те, що хоче інтерв'юер – відповісти на питання.

Отже, електронні комунікації виду «спонування – згода» використовуються в дискурсі ЕЗМІ не дуже часто, оскільки журналісти або користувачі не спонукають гостей інтерв'ю до конкретних дій, а лише просять або відповісти на питання, або подумати і пояснити суть певних явищ. Специфіка інтерв'ю як жанру комунікації практично не передбачає спонування співрозмовників до виконання певних фізичних дій.

2.2.2 Електронна комунікація за моделлю «спонування – запитання». Електронна комунікація виду «спонування – запитання» використовується лише в 1% проаналізованих випадків (див. табл. Б. 2).

Розглянемо цей приклад:

(A, 42) MIC: *We took a lot of questions from our audience ahead of this interview and I want you to start by watching one from a young woman in Iran.*

OBAMA: *OK. So I can just press my button here?* (MIO, IR).

В аналізованій електронній комунікації Бараку Обамі пропонують відповісти на запитання від глядачів. Зокрема, інтерв'юер пропонує йому почати з конкретного відео, і спонукальність тут виражена зворотом *I want you to...* У свою чергу, гість хоче уточнити, як саме він повинен це зробити,

тому, погоджуючись (OK), ставить уточнююче питання: *So I can just press my button here?*, таким чином даючи запит на отримання необхідної йому інформації.

Таким чином, електронні комунікації виду «спонування – запитання» використовуються у випадках, коли одного із співрозмовників спонукають до здійснення певної дії, однак він хоче уточнити, як правильно цю дію виконати, і тому ставить зустрічне питання.

2.3 Запитання як структурно-функціональне і семантичне репліціювання електронної комунікації

Третя група електронної комунікації представлена такими видами: 1) запитання – відповідь на запитання; 2) запитання – контрзапитання [70: 18].

2.3.1 Електронна комунікація за моделлю «запитання – відповідь на запитання». Цей вид електронної комунікації належить до найбільш розповсюджених як в групі «запитання», так і взагалі – він використовується у 16% проаналізованих випадків (див. табл. Б. 2).

Зокрема, згода найчастіше реалізується використанням частки *yes*, як ц наступному фрагменті:

(A, 95) HEWITT: *Do you know that difference between Hamas and Hezbollah?*

FIORINA: *Yes. I do. And of course, Hamas is focused in Palestinian territories* (CF, IR).

Коли Карлі Фіоріні ставлять питання стосовно того, чи розуміє вона різницю між двома організаціями, питальність речення є очевидною та впливає як із структури речення, так і з його пунктуації: *Do you know that difference between Hamas and Hezbollah?* Учасниця інтерв'ю прямо відповідає на питання фразою *Yes. I do*, і на підтвердження демонструє свої знання з цього питання: *And of course, Hamas is focused in Palestinian territories.*

Згода може реалізуватися кількома лексичними одиницями, наприклад:

(A, 72) HUFFPOST: *Your Hawaiian roots, basically?*

ОБАМА: *Yeah, exactly. I think that's probably what it is. Good weather and beaches* (OIH, IR).

У наведеному фрагменті Обама, погоджуючись із інтерв'юером, використовує фразу *yeah, exactly*, тобто, згода виражається як часткою *yes*, так і прислівником *exactly*.

Розглянемо ще один приклад:

(A, 2) PERIES: *Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?*

BENNIS: *Yeah, it raises of course the inevitable question of why did he wait so long before going public* (GR, IR).

В аналізованій електронній комунікації питальність в ініціативній репліці виражається граматично: *Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?*, а використовуване звернення пояснює, до кого конкретно поставлене це питання. Як відповідь, співрозмовниця погоджується з існуванням описуваної проблеми (*Yeah*) та пояснює, що для неї це питання також залишається відкритим: *it raises of course the inevitable question of why did he wait so long before going public*.

Згода при відповіді на питання може бути і частковою, як у наступному фрагменті:

(A, 18) ADAMS: *Email allows us to give the press-release version of ourselves?*

TURKLE: *Yes. But that is not who we are. It's an algorithmic view of life* (ST, IR).

Ініціативна репліка виражається у формі запитання щодо того, що дає людям електронна пошта, з можливою відповіддю. Учасниця інтерв'ю погоджується із запропонованим варіантом відповіді (*Yes*), вказуючи, однак,

що цей варіант не є вичерпним, про що свідчить використання сполучника *but*: *But that is not who we are*. Після цього вона висловлює свою власну думку з цього приводу в формі повідомлення: *It's an algorithmic view of life*.

Незгода в реактивних репліках може також виражатися різними способами, зокрема, прямим запереченням (*not at all*):

(A, 58) EISNER: *There are people, even some of your supporters, who feel that you have contributed to some of that incendiary language. Do you feel that?*

ОВАМА: *Not at all. And I'd be interested in an example of that* (FTF, IR).

Розглянемо ще один приклад, де незгода виражається запереченням, але у менш прямій формі:

(A, 13) ADAMS: *You have been writing about these issues for a long time now. Has it always felt like a losing battle?*

TURKLE: *Less so now. In the beginning I thought I was saying things people didn't want to hear* (ST, IR).

У цьому випадку учасниця інтерв'ю балансує між згодою та незгодою, вказуючи на те, що проблема досі існує (*In the beginning I thought I was saying things people didn't want to hear*), однак уже в менших масштабах (*Less so now*).

Учасники інтерв'ю також можуть виражати незгоду у випадках, якщо вони помічають, що їх цитують неправильно:

(A, 32) INSKEEP: *Are you saying they haven't necessarily done anything to deserve being removed from the list, but you want to take that chance and see what...*

ОВАМА: *I'm – that's not what I'm saying. What I'm saying is, I'm going to be taking a very close look at what the State Department recommends* (TPO, IR).

У цьому випадку Б. Обамі говориться про те, що, що він говорив наступне: *they haven't necessarily done anything to deserve being removed from the list*, але він хоче побачити, чим це закінчиться, на що президент США відповідає, що він взагалі такого не казав: *that's not what I'm saying*, при цьому

уточнюючи, що він казав насправді: *What I'm saying is, I'm going to be taking a very close look at what the State Department recommends.*

Відповідь на питання може також виражатися в формі повідомлення – розповідного речення:

(A, 15) ADAMS: *But what if children haven't had any experience of sitting around a dinner table, or of talking to their friends without iPhone to hand? How do they know what they are missing?*

TURKLE: *That's the danger. But I believe that we are resilient* (ST, IR).

Ініціативна репліка в цій електронній комунікації полягає і питанні щодо того, як діти дізнаються, що втрачають, якщо вони можуть і не мати досвіду спілкування без цифрових технологій. Реактивна репліка починається з констатації факту (*That's the danger*), після чого співрозмовниця виражає свою надію на те, що не все так погано (*But I believe that we are resilient*).

Якщо питання включає в себе декілька компонентів, співрозмовник при наданні на нього відповіді може пов'язати ці компоненти між собою та дати одну розгорнуту відповідь:

(A, 26) INSKEEP: *How, if at all, can you prevent Iran from using its new wealth over the next several years to support Bashar al-Assad of Syria, to support Hezbollah, adventures in Yemen or elsewhere?*

ОБАМА: *Well, you know, those are relevant issues. And it is true that Iran would not be entering into any deal, I assume, if in fact their economy was not under significant pressure* (TPO, IR).

Так, Бараку Обамі ставлять питання про те, як Іран може бути пов'язаний з іншими світовими кризами (*using its new wealth over the next several years to support Bashar al-Assad of Syria, to support Hezbollah, adventures in Yemen or elsewhere*). Обама ж, у свою чергу, вказує на те, що ці питання є взаємопов'язаними (*Well, you know, those are relevant issues*), а тому проблема у вирішенні цих питань одна: *n fact their economy was not under significant pressure.*

Ініціативні репліки – запитання можуть бути короткими реченнями, оскільки їх сенс витікатиме з контексту попередньої розмови:

(A, 29) INSKEEP: *And you can do that again?*

ОВАМА: *And – we are absolutely convinced we can do it again, in part because the way we are trying to design the snap-back provisions is that they're not dependent on absolutely consensus in the Security Council, for example – but that they are triggered by an IAEA identification of a very real problem there, and that a majority of the countries who are concerned, who are involved, have identified this as a real problem* (ТРО, ІР).

Ініціативна репліка *And you can do that again?* насправді є питанням про те, чи може уряд США знову застосувати санкції.

Відповідь на ініціативну репліку – запитання може також містити в собі пряму вказівку до дії, особливо якщо цю дію можна виконати одразу ж під час спілкування:

(A, 43) ОВАМА: *Which? Which should I press?*

МІС: – *the video on the left* (МІО, ІР).

Ініціативна репліка в наведеному прикладі – запитання Б. Обама до інтерв'юера щодо того, яку кнопку він повинен натиснути для того, щоб отримати перше питання від глядача. Питання спочатку виражається в короткій формі (*Which?*), потім – у більш розгорнутій (*Which should I press?*). Оскільки обоє співрозмовників розуміють, про що йде мова, відповідь на це питання виражається у формі неповного речення: *the video on the left*.

Отже, електронні комунікації виду «запитання – запитання» використовуються у випадку, коли одному співрозмовнику потрібно отримати від іншого певну інформацію. Ініціативними репліками в такому випадку можуть бути практично будь-які запитання, реактивними – згода, незгода або розгорнуте повідомлення.

2.3.2 Електронна комунікація за моделлю «запитання – контрзапитання». При аналізі виду електронної комунікації «запитання – контрзапитання» зазначимо, що вона спостерігається лише у 3% проаналізованих випадків (див. табл. Б.1).

Прикладом такої електронної комунікації є наступна, коли після короткої відповіді на попереднє запитання, користувач ставить своє власне риторичне запитання до співрозмовника:

(A, 38) RON GOODMAN: *Do Steve Inskeep or any of the Conservatives on the Right see the irony of demanding that Obama accept Netanyahu's condition that Iran recognize Israel, while they totally ignore the fact that Netanyahu said that if he were elected there would be no Palestinian state?*

WALT CUMMINGS > RON GOODMAN: *No irony at all. How do you “negotiate” with someone who wants to annihilate you without first addressing the threat?* (TPO, IR)

Використання контрзапитання може також демонструвати незгоду співрозмовника зі змістом запитання, тобто, якщо запитання, на думку співрозмовника, базується на неперевіреній інформації:

(A, 55) ROBERTS: *You're not gonna leave Mrs. Obama on Air Force One again, on Mother's Day or anything like that?*

OBAMA: *Did you see that?* (RR, IR)

Окрім того, електронні комунікації «запитання – контрзапитання», де обидва запитання виражаються питаннями риторичними, можуть слугувати засобом повноцінного спілкування між учасниками комунікації, коли питання одночасно і служить відповіддю на попереднє питання, і провокує роздуми та реактивну репліку від співрозмовника:

(A, 38) WALT CUMMINGS > RON GOODMAN: *No irony at all. How do you “negotiate” with someone who wants to annihilate you without first addressing the threat?*

STEVEN GREENBERG > WALT CUMMINGS: *A better question is how do you negotiate with someone if you insist they agree to everything you want before you will talk to them?* (TPO, IR)

Отже, електронні комунікації виду «запитання – контрзапитання» використовуються найчастіше тоді, коли співрозмовник не хоче прямо відповідати на питання, і тому створює своє власне питання, на яке повинен відповідати вже інший співрозмовник.

2.4 Репліки мовленнєвого етикету як структурно-функціональне і семантичне репліціювання електронної комунікації

Четверта група електронної комунікації включає в себе такі види: 1) привітання – привітання; 2) висловлювання вдячності – реакція на вдячність [70: 18].

2.4.1 Електронна комунікація за моделлю «привітання – привітання». Електронні комунікації «привітання – привітання» не є частотними в ЕЗМІ. Зокрема, вони використовуються у 2% проаналізованих випадків і лише в інтерв'ю, коли його учасники не встигли привітатися до його початку.

Ініціативна репліка електронної комунікації «привітання – привітання» може містити привітання, адресоване співрозмовнику і читачам одночасно, як у наступному випадку:

(A, 1) PERIES: *Welcome to the Real News Network. I'm Sharmini Peries coming to you from Baltimore.*

BENNIS: *Good to be with you, Sharmini* (GR, IR).

Маркером привітання в аналізованій електронній комунікації є слово-привітання *welcome*, після чого інтерв'юер подає назву програми (*the Real News Network*), представляється (*Sharmini Peries*) та вказує на місце, де відбувається програма (*Baltimore*). Привітання адресується не лише глядачам,

а і співрозмовниці, на що вона відповідає *Good to be with you, Sharmini*, тобто, висловлює персональну вдячність за те, що її запросили на передачу.

Розглянемо наступний приклад:

(A, 49) ROBERTS: *Good to see you, as always.*

ОВАМА: *Good to see you, Robin* (RR, IR).

У наведеному фрагменті ініціативна репліка виражає подяку гостю студії за те, що він відвідав інтерв'ю, а також радість від чергової зустрічі: *Good to see you, as always*. Реактивна репліка є віддзеркаленням ініціативної, що свідчить про бажання співрозмовника підтримувати добрі стосунки і в подальшому: *Good to see you, Robin*.

Таким чином, електронні комунікації «привітання – привітання» у дискурсі ЕЗМІ часто прямого привітання не містять, однак вони починають спілкування між інтерв'юером та гостем студії, і контекст спілкування дозволяє зрозуміти, що ці репліки – саме привітання.

2.4.2 Електронна комунікація за моделлю «висловлювання вдячності – реакція на вдячність». У дискурсі ЕЗМІ електронні комунікації виду «висловлювання вдячності – реакція на вдячність» є досить частотними, вони використовуються в 14% проаналізованих випадків.

Такі репліки найчастіше використовуються наприкінці спілкування з метою виразити подяку за інтерв'ю:

(A, 33) INSKEEP: *Mr. President, thanks very much.*

ОВАМА: *I enjoyed it very much, Steve. Thank you* (TPO, IR).

Так, ініціативна репліка виражає подяку, адресовану конкретній людині (*Mr. President*). Використання такої репліки наприкінці інтерв'ю свідчить про те, що це – репліка прощальна, а отже, і співрозмовник намагається виразити свою ставлення до події (*I enjoyed it very much, Steve*), після чого він також дякує співрозмовнику за інтерв'ю (*Thank you*).

Така формула «подяка – подяка» є найбільш типовою при закінченні інтерв'ю в ЕЗМІ:

(A, 79) WOODRUFF: *Secretary Hillary Clinton, thank you for talking with us.*

CLINTON: *Thank you so much, Judy. I'm glad to see you* (CTH, IR).

(A, 83) WOODRUFF: *Secretary Hillary Clinton, we thank you very much for talking with us.*

CLINTON: *My pleasure. Thank you* (OIH, IR).

(A, 91) HEWITT: *Carly, welcome. It's great to have you on. I appreciate you doing this with me.*

FIORINA: *Thank you, Hugh. Always good to be with you* (CF, IR).

Окрім того, елементом ініціативної репліки в електронних комунікаціях «висловлювання вдячності – реакція на вдячність» є висловлення надії на наступну зустріч:

(A, 85) HEWITT: *Donald Trump, welcome back to the Hugh Hewitt Show, it's always a pleasure to talk to you.*

TRUMP: *Thank you, Hugh* (DT, IR).

Розглянемо наступний приклад:

(A, 100) HEWITT: *Carly Fiorina, thanks for joining me on short notice and pre-taping this before any of the question set got out there, and agreeing to do so. I appreciate your short availability and come back soon.*

FIORINA: *It's pleasure for me* (CF, IR).

При створенні ініціативної репліки – подяки співрозмовник знову нагадує ім'я гості студії (*Carly Fiorina*), для глядачів, після чого також дякує їй за інтерв'ю (*thanks for joining me on short notice and pre-taping this before any of the question set got out there, and agreeing to do so*) та висловлює надію на нову зустріч (*I appreciate your short availability and come back soon*). У свою чергу, гостя висловлює свою реакцію на подяку похвалою: *It's pleasure for me*.

Електронні комунікації «висловлювання вдячності – реакція на вдячність» можуть також містити три репліки. Так, спочатку спостерігаємо

традиційну схему: ініціативна репліка в формі вдячності – реакція на вдячність у формі зустрічного висловлювання вдячності:

(A, 8) PERIES: *Phyllis Bennis, as always, thank you so much for joining us today.*

BENNIS: *Thank you* (GR, IR).

Таким чином, реактивна репліка стає ініціативною, і перший співрозмовник дякує другому вже за висловлення вдячності:

(A, 9) BENNIS: *Thank you.*

PERIES: *And thank you for joining us on the Real News Network* (GR, IR).

Інший варіант – використання *as well* як реакції на комплімент та подяку співрозмовника:

(A, 56) ROBERTS: *Mr. President, thank you very much.*

OBAMA: *Thank you. Great to talk to you.*

(A, 57) ROBERTS: *You as well* (RR, IR).

Отже, електронні комунікації «висловлювання вдячності – реакція на вдячність» використовуються наприкінці інтерв'ю, представлених в ЕЗМІ та є етикетними формулами закінчення інтерв'ю без прямого використання формул прощання.

Висновки до розділу 2

У мас-медійному дискурсі спостерігаються всі чотири основні групи електронної комунікації: 1) повідомлення; 2) спонукання; 3) запитання; 4) репліки мовленнєвого етикету. Найбільш численною є група «повідомлення», що складаю 58% від загальної кількості проаналізованих електронної комунікації, найрідше використовуються електронні комунікації групи «спонукання» – 7% від проаналізованих текстів з репліками.

Група електронної комунікації «повідомлення» представлена такими видами: 1) повідомлення – повідомлення (44%); 2) повідомлення – запитання (14%). Електронні комунікації «повідомлення – повідомлення» дозволяють

ініціативною реплікою непрямо провокувати співрозмовника на реакцію, а реактивні репліки дозволяють висловити згоду або незгоду мовця з автором ініціативної репліки, або ж показати повне порозуміння співрозмовників, коли вони ніби продовжують репліки один одного. Електронні комунікації «повідомлення – запитання» характеризуються тим, що ініціативна репліка провокує у співрозмовника додаткові питання, які він і ставить після репліки, а автор реактивної репліки не обов'язково чекає, що на його питання хтось відповість, іноді це – просто риторичні питання, які дозволяють виразити його думку краще, ніж розповідні речення.

Група електронної комунікації «спонукання» представлена такими видами: 1) спонукання – згода (6%); 2) спонукання – запитання (1%). Електронні комунікації виду «спонукання – згода» використовуються в мас-медійному дискурсі не дуже часто, оскільки журналісти або користувачі не спонукають гостей інтерв'ю до конкретних дій, а лише просять або відповісти на питання, або подумати і пояснити суть певних явищ. Електронні комунікації виду «спонукання – запитання» використовуються у випадках, коли одного із співрозмовників спонукають до здійснення певної дії, однак він хоче уточнити, як правильно цю дію виконати, і тому ставить зустрічне питання.

Група електронної комунікації «запитання» представлена такими видами: 1) запитання – відповідь на запитання (19%); 2) запитання – контрзапитання (19%). Електронні комунікації виду «запитання – запитання» використовуються у випадку, коли одному співрозмовнику потрібно отримати від іншого певну інформацію. Електронні комунікації виду «запитання – контрзапитання» використовуються найчастіше тоді, коли співрозмовник не хоче прямо відповідати на питання, і тому створює своє власне питання, на яке повинен відповідати вже інший співрозмовник.

Група електронної комунікації «репліки мовленнєвого етикету» включає в себе такі види: 1) привітання – привітання (2%); 2) висловлювання вдячності – реакція на вдячність (14%). Електронні комунікації «привітання –

привітання» у мас-медійному дискурсі часто прямого привітання не містять, однак в контекст спілкування дозволяє зрозуміти, що ці репліки – саме привітання. Електронні комунікації «висловлювання вдячності – реакція на вдячність» є етикетними формулами закінчення інтерв'ю без прямого використання формул прощання.

РОЗДІЛ 3
СПОСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК
ЕЛЕКТРОННОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Перекладацькі трансформації, що використовуються при відтворенні електронної комунікації мас-медійного дискурсу, включають лексико-семантичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації.

3.1 Лексико-семантичні способи репрезентації національно-культурних характеристик електронної комунікації в мас-медійному дискурсі українською мовою

Лексико-семантичні трансформації, що використовуються при відтворенні електронної комунікації мас-медійного дискурсу, включають диференціацію, модуляцію, генералізацію та конкретизацію.

Диференціація значення викликана тим, що велика кількість англійських слів з широкою семантикою не має повних еквівалентів в українській мові. У таких випадках у словниках представлена певна кількість значень які лише частково покривають значення слова мови оригіналу, а перекладач обирає такий варіант, який найкраще підходить до певного контексту [37: 114].

Для відтворення електронної комунікації, у першу чергу, важливе значення відіграє відтворення маркерів погодження або непогодження. Зокрема, маркер непогодження використовується у наступній репліці: (A, 14) *Absolutely not* (ST, IR). В цьому випадку слово *absolutely* може бути відтворене як *абсолютно, безумовно, цілком, повністю*, однак перекладач використовує більш доцільне для цього контексту слово *зовсім*: ‘Зовсім ні’.

Також важливим при відтворенні електронної комунікації мас-медійного дискурсу є відтворення слів на позначення таких концептів, як «ідея», «думка», «питання» та ін., тобто, способи мислення та вираження своїх думок. Зокрема, в наступному фрагменті співрозмовник описує свою ідею, використовуючи слово *thrust* – *поштовх*, що відтворюється у перекладі як *ідея*: (A, 23) *Yes but the thrust of my argument is not that we have a device that has constant conversation on it* (ST, IR) – ‘Так, але ідея того, про що я говорю, не в тому, що ми маємо пристрій, за допомогою якого можемо постійно спілкуватися’.

Розглянемо ще один приклад: (A, 27) *You raise a valuable point when you say that if Iranians are doing more business with the world, there will be Iranian business people who will not want sanctions to snap back* (TPO, IR). У розглядуваному фрагменті використовується багатозначне слово *point*, яке може відтворюватися українською як *смысл, пункт, справа, суть* та ін., але, оскільки у реченні говориться про певну ідею, яка піднімається співрозмовником, перекладач обирає слово *питання*: ‘Ви піднімаєте цінне питання, коли говорите, що якщо іранці більше співпрацюють зі світом, іранські бізнесмени, які не хочуть санкцій, підтримають нас’.

Диференціація використовується при перекладі деяких ключових аспектів повідомлення. Так, наприклад, говорячи про розвиток ІДІЛ, журналіст використовує слово *rise*, що має такі відповідники, як *підйом, просування, схід* та ін., однак, оскільки мова йде саме про організації та стрімкий розвиток певного угруповання, в перекладі використовується слово *розквіт*: (A, 5) *Well, the rise of ISIS of course, despite all of the efforts by Republicans and other warmongers in this country...* (GR, IR) – ‘Ну, розквіт ІДІЛ, звичайно, незважаючи на всі зусилля республіканців і інших розпалювачів війни у цій країні...’

Наступним прикладом диференціації є реакція співрозмовника на репліку про те, що електронна пошта дозволяє людині реалізуватися в електронному просторі: (A, 18) *It's an algorithmic view of life* (ST, IR). У

наведеному фрагменті використовується слово *view*, що в українській мові має такі відповідники, як *погляд*, *кругозір*, але в цьому конкретному контексті говориться про щось більш абстрактне, тому більш доцільним є використання слова уявлення: ‘Це алгоритмічне уявлення про життя’.

Говорячи про наслідки поступок США Ірану щодо ядерної програми, журналіст використовує слово *tradeoff*, яке українською може відтворюватися як *збут*, *обмін*, але, оскільки йдеться саме про наслідки вже здійсненої дії, більш доцільним є використання слова *плата*: (A, 25) *Obviously, the tradeoff for the concessions on the nuclear program is the lifting of many sanctions against Iran* (ТРО, ІР) – ‘Очевидно, що плата за поступки щодо ядерної програми – це зняття багатьох санкцій проти Ірану’.

Оцінні прикметники, що використовуються для вираження ставлення співрозмовника до певного явища, також можуть підлягати диференціації. Зокрема, характеризуючи реакцію Заходу на кризу біженців, користувач використовує слово *tepid*, яке може відтворюватися як *помірний*, *теплуватий*, однак для того, щоб показати недостатність цієї реакції, перекладач використовує слово *прохолодна*, що має більш негативний відтінок значення: (A, 10) *Unfortunately, the weakness distracted attention from what should be stated, and loudly: Our ... current tepid response to the refugee crisis is absolutely shameful* (GR, ІР) – ‘На жаль, слабкість відволікає увагу від того, що має бути зазначено, і голосно: Наша ... поточна прохолодна відповідь на кризу біженців є абсолютно ганебною’.

Оцінюючи політику Обама, один із користувачів використовує слово *admirable*: (A, 34) *I find this very admirable in a leader* (ТРО, ІР). Наведене слово має такі українські відповідники, як *прекрасний*, *чарівний*, однак такі епітети не є припустимими для характеристики діяльності політичного лідера, тож обирається більш доцільний варіант *чудово*: ‘Я вважаю, це дуже чудово для лідера’.

Негативна оцінка питань, що ставилися в інтерв'ю, виражається словом *insane*: (A, 36) *Some of the questions were so inane, and the followups were even*

worse (TPO, IR). В українській мові відповідниками цього слова є *беззмістовний, порожній*, але при вживанні відносно до питань, більш адекватним є варіант *безглуздий*: ‘Деякі питання були настільки безглуздими, а коментарі були ще гірші’.

Для характеристики ступеню достовірності переглянутого відео один із користувачів використовує слово *edited* – *відредагований*, що у перекладі відтворюється словом *монтований*, що більш підходить для характеристики відеопродукції: (A, 37) *I'm sure the video is edited, but to suggest the questions were fed to him is a stretch* (TPO, IR) – ‘Я впевнений, що відео було монтоване, але вважати, що він готувався до питань, можна сказати лише з великою натяжкою’.

Розглянемо ще один приклад: (A, 46) *Provide a detailed, plausible alternative* (MIO, IR). У цьому фрагменті використовується слово *plausible*, що має українські відповідники *правдоподібний, пристойний*, що в перекладі відтворюється наступним чином: ‘Запропонуйте докладно ймовірну альтернативу’.

Ще одним прикладом використання якісної оцінки є наступний фрагмент електронної комунікації: (A, 63) *Citation, from a legitimate source, please?* (FTF, IR), де використовується слово *legitimate*, яке може бути відтворене такими варіантами, як *виправданий, законний, правомірний*, але у перекладі використовується слово *перевірений*, оскільки в українській мові існує вислів *перевірене джерело*: ‘Цитату із перевіреного джерела, будь ласка?’

Отримавши подяку від журналіста за проведене інтерв'ю, співрозмовник відповідає зустрічною вдячністю, що виражає оцінку спілкування: (A, 56) *Great to talk to you* (RR, IR), де використовується слово *great* – *великий, піднесений*, що в перекладі відтворюється як *приємно*, оскільки співрозмовник говорить про свої почуття, пов'язані зі спілкуванням: ‘Було приємно з вам поговорити’.

При відтворенні оцінних прислівників диференціація дозволяє більш точно відтворити відтінок значення. Розглянемо це на прикладі: (A, 89) *You're asking me names that, I think it's somewhat ridiculous, but that's okay* (DT, IR). Слово *okay*, використане як прислівник, має українські відповідники *гарзд, добре, правильно*, однак, якщо учасник розмови говорить про незручну ситуацію, більш доцільним є нейтральніше слово *нормально*: 'Ви питаєте мене про імена, я думаю, це досить смішно, але нормально'.

Окрім того, диференціація використовується для відтворення оцінних іменників, наприклад: (A, 58) *There are people, even some of your supporters, who feel that you have contributed to some of that incendiary language* (FTF, IR), де використовується слово *supporter* – *прибічник, прихильник, той, хто підтримує*, що відтворюється як *прихильник*: 'Є люди, навіть деякі ваші прихильники, які вважають, що ви зробили свій внесок в деякі з цих запалювальних промов'.

Таким чином, диференціація значення при відтворенні електронної комунікації ЕЗМІ використовується для того, щоб відтворити значення слів, значення яких у перекладі вимагає певного уточнення, пояснення для розкриття задуму співрозмовника, а отже, покращує розуміння читачем взаємозв'язку реплік електронної комунікації.

Модуляцією, або смисловим розвитком, називається заміна слова або словосполучення мови оригіналу одиницею мови перекладу, значення якої логічно виводиться із значення вихідної одиниці. Найбільш часто значення співвіднесених відрізків в оригіналі і перекладі опиняються при цьому зв'язаними причинно-наслідковими відносинами. І в цьому випадку відмова від «прямого» перекладу може бути вимушеною або залежати від вибору перекладача [37: 114].

Модуляція як перекладацька трансформація часто використовується при відтворенні елементів електронної комунікації, які виражаються у формі сталих виразів, наприклад, виразу *good to be with you* при привітанні під час інтерв'ю: (A, 1) *Good to be with you, Sharmini* (GR, IR). У цьому випадку

перекладач вдається до смислового розвитку та відтворює наведену фразу наступним чином: Приємно вас бачити, Шаріміні.

Розглянемо наступний фрагмент електронної комунікації та його український переклад: (A, 3) *And from what I understand at these talks the five permanent members of the Security Council actually had doubt in terms of, at least three of them he says had doubt whether they could actually bring about Assad to step down* (GR, IR) – ‘І, як я розумію, на цих переговорах п'ять постійних членів Ради Безпеки насправді виразили сумніви, принаймні, троє з них сказали, що сумніваються в тому, чи можуть вони насправді змусити Асада піти у відставку’. У наведеному прикладі спостерігаємо одразу два випадки модуляції. Перший випадок стосується відтворення сполучення слів *from what I understand* (з чого я розумію) як як я розумію, тобто, джерело ментального процесу в перекладі перетворюється на спосіб мислення. Другий же спосіб стосується фрази *had doubt* (мав сумніви), що відтворюється як виразили сумніви, а отже, внутрішній стан людей відтворюється шляхом опису їх дій по відношенню до інших.

Така ж ситуація спостерігається і в наступному фрагменті: (A, 4) *Whether this would have been exactly the same back in 2012 three years ago, it's hard to know* (GR, IR) – ‘Чи було так у 2012 році, три роки тому, – важко сказати’. В аналізованому прикладі слово *know* (знати) відтворюється словом *сказати*, тобто, слово на позначення наявності знань відтворюється словом на позначення їх вербального вираження.

Складний прислівник *as well* (також) використовується у наступному фрагменті для об'єднання повторення однорідних подій: (A, 6) *So this was simply put aside as well, we don't think the Russians really could pull it off, and not follow it up is really a horrific reality to face* (GR, IR), що у перекладі відтворюється з використанням слова знову: ‘Таким чином, це знову просто було відкладено у бік, ми не вважаємо, що росіяни дійсно можуть зняти її, а не слідувати їй, ось що є дійсно жахливою реальністю, з якою нам доведеться зіткнутися’.

Модуляція є важливим способом при відтворенні лексичних одиниць, що виступають на позначення дій, і це є важливим при відтворенні електронної комунікації, репліки яких мають на меті повідомлення певної інформації. Розглянемо це на прикладі: (A, 7) *And now of course what we're seeing is that the, the rise of the hundreds of thousands of refugees that are now flooding capitals of Europe...* (GR, IR). У цьому прикладі дієслово *flooding* використано метафорично – поява значної кількості біженців у містах порівнюється з паводком, тобто, появою значної кількості води. При відтворенні цього слова перекладач вдається до модуляції, тобто, у цьому випадку – пояснення його значення більш прямою формою – *заповнили*: ‘І тепер, звичайно, те, що ми бачимо, – сотні тисяч біженців, які зараз заповнили столиці Європи...’.

Ще одним прикладом використання модуляції для відтворення лексичної одиниці на позначення дії є переклад наступного фрагменту електронної комунікації: (A, 39) *How do you “negotiate” with someone who wants to annihilate you without first addressing the threat?* (TPO, IR) – ‘Як ви «домовитися» з тим, хто хоче знищити вас, спершу не усунувши загрозу?’ У наведеному прикладі слово *negotiate* (*вести перемовини*) відтворене українським словом на позначення успішного результату проведених перемовин – *домовитися*.

Така ж ситуація спостерігається при відтворенні слів на позначення станів, наприклад, сполучення на позначення наявності *there is* використовується в наступному контексті: (A, 31) *Well, I think there is a process, as you said, and the State Department will be reviewing it* (TPO, IR), де воно відтворюється як *запущено*, тобто, вказується не тільки на наявність, а і на те, що для цього було здійснено повні дії: ‘Ну, я думаю, що запущено процес, як ви сказали, і Державний департамент буде розглядати його’.

Стани можуть позначатися також допоміжними дієсловами, наприклад: (A, 34) *I can understand where the people who are pro or against the president's actions on Iran come from, but one thing that is hard to question is, his fearless*

to pursue a goal... (TPO, IR), де допоміжне дієслово *are* відтворено словом *виступають*, тобто, модуляція призводить до переходу від опису поглядів до опису певних дій: ‘Я можу зрозуміти, звідки беруться люди, які виступають за чи проти дій президента щодо Ірану, але одна річ, яку важко ставити під сумнів – це його безстрашність у переслідуванні мети...’

Розглянемо ще один приклад: (A, 95) *Yes. I do. And of course, Hamas is focused in Palestinian territories* (CF, IR). У цьому прикладі *do* є елементом фрази *yes, I do*, яка є скороченою відповіддю на запитання. У перекладі її можна було відтворити шляхом використання стверджувальної частки *так*, однак для пояснення перекладач відтворює також і елемент *do*, перетворюючи його на дієслово *знаю*: ‘Так. Знаю. І, звичайно, ХАМАС орієнтований на палестинські території’.

Дієслово *need* використовується на позначення потреби у наступному випадку: (A, 24) *The fact is we need to design around our vulnerabilities* (ST, IR), і ця необхідність відтворюється словом *повинні*, що є вже дієсловом *обов’язковості*: ‘І насправді ми повинні жити зі своїми недоліками’.

Модуляція використовується також при відтворенні іменників, які несуть ключову інформацію в репліках електронної комунікації, наприклад: (A, 17) *But I feel we have now created an environment that will distract us to distraction* (ST, IR). У цьому випадку слово *distraction* має значення *відволікання*, однак у перекладі воно відтворене словом *божевілля*, яке може позначати результат крайнього ступеня відволікання: ‘Але я відчуваю, що ми вже створили середовище, яке буде відволікати нас до божевілля’.

Слово *availability*, вжите у наступному контексті: (A, 100) *I appreciate your short availability and come back soon* (CF, IR) має значення доступність саме для присутності на інтерв’ю, і тому в перекладі воно відтворюється українським словом *присутність*, що повно передає конотативне значення слова оригіналу: ‘Я ціную вашу коротку присутність і сподіваюся на скору зустріч’.

Перекладач може вдаватися до модуляції також при відтворенні оцінних прикметників, наприклад: (A, 46) *Final, very quick question* (МІО, ІР), де слово *quick* має відповідник *швидкий*, однак для наведеного контексту використовується слово *короткий*, тобто, називається причина швидкості відповіді на це питання: ‘На завершення коротке питання’.

Модуляція при використанні етикетних фраз використовується в наступному випадку: *Good to see you, as always* (RR, IR), де слово *good* використовується для позначення приємної події та відтворюється словом *радий*, тобто, словом на позначення реакції на таку подію: ‘Як завжди, рада вас бачити’. Відповідь на наведену репліку містить повтор ініціюючої репліки, тож така сама модуляція використовується і при реактивної репліки: (A, 49) *Good to see you, Robin* (RR, IR) – ‘Радий вас бачити, Робін’.

Прислівники згоди при перекладі також можуть відтворюватися шляхом модуляції. Зокрема, відповіддю на репліку журналіста: (A, 80) *So let's start with the big announcement from President Obama this week about a trade deal* (СТН, ІР) слугує репліка *Right* (СТН, ІР), тобто, вказівка на вірність висловлених співрозмовником ідей, що у перекладі відтворюється словом *згодна*, тобто, словом на позначення реакції на сприйняття правильних ідей: Згодна.

Таким чином, смисловий розвиток при відтворенні електронної комунікації ЕЗМІ використовується здебільшого при перекладі дієслів та іменників та дозволяє передати основні ідеї співрозмовників.

Приєм **генералізації** полягає у заміні одиниці мови оригіналу, що має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням. Застосування цього прийому може бути вимушеним або факультативним. У першому випадку в мові перекладу відсутнє необхідне слово з конкретним значенням. У другому випадку перекладач віддає перевагу більш загальному варіанту зі стилістичних міркувань [37: 113].

Наприклад, *post* використовується для позначення публікацій у мережі Інтернет, однак у перекладі це слово відтворюється словом *питання*, що

може означати не лише питання у вигляді публікації, а і питання у будь-якому іншому вигляді: (A, 10) *Per the many other posts, Bennis' argument is very weak* (GR, IR) – ‘Щодо багатьох інших питань аргументи Бенніс дуже слабкі’.

У наступному прикладі: *I believe we are wired to talk* (ST, IR) використовується іменник *talk*, що позначає спілкування способом живої розмови, однак у перекладі цей іменник відтворюється більш загальним іменником *спілкування*: ‘Я вважаю, що ми прив’язані до спілкування’.

Префікс *re-* позначає повторність дії, або її циклічність, як у наступному фрагменті: (A, 31) *Well, I think there is a process, as you said, and the State Department will be reviewing it* (TPO, IR), де використовується слово *reviewing*. В українському ж варіанті використовується більш загальне дієслово *розглядати*, що не містить ознак частоти проведення цієї дії: ‘Ну, я думаю, що запущено процес, як ви сказали, і Державний департамент буде розглядати його’.

Генералізація також може використовуватися при відтворенні складних слів, наприклад, *comments sections*, що використовується на позначення спеціально відведеного на Інтернет-сайті місця, де користувачі можуть залишати свої коментарі щодо прочитаного або побаченого: (A, 65) *What I love about the comments sections following every article on this issue is that every stereotype proffered by real anti-semites in the last hundred years is validated* (FTF, IR). У перекладі ж цей складний термін відтворено словом *коментарі*, що може означати будь-який спосіб вербальної реакції на певний матеріал: ‘Що мені подобається у коментарях до кожної статті з цього питання – так це те, що підтверджується кожен стереотип щодо існування реальних антисемітів в останні сто років’.

Таким чином, використання генералізації, хоч і призводить до певних втрат експресивності або конотацій лексичних одиниць, дозволяє певною мірою спросити інформацію та може використовуватися лише у випадках, коли такі втрати дозволені контекстом.

Прийом **конкретизації** полягає в тому, що перекладач вибирає для перекладу слова оригіналу слово з більш конкретним значенням у мові перекладу [37: 113].

Застосування прийому конкретизації виявляється доцільним у двох основних випадках. По-перше, в мові перекладу слова із загальним значенням мови оригіналу можуть відповідати кілька слів з більш конкретними значеннями. По-друге, використання в перекладі таких же загальних слів, як в оригіналі, може виявитися неприйнятним для описуваної ситуації. Зокрема, слово *run* у наступному фрагменті має значення бути лідером організації: (A, 88) *Many people would say he's the most dangerous man in the world, and he runs the Quds Forces, which is their Navy SEALs* (DT, IR). У перекладі воно відтворюється іншим варіантом, що позначає будь-який різновид співпраці з організацією – *працює на*: ‘Багато людей кажуть, що він – найнебезпечніша людина у світі, і він працює на сили Кудс, те саме, що морські котики США’.

Розглянемо ще один приклад: (A, 28) *There will be American business people and European business people who will be doing business with Iran, who will be making a lot of money, who will be very reluctant to have that happen* (TPO, IR). У розглядуваному фрагменті використовується багатозначне дієслово *make*, однак для того, щоб зробити його значення досить однозначним, перекладач використовує дієслово заробляти: ‘Будуть і американські і європейські бізнесмени, які будуть співпрацювати з Іраном, які будуть заробляти багато грошей, які дуже не хочуть, щоб це сталося’.

Слово *language* може означати як мову взагалі, так і специфіку мови конкретної людини, тому для наступного контексту обрано більш конкретний варіант промови: (A, 58) *There are people, even some of your supporters, who feel that you have contributed to some of that incendiary language* (FTF, IR) – ‘Є люди, навіть деякі ваші прихильники, які вважають, що ви зробили свій внесок в деякі з цих запалювальних промов’.

Значення оцінних прикметників також може конкретизуватися, зокрема: (А, 76) *They really look good* (ОІН, ІР) – ‘Вони справді виглядають чудово’. У цьому фрагменті стилістично нейтральний прикметник позитивної оцінки *good* відтворено експресивним прикметником *чудово*.

Конкретизація дозволяє влучно передати іронічність висловлювання у випадках, коли лексична одиниця використовується метафорично. Розглянемо на прикладі: (А, 12) *I think we should put war mongering commando idiots like you in that vehicle* (GR, ІР). У наведеному фрагменті використовується слово *commando* як елемент розмовної одиниці *couch commando*, тобто, використовується на позначення людини, яка «веде війну», сидячи на дивані та відправляючи коментарі, при цьому не здатна до реальних дій. Для цього вислову є влучний український вислів *диванний генерал*, і в цьому випадку *commando* конкретизується як *генерал*: ‘Думаю, що ми повинні посадити в цю машину розпалювачів війни і диванних генералів на зразок тебе’.

Отже, конкретизація при відтворенні електронної комунікації ЕЗМІ використовується у випадках, коли потрібно пояснити, про що йде мова у тексті.

3.2 Граматичні способи репрезентації національно-культурних характеристик електронної комунікації в мас-медійному дискурсі українською мовою

До граматичних трансформацій належать транспозиція, граматичні заміни, додавання та вилучення.

Транспозиція – це перекладацька трансформація, яка полягає у зміні порядку слів у вислові чи реченні, що часто викликана структурними відмінностями у вираженні теми і реми у мові оригіналу та мові перекладу [37: 112].

Так, наприклад, в англійській мові існує конструкція *there is...* та її часові форми, відсутня в українській мові, і тому при відтворенні такої конструкції в перекладі використовується зміна порядку слів: (A, 3) *But it does go to this question of the unwillingness of the U.S. at that time to have recognized that there were possibilities for negotiations ...* (GR, IR) – ‘Але він переходить до питання про небажання США діяти, в той же час визнаючи, що для переговорів були можливості...’

Обставини, які в англійській мові використовуються традиційно наприкінці речення, в українській мові можуть використовуватися в різних місцях у реченні залежно від контексту, що призводить до використання транспозиції в наступному прикладі: (A, 4) *Well, I think that's certainly true now* (GR, IR) – ‘Ну, я думаю, що зараз це, безумовно, правда’.

Така ж ситуація спостерігається і в наступному прикладі, де прислівник *really* змінює своє розташування та переходить на початок речення: (A, 21) *I wrote my first book really in an effort to get people like me, humanists and anthropologists and psychologists, to look at these things with an open heart* (ST, IR) – ‘Насправді я написала свою першу книгу для того, щоб змусити людей на зразок мене, гуманістів, антропологів і психологів, поглянути на ці речі з відкритим серцем’.

Обставини способу дії, які зазвичай використовуються в англійській мові, в українській передують дієслову, що позначає цю дію: (A, 24) *But there is no sense that the corporations that make billions of dollars from these habits are going to adopt that idea willingly* (ST, IR) – ‘Але навряд чи корпорації, що роблять мільярди доларів на цих звичках, охоче приймуть цю ідею’.

Подібна ситуація спостерігається і при використанні обставин часу, які в англійській мові розташовані після граматичної основи та додатку, а в українській – перед граматичною основою речення: (A, 42) *We took a lot of questions from our audience ahead of this interview and I want you to start by watching one from a young woman in Iran* (MIO, IR) – ‘Перед інтерв’ю ми

отримали багато питань від аудиторії, і я хочу, щоб ви почали з першого питання від молодої жінки в Ірані’.

У перекладі також може змінюватися розташування вставних конструкцій: (A, 72) *Your Hawaiian roots, basically?* (ОІН, ІР) – ‘В основному, ваші Гавайські коріння?’

Така ж ситуація спостерігається у наступному прикладі: (A, 98) *I’ve been to Israel one time actually* (CF, ІР) – ‘Насправді я була в Ізраїлі лише один раз’

В українській мові також дозволена більша варіативність у визначенні місця звертання в реченні, наприклад: (A, 84) *Here is a question you missed Judy – how do you get classified material on a non-classified email server?* (ОІН, ІР) – ‘Ось питання, яке ви, Джуді, пропустили – як ви отримуєте секретну інформацію на незасекречений сервер електронної пошти?’

Хоча зміна порядку слів у реченні часто є результатом наявності граматичних розбіжностей між англійською та українською мовами, однак при відтворенні електронної комунікації використання транспозиції дозволяє краще структурувати висловлювання, що робить репліку більш логічною, наприклад: (A, 99) *I have been to Saudi Arabia several times* (CF, ІР) – ‘У Саудівській Аравії я була кілька разів’. У цьому випадку використання транспозиції дозволяє винести в на перший план ідею конкретної відповіді на питання, починаючи його з останніх слів цього питання. Таким чином, краще зберігається зв'язок між репліками електронної комунікації.

Отже, транспозиція як перекладацька трансформація здебільшого викликана граматичними розбіжностями між мовою оригіналу та мовою перекладу, а також може використовуватися для створення емпізи у тексті.

Під **граматичними замінами** розуміємо заміну слова, що належить до однієї частини мови, словом, що належить до іншої (морфологічні заміни), або ж заміну однієї синтаксичної конструкції іншою (синтаксичні заміни) [37: 113].

Одним із найбільш частотних випадків використання граматичних заміни при відтворенні електронної комунікації українською є **морфологічні заміни** – заміни на рівні частини мови. Так, наприклад, коли один із користувачів стверджує, що кризи з біженцями не існує, інший відповідає йому: (A, 11) *Alright, that's possible* (GR, IR). У цьому фрагменті використовується маркер погодження у формі прислівника *alright*, що може відтворюватися українською як гаразд, правильно, однаке перекладач обирає варіант *погоджуюся*, що є дієсловом: ‘Погоджуюся, що це можливо’.

Говорячи про дії президента Фінляндії, співрозмовник використовує конструкцію *Finnish president*: (A, 2) *Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?* (GR, IR). У перекладі прикметник *Finnish* замінюється іменником *Фінляндії*: ‘Філіс, що ви робите з інформацією, отриманою від колишнього президента *Фінляндії*, і чому він так зосередився на ній саме зараз?’

Морфологічні заміни стосуються також співвідношення форм однини / множини, зокрема: (A, 10) *Per the many other posts, Bennis' argument is very weak* (GR, IR) – ‘Щодо багатьох інших питань *аргументи* Бенніс дуже слабкі’. У наведеному прикладі іменник у формі однини замінено іменником у формі множини.

Заміна однини множиною спостерігається також у випадках, коли еквівалентом лексичної одиниці у мові перекладу є слово, що традиційно використовується у множині, наприклад, *consequence* – *наслідки*: (A, 34) *...one thing that is hard to question is, his fearlessness to pursue a goal that has a monumental consequence and fully knowing the powerful forces that are working against him: the Israelis, Republicans, Democrats, including Sunni countries* (TPO, IR) – ‘...одна річ, яку важко ставити під сумнів – це його безстрашність у переслідуванні мети, яка має монументальні *наслідки* і повне усвідомлення потужних сил, які працюють проти нього: ізраїльтяни, республіканці, демократи, у тому числі сунітські країни’.

Морфологічні заміни часто стосуються відтворення займенників. Зокрема, при відтворенні цієї частини мови множина може бути замінена однинною: (A, 20) *It's the fact you were there and thought: could I someday be like them?* (ST, IR) – ‘Це – сам факт того, що ви були там і думали: чи зможу я коли-небудь стати схожим на нього?’

Окрім того, займенники можуть замінюватися іменниками, що пояснюють значення висловлювання: *Well, Senate dysfunction is part of it* (OIH, IR) – ‘Ну, нефункціональність Сенату – частина проблеми’.

До морфологічних заміни також відноситься заміна слова словосполученням, як у наступному прикладі: (A, 1) *Welcome to the Real News Network* (GR, IR) – ‘Ласкаво просимо до Ріал Ньюз Нетворк’.

Заміна словосполучення реченням використовується при відтворенні англійських клішованих фраз українською мовою: (A, 2) *Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?* (GR, IR) – ‘Філіс, що ви робите з інформацією, отриманою від колишнього президента Фінляндії, і чому він так зосередився на ній саме зараз?’ Окрім того, у тексті оригіналу використовується дієслово теперішнього часу, в той час, як у перекладі – дієслово доконаного виду минулого часу.

Якщо говориться про реакцію читача на певну інформацію, дієслова англійської мови минулого часу може бути замінено українськими дієсловами теперішнього часу: (A, 10) *Unfortunately, the weakness distracted attention from what should be stated, and loudly...* (GR, IR) – ‘На жаль, слабкість відволікає увагу від того, що має бути зазначено, і голосно...’; (A, 13) *In the beginning I thought I was saying things people didn't want to hear* (ST, IR) – ‘На початку я думала, що говорю речі, які люди не хочуть чути’.

У питальних конструкціях дієслова теперішнього часу можуть відтворюватися дієсловами майбутнього часу: (A, 61) *How do you explain the fact that Obama remains the most popular leader in most of the world?* (FTF, IR)

– ‘Як ви поясните той факт, що Обама залишається найпопулярнішим лідером в більшості країн світу?’

Дієслова теперішнього часу у формі Present Perfect залежно від контексту можуть відтворюватися в українській мові різними засобами, зокрема, дієсловами теперішнього часу: (A, 14) *I suppose we have assumed that these habits would only become more ingrained among people who have grown up with them, but your work shows that is not necessarily the case* (ST, IR) – ‘Вважаю, ми можемо припустити, що ці звички б тільки більш вкоренилися серед людей, які виростили разом з ними, але ваша робота показує, що це не обов'язково так’.

Якщо дієслова мають форму дієприкметника Participle I та виражають дії, що повторюються в часі, є рутинними, то такі дієприкметники відтворюються з використанням дієслів теперішнього часу: (A, 15) *But what if children haven't had any experience of sitting around a dinner table, or of talking to their friends without iPhone to hand?* (ST, IR) – ‘Але що, якщо діти не мають ніякого досвіду в тому, щоб сидіти навколо обіднього столу або говорити з друзями без Айфону в руках?’

Participle I також замінюється іменниками: (A, 30) *Well, let me say this – it's not that the idea of Iran recognizing Israel is unreasonable* (TPO, IR) – ‘Ну, дозвольте мені сказати, що це – не те, що ідея визнання Іраном Ізраїлю є необґрунтованою’.

Дієслова майбутнього часу, що виражають передбачувані реакції чи дії, можуть замінюватися дієсловами теперішнього часу: (A, 27) *You raise a valuable point when you say that if Iranians are doing more business with the world, there will be Iranian business people who will not want sanctions to snap back* (TPO, IR) – ‘Ви піднімаєте цінне питання, коли говорите, що якщо іранці більше співпрацюють зі світом, іранські бізнесмени, які не хочуть санкцій, підтримають нас’.

Іменники можуть відтворюватися прислівниками, наприклад, у формулах мовленнєвого етикету: (A, 85) *Donald Trump, welcome back to the*

Hugh Hewitt Show, it's always a pleasure to talk to you (DT, IR) – ‘Дональд Трамп, ласкаво просимо до шоу Х'ю Хьюїтта, завжди приємно поговорити з вами’; (A, 90) *Donald Trump, thank you, always a pleasure* (DT, IR) – ‘Дональд Трамп, дякую, завжди приємно’.

Основною **синтаксичною заміною** при перекладі електронної комунікації ЕЗМІ є членування речень, що викликане необхідністю спростити занадто складну синтаксичну конструкцію, наприклад: (A, 94) *And so it was my way of bringing up with Donald – and I'll bring it up with you now, Carly – that Israel is surrounded by Iranian proxies and by terrorists* (CF, IR) – ‘Саме з цього я почав з Дональдом – і з цього я почну із вами зараз, Карлі. Ізраїль перебуває в оточенні іранських проксі і терористів’; (A, 96) *Oh, I would have to go back and count, but many, let's say* (CF, IR) – ‘О, мені доведеться згадати і порахувати. Скажімо, багато разів’; (A, 98) *And Saudi Arabia and Egypt, have you managed to been to either of those?* (CF, IR) – ‘А у Саудівській Аравії та Єгипті? Ви бували хоч в одній із цих країн?’

Трансформація **додавання** полягає у введенні в переклад лексичних елементів, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі смислу речення (оригіналу), що перекладається, та / або дотримання мовленнєвих і мовних норм, що існують у культурі мови перекладу. Трансформація додавання використовується для компенсації семантичних або граматичних втрат, що мають місце в процесі перекладу [37: 113].

Наприклад, слово *disclosure* має український відповідник *розкриття*, однак у наступному контексті: (A, 2) *Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?* (GR, IR) це слово не є достатнім для передачі інформації, тож перекладач вдається до додавання, використовуючи конструкцію *інформацією, отриманою*: ‘Філіс, що ви робите з інформацією, отриманою від колишнього президента Фінляндії, і чому він так зосередився на ній саме зараз?’

Додавання може бути частиною пояснювального перекладу, наприклад, коли в оригіналі ідея виражена недостатньо прозоро, що вплине на специфіку розуміння тексту перекладу читачем. У таких випадках використання додаткових слів дозволяє пояснити, про що саме йде мова: (A, 3) *But it does go to this question of the unwillingness of the U.S. at that time to have recognized that there were possibilities for negotiations...* (GR, IR) – ‘Але він переходить до питання про небажання США діяти, в той же час визнаючи, що для переговорів були можливості...’; (A, 43) *Which? Which should I press?* (MIO, IR) – ‘Яку? Яку кнопку натиснути?’; (A, 61) *How do you explain the fact that Obama remains the most popular leader in most of the world?* (FTF, IR) – ‘Як ви поясните той факт, що Обама залишається найпопулярнішим лідером в більшості країн світу?’

Найчастіше при відтворенні електронної комунікації додаються займенники: (A, 5) *Do take us back and give us a history lesson in terms of that foreign policy that is responsible for this crisis now we're facing* (GR, IR) – ‘Давайте повернемося назад, і ви дасте нам урок історії про те, що зовнішня політика відповідальна за цю кризу, з якою ми зіткнулися’.

У таких випадках причиною додавання є не скільки пояснення, стільки особливості побудови речень у мові оригіналу та мові перекладу, як у наступному фрагменті: (A, 7) *Not just followed up, they could have played a role in that pressure as well, for Assad to step down* (GR, IR) – ‘Таким чином, це знову просто було відкладено у бік, ми не вважаємо, що росіяни дійсно можуть зняти її, а не слідувати їй, ось що є дійсно жахливою реальністю, з якою нам доведеться зіткнутися’; (A, 13) *In the beginning I thought I was saying things people didn't want to hear* (ST, IR) – ‘На початку я думала, що говорю речі, які люди не хочуть чути’; (A, 20) *It's the fact you were there and thought: could I someday be like them?* (ST, IR) – ‘Це – сам факт того, що ви були там і думали: чи зможу я коли-небудь стати схожим на нього?’; (A, 69) *Well, I think that's probably a question better addressed to the prime minister*

(ОІН, ІР) – ‘Ну, я думаю, що це, ймовірно, питання, яке краще поставити до прем'єр-міністра’.

Особливу роль у відтворенні електронної комунікації відіграє додавання сполучників, оскільки така трансформація дозволяє пов'язати репліки з попередніми: (А, 9) *Thank you* (GR, IR) – ‘І вам дякую’.

Додавання сполучників також створює додатковий взаємозв'язок у межах однієї репліки: (А, 28) *There will be American business people and European business people who will be doing business with Iran, who will be making a lot of money, who will be very reluctant to have that happen* (ТРО, ІР) – ‘Будуть і американські і європейські бізнесмени, які будуть співпрацювати з Іраном, які будуть заробляти багато грошей, які дуже не хочуть, щоб це сталося’; (А, 76) *So I'm hoping that the same happens to me* (ОІН, ІР) – ‘Так що я сподіваюся, що те саме буде і зі мною’.

Створення взаємозв'язку між репліками можливе також при додаванні вставних конструкцій: (А, 59) *Saying that people who were against the deal were warmongers* (FTF, IR) – ‘Наприклад, говорити, що люди, які були проти угоди – розпалювачі війни’.

Окрім того, зв'язок між репліками може створюватися додаванням прислівників, як у наступному фрагменті: (А, 24) *Those are the lost conversations I am worried about* (ST, IR) – ‘Насправді я непокоюся за ті «втрачені» розмови’.

Останнім аналізованим прикладом використання додавання є додавання елементів для того, щоб у перекладі отримати сталий вираз, який би вдало відтворив стилістику тексту-оригіналу: (А, 92) *Now, again, you have no idea what I asked Donald* (CF, IR) – ‘Тепер, знову ж таки, ви поняття не маєте, про що я питав Дональда’.

Таким чином, додавання при відтворенні електронної комунікації ЕЗМІ використовується здебільшого для додавання інформативності повідомленню, а також для створення зв'язку між репліками або у межах однієї репліки.

Трансформація **вилучення** – виправдане з точки зору еквівалентності перекладу, в першу чергу норм мови перекладу, усунення в тексті перекладу тих плеонастичних або тавтологічних лексичних елементів, які за нормами мови перекладу є частинами імпліцитного смислу тексту [37: 113].

Говорячи про трансформацію вилучення, варто зазначити, що у більшості випадків вона використовується для уникання повтору елементів, які не несуть важливого семантичного навантаження, але їх збереження у перекладі могло б заважати розумінню читачем повідомлення. Це, зокрема:

– допоміжні дієслова: (A, 3) *But it does go to this question of the unwillingness of the U.S. at that time to have recognized that there were possibilities for negotiations, that it was not necessary to militarize the situation as they did, that has been the root of so much of the crisis that's now underway* (GR, IR) – ‘Але він переходить до питання про небажання США діяти, в той же час визнаючи, що для переговорів були можливості, що мілітаризація ситуації не була необхідна, що був корінь кризи, яка зараз вже на стадії реалізації’; (A, 60) *Saying that people who were against the deal were warmongers* (FTF, IR) – ‘Наприклад, говорити, що люди, які були проти угоди – розпалювачі війни’.

– сполучники: (A, 9) *And thank you for joining us on the Real News Network* (GR, IR). – ‘Дякую за те, що приєдналися до нас сьогодні на Ріал Ньюз Нетворк’.

– однорідні члени речення: (A, 28) *There will be American business people and European business people who will be doing business with Iran, who will be making a lot of money, who will be very reluctant to have that happen* (TPO, IR) – ‘Будуть і американські і європейські бізнесмени, які будуть співпрацювати з Іраном, які будуть заробляти багато грошей, які дуже не хочуть, щоб це сталося’;

– займенники: (A, 40) *Sounds reasonable, pragmatic and better than what we have today* (TPO, IR) – ‘Звучить розумно, прагматично й краще, ніж маємо сьогодні’; (A, 41) *If you like your sanctions, you can keep your sanctions...*

(ТРО, ІР) – ‘Якщо вам так подобаються санкції, застосуйте власні...’; (А, 42) *So I can just press my button here?* (МІО, ІР) – ‘Так я можу просто натиснути тут кнопку?’; (А, 83) *Secretary Hillary Clinton, we thank you very much for talking with us* (ОІН, ІР) – ‘Секретаре Хіларі Клінтон, дуже вам дякуємо за інтерв’ю’;

– прислівники: (А, 47) *Great, well, I want to thank you so much for doing this* (МІО, ІР) – ‘Чудово, добре, я хочу вам подякувати за те, що прийшли сьогодні’; (А, 19) *Who ever loved learning because they asked the professor a perfect question and the professor gave a perfect answer?* (СТ, ІР) – ‘Кому подобалося вчитися, тому що він поставив професору ідеальне питання, і професор дав прекрасну відповідь?’; (А, 37) *I'm pretty sure the President spends time preping for such interviews, such as he does for debates* (ТРО, ІР) – ‘Я впевнений, що президент витрачає час, готуючись до таких інтерв’ю, як, наприклад, він робить для дебатів’.

Окрім того, вилученню можуть підлягати елементи протиставлення, коли це значення вже передається іншими елементами: (А, 2) *Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?* (GR, ІР) – ‘Філіс, що ви робите з інформацією, отриманою від колишнього президента Фінляндії, і чому він так зосередився на ній саме зараз?’ У перекладі наведеного фрагменту протиставлення виражається використанням слова *same* – тобто, вказівкою на те, що відбувається явище, яке раніше не відбувалося, а отже, відтворення *and didn't then* втрачає свою необхідність.

Таким чином, вилучення як перекладацька трансформація є виправданим при відтворенні електронної комунікації у випадках, коли вживання також трансформації не призводить до втрати емоційного або семантичного забарвлення речення.

3.3 Лексико-граматичні способи репрезентації національно-культурних характеристик електронної комунікації в мас-медійному дискурсі українською мовою

До лексико-граматичних трансформацій, що використовуються при відтворення електронної комунікації мас-медійного дискурсу відносяться антонімічний переклад та цілісне перестворення фрагменту тексту.

Антонімічний переклад – перекладацька трансформація, що полягає в заміні форми слова або словосполучення на протилежну (позитивної – на негативну й навпаки). Зміст одиниці, котра перекладається, залишається в основному подібним [37: 115]. Виділяють два основних випадки антонімічного перекладу – формальну позитивізацію та формальну негативізацію.

Серед аналізованих прикладів вдалося ідентифікувати лише випадки формальної негативізації, що використовується у випадках, коли стверджувальна конструкція мови оригіналу відтворюється заперечною у мові перекладу: (А, 15) *How do they know what they are missing?* (ST, IR) – ‘Як вони зрозуміють, що щось не так?’

Іншим прикладом формальної негативізації є відтворення дієслова *prevent* (*nonpereditu*) дієсловом із заперечною часткою не дами: (А, 26) *How, if at all, can you prevent Iran from using its new wealth over the next several years to support Bashar al-Assad of Syria, to support Hezbollah, adventures in Yemen or elsewhere?* (ТРО, IR) – ‘Як, якщо це взагалі можливо, ви можете не дати Ірану використовувати своє нове багатство протягом наступних кількох років з метою підтримати Башара аль-Асада у Сирії, підтримати Хезболлу, події в Ємені або в іншому місці?’

Дієслово *lacks* відтворюється в перекладі як не вистачає: (А, 78) *But lacks initiative when faced with his enemies* (ОІН, IR) – ‘Але не вистачає ініціативи, коли стикається з ворогами’.

Прикметник *reluctant* (неохочий, вимушений) відтворюється в перекладі дієсловом із заперечною часткою не хочуть: (А, 28) *There will be American business people and European business people who will be doing business with Iran, who will be making a lot of money, who will be very reluctant to have that happen* (ТРО, ІР) – ‘Будуть і американські і європейські бізнесмени, які будуть співпрацювати з Іраном, які будуть заробляти багато грошей, які дуже не хочуть, щоб це сталося’.

При використанні структури *rather than* у перекладі використовується структура *а не*: (А, 35) *Thank you Mr. President for pursuing an American foreign policy that is in the best interest of the United States of America for a change rather than for expansionist, foreign country that has managed to have a powerful influence in our government and media* (ТРО, ІР) – ‘Дякую вам, пане президенте, за американську зовнішню політику в інтересах Сполучених Штатів Америки для зміни... а не для експансіоністської, чужої країни, яка зуміла отримати потужний вплив в нашому уряді та ЗМІ’.

Формальна негативізація також може призводити до створення подвійного заперечення, коли одна заперечна частка є відтвореною заперечною часткою тексту оригіналу, а інша додається шляхом антонімічного перекладу: (А, 15) *But what if children haven't had any experience of sitting around a dinner table, or of talking to their friends without iPhone to hand?*(ST, ІР) – ‘Але що, якщо діти не мають ніякого досвіду в тому, щоб сидіти навколо обіднього столу або говорити з друзями без Айфону в руках?’

Таким чином, можна зробити висновок про те, що антонімічний переклад при відтворенні електронної комунікації дискурсу ЕЗМІ викликаний структурними відмінностями між англійською та українською мовою та не призводить до значних змін семантики реплік, що перекладаються.

Цілісне перетворення передбачає вираження смислу сказаного на одній мові засобами іншої, які не є ані словниковими, ані контекстуальними

відповідниками окремих слів. Така трансформація ставить перед перекладачем вимогу широкої та глибокої соціокультурної компетенції, глибоких знань культури й мови обох народів [37: 115].

– (A, 4) *I understand Assad's a very steel man in terms of his entrenchment in Syria* (GR, IR) – ‘Як я розумію, Асад міцно закріпився в Сирії’;

– (A, 21) *I wrote my first book really in an effort to get people like me, humanists and anthropologists and psychologists, to look at these things with an open heart* (ST, IR) – ‘Насправді я написала свою першу книгу для того, щоб змусити людей на зразок мене, гуманістів, антропологів і психологів, поглянути на ці речі з відкритим серцем’;

– (A, 23) *Yes but the thrust of my argument is not that we have a device that has constant conversation on it* (ST, IR) – ‘Так, але ідея того, про що я говорю, не в тому, що ми маємо пристрій, за допомогою якого можемо постійно спілкуватися’;

– (A, 24) *But there is no sense that the corporations that make billions of dollars from these habits are going to adopt that idea willingly* (ST, IR) – ‘Але навряд чи корпорації, що роблять мільярди доларів на цих звичках, охоче приймуть цю ідею’;

– (A, 26) *How, if at all, can you prevent Iran from using its new wealth over the next several years to support Bashar al-Assad of Syria, to support Hezbollah, adventures in Yemen or elsewhere?* (TPO, IR) – ‘Як, якщо це взагалі можливо, ви можете не дати Ірану використовувати своє нове багатство протягом наступних кількох років з метою підтримати Башара аль-Асада у Сирії, підтримати Хезболлу, події в Ємені або в іншому місці?’;

– (A, 32) *Are you saying they haven't necessarily done anything to deserve being removed from the list, but you want to take that chance and see what...* (TPO, IR) – ‘Ви хочете сказати, що вони не обов'язково зробили хоч щось, щоб їх видалили зі списку, але ви хочете ризикнути і подивитися, що...’;

– (A, 32) *What I'm saying is, I'm going to be taking a very close look at what the State Department recommends* (ТРО, ІР) – ‘Я говорю, що я збираюся уважно поглянути на те, що рекомендує Державний департамент’;

– (A, 33) *I enjoyed it very much, Steve. Thank you* (ТРО, ІР) – ‘Було дуже приємно вас бачити, Стів. Дякую’;

– (A, 36) *Surely he had no prior time to cancel questions, and/or prepare well thought out, well worded answers* (ТРО, ІР) – ‘Звичайно, він не мав жодного часу перед інтерв'ю, щоб скасувати питання та / або підготувати добре продумані, добре сформульовані відповіді’;

– (A, 37) *I'm sure the video is edited, but to suggest the questions were fed to him is a stretch* (ТРО, ІР) – ‘Я впевнений, що відео було монтоване, але вважати, що він готувався до питань, можна лише з великою натяжкою’;

– (A, 47) *Great, well, I want to thank you so much for doing this* (МІО, ІР) – ‘Чудово, добре, я хочу вам подякувати за те, що прийшли сьогодні’;

– (A, 79) *Secretary Hillary Clinton, thank you for talking with us* (СТН, ІР) – ‘Секретар Хіларі Клінтон, дякую, що зголосилися на інтерв'ю’;

– (A, 86) *I would thought that today, this is our sixth interview, I'd turn to some of the commander-in-chief questions* (DT, ІР) – ‘Я подумав, що сьогодні, в наше шосте інтерв'ю, я б звернувся до деяких важливих питань’;

– (A, 86) *Well, Soleimani is to terrorism sort of what Trump is to real estate* (DT, ІР) – ‘Солеймані – такий же терорист, як Трамп – агент з нерухомості’;

– (A, 91) *It's great to have you on* (CF, ІР) – ‘Здорово, що ви до нас приєдналися’;

– (A, 94) *And so it was my way of bringing up with Donald – and I'll bring it up with you now, Carly – that Israel is surrounded by Iranian proxies and by terrorists* (CF, ІР) – ‘Саме з цього я почав з Дональдом – і з цього я почну із вами зараз, Карлі. Ізраїль перебуває в оточенні іранських проксі і терористів’;

– (A, 100) *Carly Fiorina, thanks for joining me on short notice and pre-taping this before any of the question set got out there, and agreeing to do so* (CF, ІР) – ‘Карлі Фіоріна, дякую за те, що приєдналися до нас на короткий

термін і взяли участь у попередньому запису до того, як питання стануть відомі поза межами студії, і зголосилися це зробити».

Таким чином, використання цілісного перестворення зумовлено неможливістю відтворити певні мовні засоби, що використовуються в електронних комунікаціях, симетричними засобами мови перекладу або ж необхідністю адаптації тексту до культури мови перекладу.

Висновки до розділу 3

Як показує перекладознавчий аналіз, хоча і є певні загальні тенденції використання тих чи інших перекладацьких трансформацій, їх частотність коливається залежно від типу та моделі електронної комунікації.

Зокрема, при відтворенні електронної комунікації групи «повідомлення» найбільш частотними є граматичні заміни (15,9%), диференціація (14,6%), модуляція (12,2%). Це пов'язане з природою діалогічних одиниць наведеної групи, основною метою яких є повідомлення інформації, а тому головною задачею перекладача постає точне відтворення саме ключових елементів такого повідомлення.

Відтворення електронної комунікації групи «спонукання» передбачає використання таких перекладацьких трансформацій, як модуляція (17,2%) та додавання (17,2%), які разом дозволяють перекладачеві достатньо точно передати емоційний зміст повідомлень.

При відтворенні електронної комунікації групи «запитання» найбільш частотними є граматичні трансформації (20,4%), що пов'язано з тим фактом, що граматична та синтаксична структура саме питального речення в англійській та українській мовах відрізняються найбільше. При відтворенні електронної комунікації цієї групи використовуються також додавання (14,8%) та модуляція (13%).

Електронні комунікації останньої групи, «репліки мовленнєвого етикету», відтворюються шляхом використання в рівній мірі таких

перекладацьких трансформацій, як модуляція, граматичні заміни, вилучення та цілісне перестворення – по 15,6% для кожної трансформації. Таке різноманіття перекладацьких трансформацій пов'язане не лише з різноманіттям реплік мовленнєвого етикету в англійській мові, а і відмінностями між особливостями привітання і висловлювання вдячності в англійській та українській мовах.

У загальному співвідношенні, при відтворенні електронної комунікації мас-медійного дискурсу найчастіше використовуються такі перекладацькі трансформації, як граматичні заміни (16,2%), причиною використання яких є здебільшого граматичні та синтаксичні відмінності між англійською та українською мовою. Окрім того, значні зміни відбуваються на лексичному рівні, де найчастіше використовуються модуляція (12,7%) та диференціація (12,2%).

ВИСНОВКИ

Відтворення у перекладі електронної комунікації становить певні проблеми, причиною яких є необхідність врахування комунікативно-функціональної еквівалентності (найоптимальнішої збалансованості смислової, конотативної, екстралінгвістичної інформації текстів оригіналу та перекладу, що мотивується необхідністю досягнення рівноцінності їхнього впливу на своїх адресатів). При відтворенні англійських електронних комунікацій українською перекладач стикається з такими труднощами, як невідповідність спілкування, безпосередність контакту учасників спілкування, використання невербальних засобів, пряма зорієнтованість мовлення на конкретне висловлення співрозмовника, можливість зміни теми висловлювання, налаштованість на діалог, а також відмінності правил, реєстрів спілкування в цих культурах, наявність культурно-маркованих одиниць. При перекладі електронних комунікацій, виражених у письмовій формі, потрібно враховувати все, навіть інтонацію, яка в письмовому тексті задається не голосом, а словесними знаками, строем фрази, неповнозначними частками, найтоншими відтінками семантики слів, з яких складається висловлювання.

Електронні комунікації не можуть існувати ізольовано, вони є частиною певного дискурсу. Зокрема, використання електронних комунікацій є типовим для дискурсу мас-медіа, що визначається як зв'язний, вербальний або невербальний, усний чи письмовий текст у сукупності з прагматичними, соціокультурними, психологічними й іншими факторами, виражений ЗМІ, взятий в аспекті подій, що представляє собою дію, що бере участь в соціокультурній взаємодії і відбиває механізм свідомості комунікантів. Особливістю реалізації медійного дискурсу в мережі Інтернет є не властива йому раніше діалогічність, переорієнтація його та орієнтування від читача до медіа, а не навпаки. Завдяки сучасним можливостям Інтернет-медіа, діалог між газетою і читачем набуває багатовекторності: або читач вступає в діалог

з газетою, або читач вступає в діалог з іншим читачем, ознайомившись з відгуком останнього на журналістський матеріал. В Інтернет-медіа виділяють такі типи електронної комунікації, як питання-відповідь, питання-контрпитання, спонукання-питання, спонукання-розповідь та ін.

Електронні комунікації, що їх можна спостерігати у мас-медійному дискурсі, поділяються на чотири основні групи: 1) повідомлення; 2) спонукання; 3) запитання; 4) репліки мовленнєвого етикету. Найбільш численною є група «повідомлення», що складаю 58% від загальної кількості проаналізованих електронної комунікації, найрідше використовуються електронні комунікації групи «спонукання» – 7% від проаналізованих едностей.

Кожна з груп містить певні моделі творення електронної комунікації. Зокрема, група електронної комунікації «повідомлення» представлена такими видами: 1) повідомлення – повідомлення (44%); 2) повідомлення – запитання (14%). Електронні комунікації «повідомлення – повідомлення» дозволяють ініціативною реплікою непрямо провокувати співрозмовника на реакцію, а реактивні репліки дозволяють висловити згоду або незгоду мовця з автором ініціативної репліки, або ж показати повне порозуміння співрозмовників, коли вони ніби продовжують репліки один одного. Електронні комунікації «повідомлення – запитання» характеризуються тим, що ініціативна репліка провокує у співрозмовника додаткові питання, які він і ставить після репліки, а автор реактивної репліки не обов'язково чекає, що на його питання хтось відповість, іноді це – просто риторичні питання, які дозволяють виразити його думку краще, ніж розповідні речення.

Група електронної комунікації «спонукання» представлена такими видами: 1) спонукання – згода (6%); 2) спонукання – запитання (1%). Електронні комунікації виду «спонукання – згода» використовуються в дискурсі електронних засобів масової інформації не дуже часто, оскільки журналісти або користувачі не спонукають гостей інтерв'ю до конкретних дій, а лише просять або відповісти на питання, або подумати і пояснити суть

певних явищ. Електронні комунікації виду «спонування – запитання» використовуються у випадках, коли одного із співрозмовників спонукають до здійснення певної дії, однак він хоче уточнити, як правильно цю дію виконати, і тому ставить зустрічне питання.

Група електронної комунікації «запитання» представлена такими видами: 1) запитання – відповідь на запитання (19%); 2) запитання – контрзапитання (19%). Електронні комунікації виду «запитання – запитання» використовуються у випадку, коли одному співрозмовнику потрібно отримати від іншого певну інформацію. Електронні комунікації виду «запитання – контрзапитання» використовуються найчастіше тоді, коли співрозмовник не хоче прямо відповідати на питання, і тому створює своє власне питання, на яке повинен відповідати вже інший співрозмовник.

Група електронної комунікації «репліки мовленнєвого етикету» включає в себе такі види: 1) привітання – привітання (2%); 2) висловлювання вдячності – реакція на вдячність (14%). Електронні комунікації «привітання – привітання» у дискурсі електронних засобів масової інформації часто прямого привітання не містять, однак в контекст спілкування дозволяє зрозуміти, що ці репліки – саме привітання. Електронні комунікації «висловлювання вдячності – реакція на вдячність» є етикетними формулами закінчення інтерв'ю без прямого використання формул прощання.

При відтворенні українською електронної комунікації англомовного дискурсу електронних засобів масової інформації використовуються лексико-семантичні, граматичні та лексико-граматичні перекладацькі трансформації. Хоча і є певні загальні тенденції використання тих чи інших перекладацьких трансформацій, їх частотність коливається залежно від типу та моделі електронної комунікації.

Зокрема, при відтворенні електронної комунікації групи «повідомлення» найбільш частотними є граматичні заміни (15,9%), диференціація (14,6%), модуляція (12,2%). Відтворення електронної комунікації групи «спонування» передбачає використання таких

перекладацьких трансформацій, як модуляція (17,2%) та додавання (17,2%), які разом дозволяють перекладачеві достатньо точно передати емоційний зміст повідомлень. При відтворенні електронної комунікації групи «запитання» найбільш частотними є граматичні трансформації (20,4%), що пов'язано з тим фактом, що граматична та синтаксична структура саме питального речення в англійській та українській мовах відрізняються найбільше. Електронні комунікації останньої групи, «репліки мовленнєвого етикету», відтворюються шляхом використання в рівній мірі таких перекладацьких трансформацій, як модуляція, граматичні заміни, вилучення та цілісне перестворення – по 15,6% для кожної трансформації.

У загальному співвідношенні, при відтворенні електронної комунікації дискурсу електронних засобів масової інформації найчастіше використовуються такі перекладацькі трансформації, як граматичні заміни (16,2%), причиною використання яких є здебільшого граматичні та синтаксичні відмінності між англійською та українською мовою. Окрім того, значні зміни відбуваються на лексичному рівні, де найчастіше використовуються модуляція (12,7%) та диференціація (12,2%).

Перспективами подальших досліджень в обраному напрямі є виділення конкретних мовностилістичних рис кожної групи / виду електронної комунікації в дискурсі електронних засобів масової інформації, а також розробка стратегії адекватного відтворення електронної комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Т.В. Диалогическое единство «просьба – реакция» (на материале русского и английского языков: автореф. дисс. ... канд. филолог. наук: спец. 10.02.19 «Теория языка». Воронеж, 2003. 16 с.
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода. М.: Международные отношения, 1975. 237 с.
3. Бахтин М. М. Проблемы поэтики Достоевского. 4-е изд. М.: Сов. Россия, 1979. 320 с.
4. Бацевич Ф. С. Основы комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2004. 346 с.
5. Блох М. Я., Поляков С. М. Строй диалогической речи. М.: Прометей, 1992. 153 с.
6. Брухаль Я. Б. Комунікативний підхід до вивчення публіцистичного дискурсу // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Серія Філологічні науки. 2014. Книга 2. С. 23–28.
7. Валюсинская З. В. Вопросы изучения диалога в работах советских лингвистов // Синтаксис текста. М.: Наука, 1979. С. 299–313.
8. Васківська О. Є. Роль діалогічного спілкування у становленні особистості. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/9395/1/VOE-15-01.pdf>.
9. Голубев В. Ю. Аргументативный диалог в американской газете: взаимовлияние логического и языкового аспектов дискурса // Argumentation, Rhetoric, Interpretation. 2000. Vol. 1. URL: http://argumentation.ru/2000_1/papers/1_2000p5.htm.
10. Григорян Н. Р., Дёмина Н. Е. Темпоральные особенности аргументативных диалогических единств, реализующих функцию убеждения // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2014. № 10. Т. 1. С. 126–129.
11. Девкин В. Д. Диалог. Немецкая разговорная речь в сопоставлении с русской. М.: Высшая школа, 1981. 160 с.

12. Дёмина Н. Е. Вариативные особенности энергетической структуры аргументативных диалогических единств. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgi-irbis_64.exe?

13. Дзюбак Н. М. Функціональна специфіка неповних синтаксичних структур у діалоговому спілкуванні: комунікативний, семантичний та прагматичний аспекти. URL: <http://science.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/7/>.

14. Дубских А. И. Масс-медиаальный дискурс: определение, характеристики, признаки // Вестник Южно-Уральского государственного университета. Серия: Лингвистика. 2014. Т. 1. № 11. С. 131–136.

15. Дускаева Л. Р. Диалогическая природа газетных речевых жанров / под ред. М. Н. Кожинной. 2-е изд., доп., испр.. СПб: СПбГУ: Филол. факультет, 2012. 274 с.

16. Егер Г. Коммуникативная и функциональная эквивалентность // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике: сб. науч. ст. / под общей ред. перевода с англ., нем., фр. В. Н. Комиссарова. М.: Международные отношения, 1978. С. 137–156.

17. Есенина О. А., Щербатых Е. Ю. Реплики-стимулы в диалогических единствах с оценочным компонентом (на материале современных англоязычных интервью) // Ярославский педагогический вестник. 2014. № 2. Т. I (Гуманитарные науки). С. 134–139.

18. Желтухина М. Р. Тропологическая суггестивность масс-медиаального дискурса: о проблеме речевого воздействия тропов в языке СМИ: монография. М.: ИЯ РАН; Волгоград: Изд-во ВФ МУПК, 2003. 656 с.

19. Жлобинская О. Н. Элементарная составляющая как единица спонтанной речи // Деривация в речевой деятельности: сб. науч. тр. Пермь: ПТУ, 1990. С. 57–64.

20. Заніздра Н. О., Заніздра В. В. Діалогічність наукового мовлення // Вісник КДПУ ім. М.В. Остроградського. 2007. № 2 (43). Ч. 1. С. 103–106.

21. Каплій О. В. Інтернет-видання ЗМІ як новий вид традиційних ЗМІ: поняття та сучасний стан конституційно-правового регулювання // Актуальні проблеми держави і права. 2011. С. 227–235.
22. Каплій О. В. Класифікація засобів масової інформації: конституційно-правові питання // Актуальні проблеми політики. 2013. № 50. С. 35–46.
23. Клименко О. С., Климова Н. І., Сідоренко М. К. Специфіка перекладу сучасної прози з активною діалогізацією (на прикладі творів Трумена Капота) // Обрії сучасної лінгвістики. 2013. № 4. С. 65–68.
24. Кожина М. Н. Речевой жанр и речевой акт (некоторые аспекты проблемы) // Жанры речи: сб. науч. ст. Саратов: Изд-во ГосУНЦ «Колледж», 1999. С. 52–61.
25. Комина Н. А. Прагматическая структура сложной реплики // Прагматика и семантика синтаксических единиц: сб. науч. тр. Калинин: Изд-во. Калинин. ун-та, 1984. С. 103–108.
26. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. М.: ЭТС, 2004. 424 с.
27. Коций Ю. П. Драматический перевод. Основные аспекты. Краткий обзор исследований в Испании и Италии // Austrian Journal of Humanities and Social Sciences. 2014. № 1–2. С. 99–104.
28. Кучерова О. О. Плани змісту та повідомлення британського газетного новинного дискурсу (початок ХХІ століття): автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.08 «Журналістика». К., 2005. 20 с.
29. Кучинский Г. М. Психология внутреннего диалога. Минск: Университетское, 1988. 206 с.
30. Ланчиков В. Монолог о диалоге. URL: http://www.lingvoda.ru/transforum/articles/lanchikov_a1.asp.
31. Липко І. П. Електронна комунікація як базова одиниця діалогічного мовлення // Філологічні трактати. 2013. Т. 5. № 2. С. 75–80.

32. Литвин І. Лексичні трансформації в російському перекладі роману Олеся Гончара «Берег любові» // Теоретична і дидактична філологія. 2013. № 15. С. 273–282.
33. Лойко В. В. До питання маніпуляції суспільною свідомістю у політичному дискурсі ЗМІ. URL: http://eprints.zu.edu.ua/5275/1/vip_57_38.pdf.
34. Лук'янова Т. Г. Об'єктивація гендерних стереотипів англійськими атрибутивними сполученнями, що позначають природні характеристики людини. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/2431/1/209-212.pdf>.
35. Любашина В. В. Діалогічне мовлення як лінгводидактична проблема // Розвиток освіти в умовах поліетнічного регіону: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26–28 квітня 2006 р. м. Ялта. Вип. 2. Ялта: РВВ КГУ, 2006. С. 144–148.
36. Макаров М. Л. Деривация диалога // Деривация в речевой деятельности: сб. науч. тр. Пермь: ПТУ, 1990. С. 137–144.
37. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). К.: Ленвіт, 2006. 175 с.
38. Михайлов Л. М. Грамматика немецкой диалогической речи. М.: Высшая школа, 1994. 110 с.
39. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. К.: Ленвіт, 2002. 328 с.
40. Озадовська Л. В. Паради та діалогічності в сучасному мисленні: монографія. К.: ПАРАПАН, 2007. 164 с.
41. Онопрієнко А. О. Німецькомовний діалог у прагмалінгвістичному та перекладознавчому вимірах. Особливості перекладу діалогічного мовлення з німецької мови // Мовні і концептуальні картини світу. 2013. № 46 (3). С. 97–105.
42. Падучева Е.В. Прагматические аспекты связности диалога // Изд-во АН СССР. Серия: Литература и язык. 1982. № 4. С. 305–313.
43. Пассов Е. И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. М.: Русский язык, 1989. 276 с.

44. Перевод діалога. URL: <http://fridge.com.ua/2009/03/perevod-dialoga/>.
45. Плотникова А. В. Средства связи компонентов диалогических единств // Филологические науки в России и за рубежом: материалы междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, февраль 2012 г.). СПб.: Реноме, 2012. С. 157–159.
46. Попович А. Проблемы художественного перевода. М.: Высшая школа, 1980. 199 с.
47. Потапенко С. І. Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти: монографія. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
48. Пылаева Е. М. Эколингвистика как новое направление в языкознании XXI века // Вестник Пермского национального исследовательского политехнического университета. Проблемы языкознания и педагогики. 2011. № 5. С. 106–113.
49. Радкевич В. В. Основні аспекти вивчення англомовних діалогічних дискурсів // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2014. № 12. С. 107–110.
50. Ревзина О. Г. Дискурс и дискурсивные формации // Критика и семиотика. 2005. № 8. С. 66–78.
51. Рогожина Т. А. Сложное синтаксическое целое и диалогическое единство: системно-функциональный анализ // Гуманитарные и социальные науки. 2011. № 4. С. 176–182.
52. Романюк І. В. Вербальні та невербальні складники діалогічного мовлення мовців (на матеріалі прозових творів І. Нечуй-Левицького) // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). 2009. № 1. Кн. 1. С. 72–77.
53. Романюк І. В. Діалог в оповідному тексті: структурно-семантичні та стилістичні функції: автореф. дис. ... канд. філолог. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Одеса, 2010. 21 с.

54. Романюк І. В. Діалог як текстова організація // Лінгвістичні дослідження: збірник наукових праць / за ред. проф. Л.А. Лисиченко. 2007. № 22. С. 135–140.
55. Сдобников В. В., Петрова О. В. Теория перевода: учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков. М.: АСТ: Восток-Запад; Владимир: ВКТ, 2008. 448 с.
56. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке: монографія. Черкаси: Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.
57. Сітко А. В. Особливості перекладу англомовних інтерогативних конструкцій. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1715/1/38.pdf>.
58. Скалкин В. Л. Основы обучения устной иноязычной речи. М.: Русский язык, 1981. 248 с.
59. Сковородина С. В. Проблемы определения границ диалогического единства в категориях стимула и реакции // Мова і культура. 2013. № 16. Т. 2. С. 70–76.
60. Солодовиченко І. Лінгвокультурні особливості перекладу політичного дискурсу. URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/870>.
61. Сослюк О. Ситуативність діалогічного мовлення в лінгводидактичному аспекті // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2007. № 2. С. 208–211.
62. Столярова Е. В. Диалогичность, представленная в жанре интервью в текстах политической рекламы // Слово. Предложение. Текст. Орел: ГОУ ВПО «ОГУ», 2009. С. 408–413.
63. Тertyчный А. А. Жанры периодической печати: учебное пособие. М.: Аспект Пресс, 2000. 310 с.
64. Титаренко Д., Титаренко О. Дослідницьке інтерв'ю: методичні рекомендації з організації та проведення дослідження / відп. за вип. О. Лісовий. К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. 40 с.
65. Тырыгина В. А. «Letter to the Editor»: реализация диалога в масс-медийном дискурсе // Вестник МГЛУ. 2012. № 6 (639). С. 249–258.

66. Федоров А. В. Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы). М.: Филология, 2002. 416 с.
67. Хабермас Ю. Философский дискурс о модерне / пер. с нем. М.: Издательство «Весь Мир», 2003. 416 с.
68. Халиуллин А. Г. Диалогическая природа жанра интервью в современной прессе // Вестник ТГГПУ. 2010. № 3 (21). URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/dialogicheskaya-priroda-zhanra-intervyu-v-sovremennoy-presse>.
69. Хорошун О. О. Дискурс засобів масової інформації: характерні особливості. URL: http://eprints.zu.edu.ua/11424/1/ДИСКУРС_ЗАСОБІВ_МАСОВОЇ_ІНФОРМАЦІЇ_ХАРАКТЕРНІ_ОСОБЛИВОСТІ.pdf
70. Черниш В. В. Навчання іноземного діалогічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу // Іноземні мови. 2012. № 4. С. 11–27.
71. Черниш О. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст» у сучасній медіалінгвістиці. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/9782/1/13coashp.pdf>.
72. Шведова Н. Ю. Очерки по синтаксису русской разговорной речи. М.: Изд-во АН СССР, 1960. 377 с.
73. Шевелева И. А. Лингвистические особенности дискурса Интернет-СМИ // Язык, сознание, коммуникация: сб. статей / отв. ред. В. В. Красных, А. И. Изотов. М.: МАКС Пресс, 2010. № 41. С. 50–54.
74. Шевцова О. В. Теорії еквівалентності в науці перекладознавства // Мова і культура. 2011. № 14. Т. 8. С. 251–259.
75. Dijk T. A. van Ideological Discourse Analysis. URL: <http://www.discourses.org/OldArticles/Ideological%20discourse%20analysis.pdf>.
76. Fairclough N. Language and Power. New York: Longman, 1989. 259 p.
77. Jørgensen M., Phillips L. P. The Field of Discourse Analysis. URL: https://us.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/9452_011011Ch1.pdf.
78. The Study of Discourse: An Introduction. URL: <http://www.discourses.org/OldArticles/The%20study%20of%20discourse.pdf>.

79. Trappes-Lomax H. Discourse Analysis // The Handbook of Applied Linguistics / ed. by A. Davies, C. Elder. Malden, Oxford: Blackwell, 2004. P. 133–164.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

80. Арутюнова Н. Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь. М.: Совет. энцикл., 1990. С. 136–137.

81. Ганич І. Д., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. К.: Вища школа, 1985. 360 с.

82. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2011. 844 с.

83. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/povidomlennja>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

CF Carly Fiorina On Gotcha Questions And The Rise Of Islamist Terrorism. URL: <http://www.hughhewitt.com/carly-fiorina-on-gotcha-questions-and-the-rise-of-islamist-terrorism/>.

CTH Complete transcript of Hillary Clinton interview. URL: <http://www.pbs.org/newshour/updates/complete-transcript-hillary-clinton-interview/>.

DT Donald Trump On The Day He Took The Pledge. URL: <http://www.hughhewitt.com/donald-trump-on-the-day-he-took-the-pledge/>.

FTF The Full Transcript of Forward Editor-in-Chief's Interview with Obama. URL: <http://forward.com/news/320091/read-the-transcript-of-forward-editor-in-chiefs-interview-with-barack-obama/>.

GR The Guardian Reveals the West Ignored Russian Offer to Have Assad Step Aside in 2012. URL:

http://therealnews.com/t2/index.php?option=com_content&task=view&id=31&Itemid=74&jumival=14729.

MIO Full Transcript of Mic's Interview With President Obama on the Iran Deal. URL: <http://mic.com/articles/123627/obama-mic-interview-transcript>.

OIH Here's The Full Transcript Of Obama's Interview With HuffPost. URL: http://www.huffingtonpost.com/2015/03/21/obama-huffpost-interview-transcript_n_6905450.html.

RR Transcript: Robin Roberts ABC News Interview With President Obama. URL: <http://abcnews.go.com/Politics/transcript-robin-roberts-abc-news-interview-president-obama/story?id=16316043>.

ST Sherry Turkle: "I am not anti-technology, I am pro-conversation". URL: <http://www.theguardian.com/science/2015/oct/18/sherry-turkle-not-anti-technology-pro-conversation>.

TPO Transcript: President Obama's Full NPR Interview On Iran Nuclear Deal. URL: <http://www.npr.org/2015/04/07/397933577/transcript-president-obamas-full-npr-interview-on-iran-nuclear-deal>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Електронні комунікації в електронних засобах масової інформації

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
1.	<p>PERIES: <i>Welcome to the Real News Network. I'm Sharmini Peries coming to you from Baltimore.</i></p> <p>BENNIS: <i>Good to be with you, Sharmini (GR, IR).</i></p>	<p>ПЕРІЗ: Ласкаво просимо до Ріал Ньюз Нетворк. З вами Шарімні Періз із Балтимора.</p> <p>БЕННІС: Приємно вас бачити, Шарімні.</p>
2.	<p>PERIES: <i>Phyllis, what do you make of this disclosure by the former Finnish president, and why is he putting so much emphasis on it now and didn't then?</i></p> <p>BENNIS: <i>Yeah, it raises of course the inevitable question of why did he wait so long before going public (GR, IR).</i></p>	<p>ПЕРІЗ: Філіс, що ви робите з інформацією, отриманою від колишнього президента Фінляндії, і чому він так зосередився на ній саме зараз?</p> <p>БЕННІС: Так, це, звичайно, піднімає неминуче питання про те, чому він так довго чекав, перш ніж виступити перед громадськістю.</p>
3.	<p>BENNIS: <i>But it does go to this question of the unwillingness of the U.S. at that time to have recognized that there were possibilities for negotiations, that it was not necessary to militarize the situation as they did, that has been the root of so much of the crisis that's now underway.</i></p> <p>PERIES: <i>Right. And from what I understand at these talks the five</i></p>	<p>БЕННІС: Але він переходить до питання про небажання США діяти, в той же час визнаючи, що для переговорів були можливості, що мілітаризація ситуації не була необхідна, що був корінь кризи, яка зараз вже на стадії реалізації.</p> <p>ПЕРІЗ: Вірно. І, як я розумію, на цих переговорах п'ять постійних членів Ради Безпеки насправді</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<i>permanent members of the Security Council actually had doubt in terms of, at least three of them he says had doubt whether they could actually bring about Assad to step down (GR, IR).</i>	виразили сумніви, принаймні, троє з них сказали, що сумніваються в тому, чи можуть вони насправді змусити Асада піти у відставку.
4.	<p>PERIES: <i>I understand Assad's a very steel man in terms of his entrenchment in Syria.</i></p> <p>BENNIS: <i>Well, I think that's certainly true now. Whether this would have been exactly the same back in 2012 three years ago, it's hard to know (GR, IR).</i></p>	<p>ПЕРІЗ: Як я розумію, Асад міцно закріпився в Сирії.</p> <p>БЕННІС: Ну, я думаю, що зараз це, безумовно, правда. Чи було так у 2012 році, три роки тому, – важко сказати.</p>
5.	<p>PERIES: <i>Do take us back and give us a history lesson in terms of that foreign policy that is responsible for this crisis now we're facing.</i></p> <p>BENNIS: <i>Well, the rise of ISIS of course, despite all of the efforts by Republicans and other warmongers in this country, the rise of ISIS began in 2004 (GR, IR).</i></p>	<p>ПЕРІЗ: Давайте повернемося назад, і ви дасте нам урок історії про те, що зовнішня політика відповідальна за цю кризу, з якою ми зіткнулися.</p> <p>БЕННІС: Ну, розквіт ІДІЛ, звичайно, незважаючи на всі зусилля республіканців і інших розпалювачів війни у цій країні, розквіт ІДІЛ почався у 2004 році</p>
6.	BENNIS: <i>So this was simply put aside as well, we don't think the Russians really could pull it off, and not follow it up is really a horrific</i>	БЕННІС: Таким чином, це знову просто було відкладено у бік, ми не вважаємо, що росіяни дійсно можуть зняти її, а не слідувати їй,

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>reality to face.</i></p> <p>PERIES: <i>Not just followed up, they could have played a role in that pressure as well, for Assad to step down (GR, IR).</i></p>	<p>ось що є дійсно жахливою реальністю, з якою нам доведеться зіткнутися.</p> <p>ПЕРІЗ: Не тільки слідувати, вони могли б також відігравати певну роль у цьому тиску на Асада, щоб змусити його піти у відставку.</p>
7.	<p>PERIES: <i>Not just followed up, they could have played a role in that pressure as well, for Assad to step down.</i></p> <p>BENNIS: <i>Absolutely. Absolutely. And now of course what we're seeing is that the, the rise of the hundreds of thousands of refugees that are now flooding capitals of Europe, along with the several million, four million refugees have now fled from the war in Syria and are finding refuge or seeking refuge in the surrounding countries (GR, IR).</i></p>	<p>ПЕРІЗ: Не тільки слідувати, вони могли б також відігравати певну роль у цьому тиску на Асада, щоб змусити його піти у відставку.</p> <p>БЕННІС: Абсолютно вірно. Абсолютно вірно. І тепер, звичайно, те, що ми бачимо, – сотені тисяч біженців, які зараз заповнили столиці Європи, поряд з кілька мільйонами, чотирма мільйонами біженців, які вже втекли від війни в Сирії і знайшли або шукають притулок в сусідніх країнах.</p>
8.	<p>PERIES: <i>Phyllis Bennis, as always, thank you so much for joining us today.</i></p> <p>BENNIS: <i>Thank you (GR, IR).</i></p>	<p>ПЕРІЗ: Філіс Бенніс, як завжди, величезне спасибі за те, що приєдналися до нас сьогодні.</p> <p>БЕННІС: І вам дякую.</p>
9.	<p>BENNIS: <i>Thank you.</i></p> <p>PERIES: <i>And thank you for joining</i></p>	<p>БЕННІС: І вам дякую.</p> <p>ПЕРІЗ: Дякую за те, що</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<i>us on the Real News Network (GR, IR).</i>	приєдналися до нас сьогодні на Ріал Ньюз Нетворк.
10.	<p><i>SHEL_TR: Per the many other posts, Bennis' argument is very weak. Unfortunately, the weakness distracted attention from what should be stated, and loudly: Our (The West's) current tepid response to the refugee crisis is absolutely shameful.</i></p> <p><i>BOBBY > SHEL_TR: There is no refugee crisis anymore than normal. You're apparently unable to distinguish neo-liberal regime change propaganda from reality (GR, IR).</i></p>	<p>ШЕЛ_ТР: Щодо багатьох інших питань аргументи Бенніс дуже слабкі. На жаль, слабкість відволікає увагу від того, що має бути зазначено, і голосно: Наша (Заходу) поточна прохолодна відповідь на кризу біженців є абсолютно ганебною.</p> <p>БОББІ > ШЕЛ_ТР: Немає ніякої кризи біженців, їх не більше, ніж зазвичай. Ви, мабуть, не в змозі відрізнити пропаганду неоліберального режиму від реальності.</p>
11.	<p><i>BOBBY > SHEL_TR: There is no refugee crisis anymore than normal. You're apparently unable to distinguish neo-liberal regime change propaganda from reality.</i></p> <p><i>SHEL_TR > BOBBY: Alright, that's possible. But is such a glib response your only response? (GR, IR)</i></p>	<p>БОББІ > ШЕЛ_ТР: Немає ніякої кризи біженців, їх не більше, ніж зазвичай. Ви, мабуть, не в змозі відрізнити пропаганду неоліберального режиму від реальності.</p> <p>ШЕЛ_ТР > БОББІ: Погоджуся, що це можливо. Але така жвава відповідь – ваша єдина відповідь?</p>
12.	<i>BELSH DUMREA: I think it's only one solution for Asad, let's put him in this vehicle and...</i>	БЕЛШ ДАМРЕА: Я думаю, що є тільки одне рішення, давайте посадимо Асада в цю машину і...

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	BOBBY > BELSH DUMREA: <i>I think we should put war mongering couch commando idiots like you in that vehicle</i> (GR, IR).	БОББІ > БЕЛШІ ДАМРЕА: Думаю, що ми повинні посадити в цю машину розпалювачів війни і диванних генералів на зразок тебе.
13.	ADAMS: <i>You have been writing about these issues for a long time now. Has it always felt like a losing battle?</i> TURKLE: <i>Less so now. In the beginning I thought I was saying things people didn't want to hear</i> (ST, IR).	АДАМС: Ви вже давно пишете про це. Чи не здавалося вам, що ви програєте битву? ТЕРКЛІ: Зараз вже менше. На початку я думала, що говорю речі, які люди не хочуть чути.
14.	ADAMS: <i>I suppose we have assumed that these habits would only become more ingrained among people who have grown up with them, but your work shows that is not necessarily the case.</i> TURKLE: <i>Absolutely not. I was so impressed by kids who said: "I want to raise my children not the way I've been raised, but the way my parents think they have been raising me: in a house of conversation"</i> (ST, IR).	АДАМС: Вважаю, ми можемо припустити, що ці звички б тільки більш вкоренилися серед людей, які виростили разом з ними, але ваша робота показує, що це не обов'язково так. ТЕРКЛІ: Зовсім ні. Я була так вражена, коли діти сказали: «Я хочу виховувати своїх дітей не так, як виховували, але так, як, на думку моїх батьків, вони мене виховували – у домі, де всі говорять один з одним».
15.	ADAMS: <i>But what if children haven't had any experience of sitting around a dinner table, or of talking</i>	АДАМС: Але що, якщо діти не мають ніякого досвіду в тому, щоб сидіти навколо обіднього столу

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>to their friends without iPhone to hand? How do they know what they are missing?</i></p> <p>TURKLE: <i>That's the danger. But I believe that we are resilient</i> (ST, IR).</p>	<p>або говорити з друзями без Айфону в руках? Як вони зрозуміють, що щось не так?</p> <p>ТЕРКЛІ: Це небезпечно. Але я вважаю, що ми стійкі.</p>
16.	<p>TURKLE: <i>I believe we are wired to talk. It is a Darwinian thing.</i></p> <p>ADAMS: <i>I guess we are also wired for novelty and distraction...</i> (ST, IR).</p>	<p>ТЕРКЛІ: Я вважаю, що ми прив'язані до спілкування. Це подарвіновськи...</p> <p>АДАМС: Я думаю, ми також прив'язані новизни і відволікання...</p>
17.	<p>ADAMS: <i>I guess we are also wired for novelty and distraction...</i></p> <p>TURKLE: <i>Yes. But I feel we have now created an environment that will distract us to distraction</i> (ST, IR).</p>	<p>АДАМС: Я думаю, ми також привязані новизни і відволікання...</p> <p>ТЕРКЛІ: Так. Але я відчуваю, що ми вже створили середовище, яке буде відволікати нас до божевілля.</p>
18.	<p>ADAMS: <i>Email allows us to give the press-release version of ourselves?</i></p> <p>TURKLE: <i>Yes. But that is not who we are. It's an algorithmic view of life</i> (ST, IR).</p>	<p>АДАМС: Електронна пошта дозволяє нам дати «прес-реліз» самих себе?</p> <p>ТЕРКЛІ: Так. Але це не те, ким ми є. Це алгоритмічне уявлення про життя.</p>
19.	<p>TURKLE: <i>Who ever loved learning because they asked the professor a perfect question and the professor gave a perfect answer?</i></p> <p>ADAMS: <i>Certainly when I think of</i></p>	<p>ТЕРКЛІ: Кому подобалося вчитися, тому що він поставив професору ідеальне питання, і професор дав прекрасну відповідь?</p> <p>АДАМС: Звичайно, коли я думаю</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<i>teachers who inspired me I couldn't tell you precisely what they said, but I can certainly remember the tone and the circumstances in which they said it (ST, IR).</i>	про вчителів, які надихнули мене, я не можу сказати, що саме вони говорили, але я, звичайно, пам'ятаю, тон і обставини, в яких вони це говорили.
20.	<p>ADAMS: <i>Certainly when I think of teachers who inspired me I couldn't tell you precisely what they said, but I can certainly remember the tone and the circumstances in which they said it.</i></p> <p>TURKLE: <i>Exactly. It's the fact you were there and thought: could I someday be like them? (ST, IR)</i></p>	<p>АДАМС: Звичайно, коли я думаю про вчителів, які надихнули мене, я не можу сказати, що саме вони говорили, але я, звичайно, пам'ятаю, тон і обставини, в яких вони це говорили.</p> <p>ТЕРКЛ: Точно. Це – сам факт того, що ви були там і думали: чи зможу я коли-небудь стати схожим на нього?</p>
21.	<p>ADAMS: <i>You came to some of this understanding quite prophetically. I mean you were writing about the lure of digital worlds back in the 1980s.</i></p> <p>TURKLE: <i>I wrote my first book really in an effort to get people like me, humanists and anthropologists and psychologists, to look at these things with an open heart (ST, IR).</i></p>	<p>АДАМС: Деякі з цих висновків були досить пророчими. Я маю на увазі, що ви писали про приманки цифрових світів ще у 1980-х.</p> <p>ТЕРКЛ: Насправді я написала свою першу книгу для того, щоб змусити людей на зразок мене, гуманістів, антропологів і психологів, поглянути на ці речі з відкритим серцем.</p>
22.	TURKLE: <i>Then they find themselves driving around the neighbourhood trying desperately to find an</i>	ТЕРКЛ: Потім вони розуміють, що роз'їжджають по району, намагаючись знайти Wi-Fi, без

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>unlocked Wi-Fi signal. Knocking on doors.</i></p> <p>ADAMS: <i>The scary thing about that is that these people are adults (ST, IR).</i></p>	<p>пароля. Стук в двері.</p> <p>АДАМС: Найстрашніше – те, що це – дорослі люди.</p>
23.	<p>ADAMS: <i>The scary thing about that is that these people are adults. Children have much less opportunity for self-control.</i></p> <p>TURKLE: <i>Yes but the thrust of my argument is not that we have a device that has constant conversation on it (ST, IR).</i></p>	<p>АДАМС: Найстрашніше – те, що це – дорослі люди. Дітям ще важче контролювати себе.</p> <p>ТЕРКЛІ: Так, але ідея того, про що я говорю, не в тому, що ми маємо пристрій, за допомогою якого можемо постійно спілкуватися.</p>
24.	<p>TURKLE: <i>Those are the lost conversations I am worried about. The fact is we need to design around our vulnerabilities.</i></p> <p>ADAMS: <i>But there is no sense that the corporations that make billions of dollars from these habits are going to adopt that idea willingly (ST, IR).</i></p>	<p>ТЕРКЛІ: Насправді я непокоюся за ті «втрачені» розмови. І насправді ми повинні жити зі своїми недоліками.</p> <p>АДАМС: Але навряд чи корпорації, що роблять мільярди доларів на цих звичках, охоче приймуть цю ідею.</p>
25.	<p>INSKEEP: <i>Obviously, the tradeoff for the concessions on the nuclear program is the lifting of many sanctions against Iran.</i></p> <p>OBAMA: <i>Yes (TPO, IR).</i></p>	<p>ІНСКІП: Очевидно, що плата за поступки щодо ядерної програми – це зняття багатьох санкцій проти Ірану.</p> <p>ОБАМА: Так.</p>
26.	<p>INSKEEP: <i>How, if at all, can you prevent Iran from using its new</i></p>	<p>ІНСКІП: Як, якщо це взагалі можливо, ви можете не дати Ірану</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>wealth over the next several years to support Bashar al-Assad of Syria, to support Hezbollah, adventures in Yemen or elsewhere?</i></p> <p>ОБАМА: <i>Well, you know, those are relevant issues</i> (ТРО, ІР).</p>	<p>використовувати своє нове багатство протягом наступних кількох років з метою підтримати Башара аль-Асада у Сирії, підтримати Хезболлу, події в Ємені або в іншому місці?</p> <p>ОБАМА: Ну, ви знаєте, це актуальні питання.</p>
27.	<p>INSKEEP: <i>You raise a valuable point when you say that if Iranians are doing more business with the world, there will be Iranian business people who will not want sanctions to snap back.</i></p> <p>ОБАМА: <i>Exactly</i> (ТРО, ІР).</p>	<p>ІНСКІП: Ви піднімаєте цінне питання, коли говорите, що якщо іранці більше співпрацюють зі світом, іранські бізнесмени, які не хочуть санкцій, підтримають нас.</p> <p>ОБАМА: Саме так.</p>
28.	<p>INSKEEP: <i>There will be American business people and European business people who will be doing business with Iran, who will be making a lot of money, who will be very reluctant to have that happen.</i></p> <p>ОБАМА: <i>Well, that was true when we first imposed sanctions</i> (ТРО, ІР).</p>	<p>ІНСКІП: Будуть і американські і європейські бізнесмени, які будуть співпрацювати з Іраном, які будуть заробляти багато грошей, які дуже не хочуть, щоб це сталося.</p> <p>ОБАМА: Ну, це було вірно, коли ми вперше ввели санкції.</p>
29.	<p>INSKEEP: <i>And you can do that again?</i></p> <p>ОБАМА: <i>And – we are absolutely convinced we can do it again, in part because the way we are trying to</i></p>	<p>ІНСКІП: І ви можете зробити це знову?</p> <p>ОБАМА: І – ми абсолютно переконані, що ми можемо зробити це знову, почасти тому,</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>design the snap-back provisions is that they're not dependent on absolutely consensus in the Security Council, for example – but that they are triggered by an IAEA identification o, and that a majority of the countries who are concerned, who are involved, have identified this as a real problem (TPO, IR).</i></p>	<p>що те, як ми намагаємося розробити положення – так, що вони не залежать від абсолютно консенсусу в Раді Безпеки, наприклад, – але що вони викликані ідентифікацією МАГАТЕ, і що більшість країн, які стурбовані цим, які займаються цим, визначили це як реальну проблему.</p>
30.	<p>INSKEEP: <i>Many people will find that to be a reasonable. Why not do that?</i></p> <p>OBAMA: <i>Well, let me say this – it's not that the idea of Iran recognizing Israel is unreasonable. It's completely reasonable and that's U.S. policy (TPO, IR).</i></p>	<p>ІНСКІП: Багато людей знайдуть це розумним. Чому б не зробити це?</p> <p>ОБАМА: Ну, дозвольте мені сказати, що це – не те, що ідея визнання Іраном Ізраїлю є необґрунтованою. Це абсолютно розумно, і це політика США.</p>
31.	<p>INSKEEP: <i>Why would that make sense to do now, and what would – what has Cuba done to deserve it?</i></p> <p>OBAMA: <i>Well, I think there is a process, as you said, and the State Department will be reviewing it (TPO, IR).</i></p>	<p>ІНСКІП: Чому важливо зробити це зараз, і що – що ж Куба зробила, щоб заслужити це?</p> <p>ОБАМА: Ну, я думаю, що запущено процес, як ви сказали, і Державний департамент буде розглядати його.</p>
32.	<p>INSKEEP: <i>Are you saying they haven't necessarily done anything to deserve being removed from the list,</i></p>	<p>ІНСКІП: Ви хочете сказати, що вони не обов'язково зробили хоч щось, щоб їх видалили зі списку,</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>but you want to take that chance and see what...</i></p> <p>ОБАМА: <i>I'm – that's not what I'm saying. What I'm saying is, I'm going to be taking a very close look at what the State Department recommends</i> (ТРО, ІР).</p>	<p>але ви хочете ризикнути і подивитися, що...</p> <p>ОБАМА: Я... я не це говорю. Я говорю, що я збираюся уважно поглянути на те, що рекомендує Державний департамент.</p>
33.	<p>INSKEEP: <i>Mr. President, thanks very much.</i></p> <p>ОБАМА: <i>I enjoyed it very much, Steve. Thank you</i> (ТРО, ІР).</p>	<p>ІНСКІП: Пане Президенте, дуже дякую.</p> <p>ОБАМА: Було дуже приємно вас бачити, Стіве. Дякую.</p>
34.	<p>SOLOMON BEYENE: <i>A very interesting interview. I can understand where the people who are pro or against the president's actions on Iran come from, but one thing that is hard to question is, his fearlessness to pursue a goal that has a monumental consequence and fully knowing the powerful forces that are working against him: the Israelis, Republicans, Democrats, including Sunni countries. I find this very admirable in a leader</i> (ТРО, ІР).</p>	<p>СОЛОМОН БЕЙЄН: Дуже цікаве інтерв'ю. Я можу зрозуміти, звідки беруться люди, які виступають за чи проти дій президента щодо Ірану, але одна річ, яку важко ставити під сумнів – це його безстрашність у переслідуванні мети, яка має монументальні наслідки і повне усвідомлення потужних сил, які працюють проти нього: ізраїльтяни, республіканці, демократи, у тому числі сунітські країни. Я вважаю, це дуже чудово для лідера.</p>
35.	<p>KLAATU_BARADA_NIKTO: <i>Thank you Mr. President for pursuing an American foreign policy</i></p>	<p>КЛААТУ_БАРАДА_НІКТО: Дякую вам, пане президенте, за американську зовнішню політику</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>that is in the best interest of the United States of America for a change rather than for expansionist, foreign country that has managed to have a powerful influence in our government and media.</i></p> <p>STEVEN NPR ></p> <p>KLAATU_BARADA_NIKTO: <i>Why don't you just come right out and say the Jews (oops, I mean the Israelis) control the government and the media?</i> (TPO, IR).</p>	<p>в інтересах Сполучених Штатів Америки для зміни... а не для експансіоністської, чужої країни, яка зуміла отримати потужний вплив в нашому уряді та ЗМІ.</p> <p>СТІВЕННПР ></p> <p>КЛААТУ_БАРАДА_НІКТО: Чому б вам просто не вийти зараз і не сказати, що євреї (ой, я маю на увазі, ізраїльтяни) контролюють уряд і засоби масової інформації?</p>
36.	<p>FRANK MILHOUSE: <i>I am sure all who read, or watch the interview, fully believe that none of this was scripted and all of the questions were a complete surprise to the President. Surely he had no prior time to cancel questions, and/or prepare well thought out, well worded answers.</i></p> <p>STEVEN GREENBERG > FRANK MILHOUSE: <i>Some of the questions were so inane, and the followups were even worse</i> (TPO, IR).</p>	<p>ФРЕНК МІЛХАУС: Я впевнений, що всі, хто читав або подивився інтерв'ю, повністю вірять, що все це було не за сценарієм, і всі питання були повною несподіванкою для Президента. Звичайно, він не мав жодного часу перед інтерв'ю, щоб скасувати питання та / або підготувати добре продумані, добре сформульовані відповіді.</p> <p>СТІВЕН ГРІНБЕРГ > ФРЕНК МІЛХАУС: Деякі питання були настільки безглуздими, а коментарі були ще гірше</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
37.	<p>FRANK MILHOUSE: <i>I am sure all who read, or watch the interview, fully believe that none of this was scripted and all of the questions were a complete surprise to the President. Surely he had no prior time to cancel questions, and/or prepare well thought out, well worded answers.</i></p> <p>REAP > FRANK MILHOUSE: <i>I'm sure the video is edited, but to suggest the questions were fed to him is a stretch. I'm pretty sure the President spends time preping for such interviews, such as he does for debates (TPO, IR).</i></p>	<p>ФРЕНК МІЛХАУС: Я впевнений, що всі, хто читав або подивився інтерв'ю, повністю вірять, що все це було не за сценарієм, і всі питання були повною несподіванкою для Президента. Звичайно, він не мав жодного часу перед інтерв'ю, щоб скасувати питання та / або підготувати добре продумані, добре сформульовані відповіді.</p> <p>РІП > ФРЕНК МІЛХАУС: Я впевнений, що відео було монтоване, але вважати, що він готувався до питань, можна сказати лише з великою натяжкою. Я впевнений, що президент витрачає час, готуючись до таких інтерв'ю, як, наприклад, він робить для дебатів</p>
38.	<p>RON GOODMAN: <i>Do Steve Inskeep or any of the Conservatives on the Right see the irony of demanding that Obama accept Netanyahu's condition that Iran recognize Israel, while they totally ignore the fact that Netanyahu said that if he were elected there would be no Palestinian state?</i></p>	<p>РОН ГУДМАН: Чи бачить Стів Інскіп або будь-який з консерваторів-правих іронію, вимагаючи, щоб Обама прийняв умови Нетаньяху щодо того, що Іран визнає Ізраїль, в той час як вони повністю ігнорують той факт, що Нетаньяху сказав, що, якби він</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p>WALT CUMMINGS > RON GOODMAN: <i>No irony at all. How do you “negotiate” with someone who wants to annihilate you without first addressing the threat?</i> (TPO, IR)</p>	<p>був обраний там, палестинської держави не було б?</p> <p>УОЛТ КАММІНГС > РОН ГУДМАН: Ніякої іронії. Як ви «домовитесь» з тим, хто хоче знищити вас, спершу не усунувши загрозу?</p>
39.	<p>WALT CUMMINGS > RON GOODMAN: <i>No irony at all. How do you “negotiate” with someone who wants to annihilate you without first addressing the threat?</i></p> <p>STEVEN GREENBERG > WALT CUMMINGS: <i>A better question is how do you negotiate with someone if you insist they agree to everything you want before you will talk to them?</i> (TPO, IR)</p>	<p>УОЛТ КАММІНГС > РОН ГУДМАН: Ніякої іронії. Як ви «домовитесь» з тим, хто хоче знищити вас, спершу не усунувши загрозу?</p> <p>СТІВЕН ГРІНБЕРГ > УОЛТ КАММІНГС: Краще питання: як ви можете вести з кимось переговори, якщо ви вимагаєте від них погоджуватися з усім тим, з чим ви хочете, перш ніж навіть розмовляти?</p>
40.	<p>L L : <i>Sounds reasonable, pragmatic and better than what we have today. More information is better than no information. For sure we have headed to war if the GOP takes power in 2016. Its a guarantee.</i></p>	<p>Л Л: Звучить розумно, прагматично й краще, ніж маємо сьогодні. Більше інформації – краще, ніж відсутність інформації. Я упевнений, що ми відправимося на війну, якщо до влади у 2016 році прийде Республіканська партія. Гарантую.</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	MIKADO CAT > L L: <i>Just the opposite, once the sanctions are gone the best chance for a peaceful resolution is gone</i> (TPO, IR).	МІКАДО КЕТ > Л Л: Якраз навпаки, як тільки санкції зняли, зникає найкраща можливість мирного вирішення.
41.	MIKADO CAT > L L: <i>Just the opposite, once the sanctions are gone the best chance for a peaceful resolution is gone.</i> L L: <i>If you like your sanctions, you can keep your sanctions...</i> (TPO, IR)	МІКАДО КЕТ > Л Л: Якраз навпаки, як тільки санкції зняли, зникає найкраща можливість мирного вирішення. Л Л: Якщо вам так подобаються санкції, застосуйте власні...
42.	MIC: <i>We took a lot of questions from our audience ahead of this interview and I want you to start by watching one from a young woman in Iran.</i> OBAMA: <i>OK. So I can just press my button here?</i> (MIO, IR).	МІК: Перед інтерв'ю ми отримали багато питань від аудиторії, і я хочу, щоб ви почали з першого питання від молодої жінки в Ірані. ОБАМА: Добре. Так я можу просто натиснути тут кнопку?
43.	OBAMA: <i>Which? Which should I press?</i> MIC: <i>– the video on the left</i> (MIO, IR).	ОБАМА: Яку? Яку кнопку натиснути? МІК: – відео, ліворуч.
44.	MIC: <i>– the video on the left.</i> OBAMA: <i>The video on the left. This one right here?</i> (MIO, IR).	МІК: – відео, ліворуч. ОБАМА: Відео, ліворуч. Ось цю?
45.	MIC: <i>Yeah, that's it.</i> OBAMA: <i>There we go. OK</i> (MIO, IR).	МІК: Так, її. ОБАМА: Готово.
46.	MIC: <i>Final, very quick question. Tonight is the first Republican</i>	МІС: На завершення коротке питання. Сьогодні перші

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>debate. If you could ask a question about this deal to the candidates, what would it be tonight?</i></p> <p>ОВАМА: <i>Provide a detailed, plausible alternative. And I've been listening to them for a long time. I'm doubtful that they will</i> (MIO, IR).</p>	<p>Республіканські дебати. Якщо б ви могли поставити питання про цю операцію кандидатам, яким би сьогодні було це питання?</p> <p>ОВАМА: Запропонуйте докладно ймовірну альтернативу. І я слухав їх протягом тривалого часу. Я сумніваюся, що вони зможуть це зробити.</p>
47.	<p>ОВАМА: <i>Provide a detailed, plausible alternative. And I've been listening to them for a long time. I'm doubtful that they will.</i></p> <p>МІК: <i>Great, well, I want to thank you so much for doing this. We really appreciate it</i> (MIO, IR).</p>	<p>ОВАМА: Запропонуйте докладно ймовірну альтернативу. І я слухав їх протягом тривалого часу. Я сумніваюся, що вони зможуть це зробити.</p> <p>МІК: Чудово, добре, я хочу вам подякувати за те, що прийшли сьогодні. Ми дійсно цінуємо це.</p>
48.	<p>МІК: <i>Great, well, I want to thank you so much for doing this. We really appreciate it.</i></p> <p>ОВАМА: <i>I really enjoyed it. Thank you so much</i> (MIO, IR).</p>	<p>МІК: Чудово, добре, я хочу вам подякувати за те, що прийшли сьогодні. Ми дійсно цінуємо це.</p> <p>ОВАМА: Було дуже приємно вас бачити. Дуже дякую.</p>
49.	<p>РОБЕРТС: <i>Good to see you, as always.</i></p> <p>ОВАМА: <i>Good to see you, Robin</i> (RR, IR).</p>	<p>РОБІНС: Як завжди, рада вас бачити.</p> <p>ОВАМА: Радий вас бачити, Робін.</p>
50.	<p>РОБЕРТС: <i>It's been quite a week</i></p>	<p>РОБЕРТС: Це був важкий</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>and it's only Wednesday.</i></p> <p>PRESIDENT OBAMA: <i>That's typical of my week</i> (RR, IR).</p>	<p>тиждень, і сьогодні лише середа.</p> <p>ОБАМА: Мій тиждень часто буває таким.</p>
51.	<p>ОБАМА: <i>That's typical of my week.</i></p> <p>ROBERTS: <i>I'm sure it is</i> (RR, IR).</p>	<p>ОБАМА: Мій тиждень часто буває таким.</p> <p>РОБЕРТС: Впевнена, що так і є.</p>
52.	<p>ROBERTS: <i>Well, Mr. President, it's – it's not being worked out on the state level. We saw that Tuesday in North Carolina, the 30th state to announce its ban on gay marriage.</i></p> <p>ОБАМА: <i>Well, what I'm saying is that different states are coming to different conclusions</i> (RR, IR).</p>	<p>РОБЕРТС: Ну, пане президенте, воно – воно не було пропрацьовано на державному рівні. Ми бачили, що у вівторок у Північній Кароліні, 30 держава оголосила заборону на одностатеві шлюби.</p> <p>ОБАМА: Ну, я хочу сказати, що різні держави приходять до різних висновків.</p>
53.	<p>ОБАМА: <i>And a bunch of 'em are friends of mine – you know, pastors and – you know, people who – I deeply respect.</i></p> <p>ROBERTS: <i>Especially in the Black community</i> (RR, IR).</p>	<p>ОБАМА: І багато з них – мої друзі... ви знаєте, пастори та... знаєте, люди, яких... я глибоко поважаю.</p> <p>РОБЕРТС: Особливо серед афроамериканців.</p>
54.	<p>ROBERTS: <i>And it's very – a difficult conversation to have.</i></p> <p>ОБАМА: <i>Absolutely</i> (RR, IR).</p>	<p>РОБЕРТС: І таку розмову дуже важко вести.</p> <p>ОБАМА: Це точно.</p>
55.	<p>ROBERTS: <i>You're not gonna leave Mrs. Obama on Air Force One again, on Mother's Day or anything</i></p>	<p>РОБЕРТС: Ви ж знову не залишите місис Обаму під час Ейр Форс Ван, на День матері або на</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>like that?</i></p> <p>ОБАМА: <i>Did you see that?</i> (RR, IR)</p>	<p>інші свята?</p> <p>ОБАМА: Ви бачили це?</p>
56.	<p>ROBERTS: <i>Mr. President, thank you very much.</i></p> <p>ОБАМА: <i>Thank you. Great to talk to you</i> (RR, IR).</p>	<p>РОБЕРТС: Пане Президенте, дуже вам дякую.</p> <p>ОБАМА: Дякую. Було приємно з вам поговорити.</p>
57.	<p>ОБАМА: <i>Thank you. Great to talk to you.</i></p> <p>ROBERTS: <i>You as well</i> (RR, IR).</p>	<p>ОБАМА: Дякую. Було приємно з вами поговорити.</p> <p>РОБЕРТС: З вам також.</p>
58.	<p>EISNER: <i>There are people, even some of your supporters, who feel that you have contributed to some of that incendiary language. Do you feel that?</i></p> <p>ОБАМА: <i>Not at all. And I'd be interested in an example of that</i> (FTF, IR).</p>	<p>ЕЙСНЕР: Є люди, навіть деякі ваші прихильники, які вважають, що ви зробили свій внесок в деякі з цих запалювальних промов. Ви згодні?</p> <p>ОБАМА: Зовсім ні. І мені було б цікаво почути приклад.</p>
59.	<p>ОБАМА: <i>Not at all. And I'd be interested in an example of that.</i></p> <p>EISNER: <i>Saying that people who were against the deal were warmongers</i> (FTF, IR).</p>	<p>ОБАМА: Зовсім ні. І мені було б цікаво почути приклад.</p> <p>ЕЙСНЕР: Наприклад, говорити, що люди, які були проти угоди – розпалювачі війни.</p>
60.	<p>EISNER: <i>Saying that people who were against the deal were warmongers.</i></p> <p>ОБАМА: <i>Well, I didn't – that's not actually a phrase that I used</i></p>	<p>ЕЙСНЕР: Наприклад, говорити, що люди, які були проти угоди – розпалювачі війни.</p> <p>ОБАМА: Ну, насправді я не цю фразу використовував.</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	(FTF, IR).	
61.	<p>KALTE_LOKSHEN > REMI: <i>The brilliant leadership is emphasized by Obama's making mockery of the US all over the Middle East and making the world a lesser safe place to live in. Only Liberals turn a blind eye to world.</i></p> <p>ANATTZANANI > KALTE_LOKSHEN: <i>How do you explain the fact that Obama remains the most popular leader in most of the world?</i> (FTF, IR)</p>	<p>КАЛТ_ЛОКШЕН > РЕМІ: Блискуче керівництво підкреслюється тим, що Обама зробив із США посміховисько на всьому Близькому Сході і зробив світ менше безпечним для життя. Тільки ліберали закривають очі на світ.</p> <p>АНАТТЗАНАНІ > КАЛТ_ЛОКШЕН: Як ви поясните той факт, що Обама залишається найпопулярнішим лідером в більшості країн світу?</p>
62.	<p>ICATE: <i>Egypt under the control of President Obama's choice, the Muslim Brotherhood, might have attacked Israel.</i></p> <p>RONNIE: <i>How was the Muslim Brotherhood "Obama's choice"?</i> (FTF, IR)</p>	<p>ІКЕЙТ: Єгипет під контролем вибору президента Обама, Братів-мусульман, які, можливо, напали на Ізраїль.</p> <p>РОННІ: Як це – Брати-мусульмани – «вибір Обама»?</p>
63.	<p>ICATE: <i>Obama sent advisers to Egypt to help Morsi and the Brotherhood to win the election, even after the MB had denied it had any intention of seeking political power.</i></p> <p>RONNIE: <i>Citation, from a legitimate source, please?</i> (FTF, IR)</p>	<p>ІКЕЙТ: Обама направив радників у Єгипет, щоб допомогти Мурсі і Братству виграти вибори, навіть після того, як БМ заявили, що в них не було наміру йти до влади.</p> <p>РОННІ: Цитату із перевіреного джерела, будь ласка?</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
64.	BRENDA1183: <i>great interview, Jane Eisner. You asked all the right questions</i> (FTF, IR).	БРЕНДА1183: чудове інтерв'ю, Джейн Ейснер. Ви ставили правильні питання.
65.	DAVID FELDMAN: <i>What I love about the comments sections following every article on this issue is that every stereotype proffered by real anti-semites in the last hundred years is validated</i> (FTF, IR).	ДЕВІД ФЕЛДМАН: Що мені подобається у коментарях до кожної статті з цього питання – так це те, що підтверджується кожен стереотип щодо існування реальних антисемітів в останні сто років.
66.	HUFFPOST: <i>Thank you very much, Mr. President, for doing this.</i> OBAMA: <i>Great to be with you</i> (ОІН, IR).	ГАФФПОСТ: Пане Президенте, дуже вам дякую за це. ОБАМА: Радий вас бачити.
67.	OBAMA: <i>Well, Senate dysfunction is part of it. But part of it, I think, is just a stubbornness on the part of Republicans to move nominees, period.</i> HUFFPOST: <i>Well, they say they've got – they're holding up her nomination until they get to this human trafficking bill with a controversial abortion provision in it</i> (ОІН, IR).	ОБАМА: Ну, нефункціональність Сенату – частина проблеми. Але частина її, на мою думку, це просто впертість з боку республіканців, які не хочуть перемістити кандидатури, період. ГАФФПОСТ: Ну, кажуть, що вони отримали – вони висувають її кандидатуру лише до тих пір, поки не дістануться до цього законопроекту щодо торгівлі людьми зі спірним положенням щодо абортів.
68.	OBAMA: <i>Well, I'll tell you when we</i>	ОБАМА: Ну, я скажу вам, коли ми

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>announce it.</i></p> <p>HUFFPOST: <i>Why not now?</i> (ОІН, IR)</p>	<p>його оголосимо.</p> <p>ГАФФПОСТ: Чому не зараз?</p>
69.	<p>ОБАМА: <i>Well, I think that's probably a question better addressed to the prime minister.</i></p> <p>HUFFPOST: <i>That's our next sit-down, obviously</i> (ОІН, IR).</p>	<p>ОБАМА: Ну, я думаю, що це, ймовірно, питання, яке краще поставити до прем'єр-міністра.</p> <p>ГАФФПОСТ: Очевидно, це стане предметом нашої наступної зустрічі.</p>
70.	<p>ОБАМА: <i>Not by much.</i></p> <p>HUFFPOST: <i>Not by much? OK</i> (ОІН, IR).</p>	<p>ОБАМА: Не дуже.</p> <p>ГАФФПОСТ: Не дуже? Гарзд.</p>
71.	<p>ОБАМА: <i>You know, the truth is that I'm lucky to, by inclination and temperament, be fairly steady.</i></p> <p>HUFFPOST: <i>Your Hawaiian roots, basically?</i> (ОІН, IR)</p>	<p>ОБАМА: Знаєте, це правда, мені пощастило, що за нахилами і темпераментом я досить стійкий.</p> <p>ГАФФПОСТ: В основному, ваші Гавайські коріння?</p>
72.	<p>HUFFPOST: <i>Your Hawaiian roots, basically?</i></p> <p>ОБАМА: <i>Yeah, exactly. I think that's probably what it is. Good weather and beaches</i> (ОІН, IR).</p>	<p>ГАФФПОСТ: В основному, ваші Гавайські коріння?</p> <p>ОБАМА: Так, саме так. Я думаю, що саме так. Хороша погода і пляжі.</p>
73.	<p>ОБАМА: <i>Yeah, exactly. I think that's probably what it is. Good weather and beaches.</i></p> <p>HUFFPOST: <i>Just like today</i> (ОІН, IR).</p>	<p>ОБАМА: Так, саме так. Я думаю, що саме так. Хороша погода і пляжі.</p> <p>ГАФФПОСТ: Прямо як сьогодні.</p>
74.	<p>HUFFPOST: <i>You're not on Twitter.</i></p>	<p>ГАФФПОСТ: У вас немає Твіттеру.</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	OBAMA: <i>Well, I'm not</i> (OIH, IR).	ОБАМА: Ні, немає.
75.	OBAMA: <i>Probably not enough.</i> HUFFPOST: <i>That's what I figured you'd say</i> (OIH, IR).	ОБАМА: Напевне, недостатньо. ГАФФПОСТ: Я так і думав, що ви це скажете.
76.	OBAMA: <i>They really look good. So I'm hoping that the same happens to me.</i> HUFFPOST: <i>There's hope for you</i> (OIH, IR).	ОБАМА: Вони справді виглядають чудово. Так що я сподіваюся, що те саме буде і зі мною. ГАФФПОСТ: Для вас є надія.
77.	HUFFPOST: <i>There's hope for you. Thank you, Mr. President.</i> OBAMA: <i>Great to see you, Sam</i> (OIH, IR).	ГАФФПОСТ: Для вас є надія. Дякую, пане Президенте. ОБАМА: Був радий вас бачити, Семе.
78.	DONNA DYGERT LONGSTREET: <i>Reasonable, level headed, thoughtful, logical, as usual.</i> VICTOR GAMONEDA: <i>But lacks initiative when faced with his enemies</i> (OIH, IR).	ДОННА ДІГЕРТ ЛОНГСТРІТ: Помірно, виважено, вдумливо, логічно, як звичайно. ВІКТОР ГАМОНЕДА: Але не вистачає ініціативи, коли стикається з ворогами.
79.	WOODRUFF: <i>Secretary Hillary Clinton, thank you for talking with us.</i> CLINTON: <i>Thank you so much, Judy. I'm glad to see you</i> (CTH, IR).	ВУДРУФФ: Секретар Хіларі Клінтон, дякую, що зголосилися на інтерв'ю. КЛІНТОН: Дуже вам дякую, Джуді. Я рада вас бачити.
80.	WOODRUFF: <i>So let's start with the big announcement from President Obama this week about a trade deal.</i>	ВУДРУФФ: Отже, давайте почнемо з великого оголошення президента Обама цього тижня

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	CLINTON: <i>Right</i> (СН, ІР).	щодо угоди про торгівлю. КЛІНТОН: Згодна.
81.	CLINTON: <i>They are now on notice if they invade the airspace of a NATO ally, there will be action taken. This is in the absence of a no-fly zone.</i> WOODRUFF: <i>What do you mean “action taken”?</i> (ОІН, ІР)	КЛІНТОН: Зараз проводиться моніторинг того, чи не вторгаються вони в повітряний простір союзників НАТО, інакше будуть вжиті заходи. Це у відсутність безпольотної зони. ВУДРУФФ: Що ви маєте на увазі під «вжитими заходами»?
82.	WOODRUFF: <i>But if it came to it, it could come to shooting down Russian planes, if they’re in that no-fly zone.</i> CLINTON: <i>Well, let’s not talk about a hypothetical no-fly zone that doesn’t even exist</i> (ОІН, ІР).	ВУДРУФФ: Але якщо він прийшов до цього, він може прийти збивання російських літаків, якщо вони потраплять до цієї безпольотної зони. КЛІНТОН: Ну, давайте не будемо говорити про гіпотетичну безпольотну зону, якої навіть не існує.
83.	WOODRUFF: <i>Secretary Hillary Clinton, we thank you very much for talking with us.</i> CLINTON: <i>My pleasure. Thank you</i> (ОІН, ІР).	ВУДРУФФ: Секретаре Хіларі Клінтон, дуже вам дякуємо за інтерв'ю. КЛІНТОН: І вам дякую.
84.	G10011: <i>Here is a question you missed Judy – how do you get classified material on a non-classified email server?</i> (ОІН, ІР).	ДЖ10011: Ось питання, яке ви, Джуді, пропустили – як ви отримуєте секретну інформацію на незасекречений сервер

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
		електронної пошти?
85.	<p>HEWITT: <i>Donald Trump, welcome back to the Hugh Hewitt Show, it's always a pleasure to talk to you.</i></p> <p>TRUMP: <i>Thank you, Hugh</i> (DT, IR).</p>	<p>ХЬЮІТТ: Дональд Трамп, ласкаво просимо до шоу Х'ю Хьюїтта, завжди приємно поговорити з вами.</p> <p>ТРАМП: Дякую, Х'ю.</p>
86.	<p>HEWITT: <i>I would thought that today, this is our sixth interview, I'd turn to some of the commander-in-chief questions.</i></p> <p>TRUMP: <i>Okay, fine</i> (DT, IR).</p>	<p>ХЬЮІТТ: Я подумав, що сьогодні, наше шосте інтерв'ю, я б звернувся до деяких важливих питань.</p> <p>ТРАМП: Гарзд, добре.</p>
87.	<p>HEWITT: <i>Well, Soleimani is to terrorism sort of what Trump is to real estate.</i></p> <p>TRUMP: <i>Okay</i> (DT, IR).</p>	<p>ХЬЮІТТ: Солеймані – такий же терорист, як Трамп – агент з нерухомості.</p> <p>ТРАМП: Добре.</p>
88.	<p>HEWITT: <i>Many people would say he's the most dangerous man in the world, and he runs the Quds Forces, which is their Navy SEALs.</i></p> <p>TRUMP: <i>Is he the gentleman that was going back and forth with Russia and meeting with Putin?</i> (DT, IR)</p>	<p>ХЬЮІТТ: Багато людей кажуть, що він – найнебезпечніша людина у світі, і він працює на сили Кудс, те саме, що морські котики США.</p> <p>ТРАМП: Це – той джентльмен, який ходив взад і вперед з Росією і зустрічався з Путіним?</p>
89.	<p>TRUMP: <i>You're asking me names that, I think it's somewhat ridiculous, but that's okay. Go ahead, let's go.</i></p> <p>HEWITT: <i>All right, good</i> (DT, IR).</p>	<p>ТРАМП: Ви питаєте мене про імена, я думаю, це досить смішно, але нормально. Продовжуйте.</p> <p>ХЬЮІТТ: Гарзд, добре.</p>
90.	<p>HEWITT: <i>Donald Trump, thank you, always a pleasure.</i></p>	<p>ХЬЮІТТ: Дональд Трамп, дякую, завжди приємно.</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	TRUMP: <i>Thank you very much</i> (DT, IR).	ТРАМП: Дуже вам дякую.
91.	HEWITT: <i>Carly, welcome. It's great to have you on. I appreciate you doing this with me.</i> FIORINA: <i>Thank you, Hugh. Always good to be with you</i> (CF, IR).	ХЬЮІТТ: Карлі, ласкаво просимо. Здорово, що до нас приєдналися. Я ціную це. ФІОРІНА: Дякую, Х'ю. Завжди добре бути з вами.
92.	HEWITT: <i>Now, again, you have no idea what I asked Donald. Let me just begin where I began with him.</i> FIORINA: <i>Just for the record, Hugh, I never know what you're going to ask me</i> (CF, IR).	ХЬЮІТТ: Тепер, знову ж таки, ви поняття не маєте, про що я питав Дональда. Дозвольте мені почати з того, з чого я почав з ним. ФІОРІНА: Просто для запису, Х'ю, я ніколи не знаю, про що ви збираєтеся запитати мене
93.	FIORINA: <i>Just for the record, Hugh, I never know what you're going to ask me.</i> HEWITT: <i>That's true. I just don't do that with people</i> (CF, IR).	ФІОРІНА: Просто для запису, Х'ю, я ніколи не знаю, про що ви збираєтеся запитати мене ХЬЮІТТ: Це правда. Я не можу так вчинити з людьми.
94.	HEWITT: <i>And so it was my way of bringing up with Donald – and I'll bring it up with you now, Carly – that Israel is surrounded by Iranian proxies and by terrorists.</i> FIORINA: <i>Mm-hm. That's exactly right</i> (CF, IR).	ХЬЮІТТ: Саме з цього я почав з Дональдом – і з цього я почну із вами зараз, Карлі. Ізраїль перебуває в оточенні іранських проксі і терористів. ФІОРІНА: Мм-ом. Саме так.
95.	HEWITT: <i>Do you know that difference between Hamas and</i>	ХЬЮІТТ: Чи знаєте ви, в чому різниця між ХАМАС і Хезболла?

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	<p><i>Hezbollah?</i></p> <p>FIORINA: <i>Yes. I do. And of course, Hamas is focused in Palestinian territories</i> (CF, IR).</p>	<p>ФІОРІНА: Так. Знаю. І, звичайно, ХАМАС орієнтований на палестинські території.</p>
96.	<p>FIORINA: <i>Oh, I would have to go back and count, but many, let's say.</i></p> <p>HEWITT: <i>How often to Israel? How many times to Israel?</i> (CF, IR)</p>	<p>ФІОРІНА: О, мені доведеться згадати і порахувати. Скажімо, багато разів.</p> <p>ХЬЮІТТ: Як часто ви були в Ізраїлі? Скільки разів в Ізраїлі?</p>
97.	<p>HEWITT: <i>How often to Israel? How many times to Israel?</i></p> <p>FIORINA: <i>I've been to Israel one time actually</i> (CF, IR).</p>	<p>ХЬЮІТТ: Як часто ви були в Ізраїлі? Скільки разів в Ізраїлі?</p> <p>ФІОРІНА: Насправді я була в Ізраїлі лише один раз.</p>
98.	<p>FIORINA: <i>I've been to Israel one time actually.</i></p> <p>HEWITT: <i>And Saudi Arabia and Egypt, have you managed to been to either of those?</i> (CF, IR)</p>	<p>ФІОРІНА: Насправді я була в Ізраїлі лише один раз.</p> <p>ХЬЮІТТ? А у Саудівській Аравії та Єгипті? Ви бували хоч в одній із цих країн?</p>
99.	<p>FIORINA: <i>I have been to Saudi Arabia several times. I have not yet travelled to Egypt.</i></p> <p>HEWITT: <i>Interesting</i> (CF, IR).</p>	<p>ФІОРІНА: У Саудівській Аравії я була кілька разів. До Єгипту ще не їздила.</p> <p>ХЬЮІТТ: Цікаво.</p>
100.	<p>HEWITT: <i>Carly Fiorina, thanks for joining me on short notice and pre-taping this before any of the question set got out there, and agreeing to do so. I appreciate your short availability and come back soon.</i></p>	<p>ХЬЮІТТ: Карлі Фіоріна, дякую за те, що приєдналися до нас на короткий термін і взяли участь у попередньому запису до того, як питання стануть відомі поза межами студії, і зголосилися це</p>

№ п/п	Електронна комунікація англійською мовою	Український переклад (переклад наш)
	FIORINA: <i>It's pleasure for me</i> (CF, IR).	зробити. Я ціную вашу коротку присутність і сподіваюся на скору зустріч. ФІОРІНА: Із задоволенням.

**Групи і види електронної комунікації
у дискурсі електронних засобів масової інформації**

Група / вид електронної комунікації	Кількість електронної комунікації	Частка від загальної кількості
Повідомлення	58	58%
повідомлення – повідомлення	44	44%
повідомлення – запитання	14	14%
Спонування	7	7%
спонування – згода	6	6%
спонування – запитання	1	1%
Запитання	19	19%
запитання – відповідь	16	16%
запитання – контрзапитання	3	3%
Репліки мовленнєвого етикету	16	16%
привітання – привітання	2	2%
висловлювання вдячності – реакція на вдячність	14	14%
Загалом:	100	100%

SUMMARY

The thesis deals with the study of the national-cultural characteristics of electronic communication in the translation aspect (case study of the English-Ukrainian Parallel Mass Media Corpus, Represented on the Official Website <http://mova.info>).

Learning a language in its dynamics presupposes a progressive expansion of the syntagmatic base of research, up to the conversion of completed phrases, texts and their components – super-phrasal unity – in particular, in terms of studying their national and cultural characteristics. But most of the research in the field of text linguistics is aimed at studying the structure, semantics and functions of complex syntactic whole, representing replicas of electronic communication. *Dialogues* in this case are considered only as a kind of “interspersed” in the text of the story, description or reasoning. They serve as a means of representing the so-called “character plan” of these functional varieties of language.

Dialogues in spoken language and linguistics such as M. M. Bakhtin, M. Ya. Bloch, Z. V. Valyusinskaya, A. E. Vaskovskaya, V. Yu. Dzyubak, N. O. Zanizdra, O. S. Klimenko, N. O. Komina, G. M. Kuchinsky, V. V. Lobashina, M. L. Makarov, L. M. Mikhailov, E. V. Paducheva, I. V. Romanyuk et al. scholars. T. V. Abramova, N. R. Grigoryan, N. E. Demina, O. O. Yesenina, I. P. Lipko, A. V. Plotnikova, T. O. Rogozhina, S. V. Skovorodina have come to terms with the term “electronic communication”. In particular, the replication of linguistic genres of the mass media is mentioned in the works of A. I. Dubski, L. R. Duskayeva, O. V. Kapliya, V. O. Tirigina, O. G. Halliulin and I. O. Shevelyov.

The study of electronic communication as a problem of translation is of particular importance in the works of L. S. Barkhudarov, V. D. Devkin, M. R. Zeltukhina, Yu. P. Koshchii, A. O. Onoprienko, S. I. Potapenko, V. V. Radkevich, A. V. Sitko. But these refinements do not shed light on the peculiarities of the electronic communication translation represented in the media, but they are mainly devoted to the general features of playing simple dialogues.

The topicality of the topic of diploma research is determined, on the one hand, by its focus on the study of intercultural communication issues, reflecting the communicative aspect – the exchange of information, the interactive aspect – the interaction of the interlocutors, the perceptual aspect – the perception of the interlocutors of each other, and on the other, the need for a deeper study of the ways of representing electronic communication in the media.

The aim of the research is to study the national-cultural characteristics of electronic communication in electronic media and how to represent it in Ukrainian.

The aim involves the following **tasks**:

– to critically analyse the scientific literature and to formulate theoretical principles for the study of electronic communication in the media;

– to determine the national-cultural characteristics of electronic communication in the media discourse;

– to describe the key models of electronic communication in the media discourse;

– to name the ways of representing the English-speaking national-cultural characteristics of electronic communication in Ukrainian in the mass media discourse;

– to establish the degree of choice of lexical-semantic, grammatical and lexical-grammatical methods of representing the English-language national-cultural characteristics of electronic communication in Ukrainian in the mass media discourse.

The object of the research is electronic communication as the basic communicative unit of dialogic speech in modern texts of electronic media, represented on the official website <http://mova.info>.

The subject of the research is the types and types of translation transformations that are used in reproducing the national-cultural characteristics of electronic communication as the basic communicative unit of dialogical speech in modern electronic media texts, represented on the official website <http://mova.info>.

The data material of the study is the examples of electronic communication replicas obtained by continuous sampling from the English-Ukrainian mass media parallel corpus, represented on the official website <http://mova.info>. The total volume of the continuous sample is 100 replicas of electronic communication, each of which consists of an initiative and reactive replica.

In the course of the study, the following **methods** were used: *the continuous sampling method* for selecting the actual material; *the methods of structural and semantic, pragmatic and contextual analysis* for elucidating the features of the functioning of electronic communication in the media; *the methods of translation analysis* for determining how to reproduce national-cultural characteristics of electronic communication, as well as *the methods of quantitative analysis*.

The scientific novelty of the research lies in the fact that for the first time in the work: typological class-specific models of electronic communication *have been established* in mass media discourse; the main purpose of electronic communication in mass media *has been found out* to be the expression of a specific message; the ways to represent the national-cultural characteristics of mass media *have been identified*; each of the electronic communication groups in translation *has been established* to involve the use of a specific set of translation transformations; the choice of the method for reproducing national-cultural characteristics *has been proved* to depend on their structural, functional and semantic features.

The practical significance of the obtained results lies in the possibility of their application in the general theory of translation, the theory of literary translation and in courses in stylistics, lexicology, and linguoculturology. The practical value of the thesis is determined by the fact that the results of the study can be used in the theory of literary translation and linguoculturology, in particular in such academic disciplines as “Communicative Linguistics”, “Comparative Linguistics”, “Linguoculturology”, “English Stylistics”, “Corpus linguistics”, etc. The practical significance of the study also lies in the fact that its results can be

used in the process of solving translation problems, development aspects of the theory and practice of translation, while teaching courses on legal entry into translation studies and translation theory and practice. The practical value of the work is determined by the possibility of applying its materials and results in the course of translation studies (disciplines “General theory of translation”, “Special theory of translation”), stylistics of the English language (discipline “Functional stylistics”, “Practical stylistics”), etc.

The structure and scope of research. The thesis consists of introduction, three chapters, conclusion, bibliography (79 items, 5 of which are in foreign languages), a list of reference books (4 items), and a list of sources of illustrative material (10 items). The total amount of work is 123 pages; the main content is set out on 85 pages.